1916.

XII.

2482
1916

Irregularitates.

Ab hac Sacra Congregatione de disciplina Sacramentorum quaesitum est, quomodo locorum Ordinarii se gerere debeant:

1. si qui clerici, sacris vel presbyteratus, vel diaconatus, vel subdiaconatus Ordinibus initiati, praesenti bello, contracta ex defectu corporis irregularitate, excedant, et ut ab hac irregularitate ad susceptos exercendos Ordines vel etiam ad superiores recipiendos dispensentur, postulent;

2. si qui maioribus Ordinibus nondum initiati praesenti bello, parter contracta ex defectu corporis irregularitate, excedant, et ut ab hac irregularitate ad sacros recipiendos Ordines dispensentur, postulent.

Haec Sacra Congregatio, re mature perpensa, et facta de universis Ssmo Dno Nostro Benedicto PP. XV relatione, respondit:

Ad I. Recurratur in singulis casibus.

Ad II. Non expedire ut promoveantur.

Datum Romae, ex aedibus huius S. Congregationis, die 3 aprilis 1916.

Philippus Card. Giustini, *Praefectus.*

L. S. † Aloisius Capotosti, Ep. Thermen., *Secretarius.*

2483
1916

Circa motu proprio „Doctoris Ange-

Cum Summus Pontifex Pius X, fel. rec., Motu Proprio *Doctoris Angelici*, edito die XXIX iunii MCMXIV, praescripserit ut in Universitatibus,

lici" et circa XXIV Theses philosophicas a S. Congregatione Studiorum recognitas et probatas.

magnis Lyceis, Collegiis, Seminariis, Institutis quae habent ex Apostolico Indulto potestatem gradus academicos et lauream in Sacra Theologia conferendi, Summa Theologica Sancti Thomae tamquam textus habeatur, et cum Sacra Studiorum Congregatio vigintiquatuor theses philosophicas, sibi ad examen propositas, germanam S. Thomae doctrinam continere, die XXIX iulii eiusdem anni, declaraverit, sequentia dubia ad hanc S. Congregationem de Seminariis et Studiorum Universitatibus delata sunt:

I. Utrum Summa Theologica S. Thomae habenda sit in Scholis de quibus supra, uti textus consultationis, vel uti textus praelectionum, saltem quoad partem scholasticam?

II. Utrum omnes vigintiquatuor theses philosophicae, a Sacra Studiorum Congregatione probatae, germanam S. Thomae doctrinam revera contineant, et, in casu affirmativo utrum imponi debeant Scholis Catholicis tenendae?

His dubiis Emi ac Rmi DD. Cardinales huius S. Congregationis, in plenario coetu, habito diebus XXII et XXIV, mense februario huius anni, ita respondendum censuerunt:

Ad I. Summa Theologica S. Thomae habenda est uti textus praelectionum quoad partem scholasticam quaestionum; ita scilicet ut, una cum aliquo textu, qui ordinem logicum quaestionum indicet et partem positivam contineat, habeatur prae manibus et explicetur Summa Theologica quoad partem scholasticam.

Ad II. Omnes illae vigintiquatuor theses philosophicae germanam S. Thomae doctrinam exprimunt, eaeque proponantur veluti tutae normae directivae.

Die XXV, eodem mense eodemque anno, SSmus Dominus Noster Benedictus PP. XV, in audientia infrascripto Secretario impertita, sententiam Emorum Patrum suprema sua auctoritate ratam habuit et confirmavit.

Datum Romae, die VII martii, in ipso festo S. Thomae, an. MCMXVI.

Caietanus Card. Bisleti, *Praefectus.*

L. S. † Jacobus Sinibaldi, Ep. Tiberien., *Secretarius.*

2484
1916

Examinis prosynodalis terminus.

Examen prosynodale anno currenti diebus 19-a et 20-a Septembris in aedibus Seminarii Nostri Episcopalis asservabitur. Die prima coram examinatoriis trinis ex studiis stabilitis viva voce, altera autem die ex homile-

tica atque catechesi scriptotenus tenentur candidati peritiam suam probare. Quod praesentibus pro statu notitiae communico Venerabili Clero dioecesano provocando eos, qui examen supradictum subire intendant, ut intentionem suam praevie Officio dioecesano insinuant exponentes simul juxta statutum Nostrum in Litteris Circ. XVII. a. 1909. sub nr. 4652., num ex integra materia, vel ex parte quali praeparati sint.

2485
1916

A hadi özvegyek s árvák javára Szent István király ünnepén templomi gyüjtés.

Azon nagy feladatok között, melyek a háború folyamán s e küzdelmes napok megszünte után egyaránt támogatásra s megoldásra várnak, legodaadóbb gondoskodásunk tárgya a hősök özvegyeinek s árváinak felkarolása. Egyesek máris nagyon sokat áldoztak ezen célra, intézmények is segitségére vannak azoknak, kiket támaszuk elvesztével az elhagyatottság összes szellemi s anyagi veszélyei kisértettek és jóleső megnyugvással állíthatjuk, hogy hiveink együttes adományai is jelentékenyen hozzájárultak az irgalmasság ezen nemes cselekedetéhez. A hosszú harcok alatt azonban a szükség nem szünt meg, sőt fokozódott, azért bízva a magyar szívek további áldozatkész szeretetében a Hadsegélyző Hivatal f. é. aug. 20-ára, vagyis Szent István király ünnepére országszerte templomi gyüjtést kért.

Készséggel teljesítem e kívánságot s elrendelem, hogy Szent István király ünnepén egyházmegyém összes templomaiban hőseink özvegyei és árvái javára gyüjtés rendeztessék, melynek eredménye jelentés kiséretében az ünnep után haladéktalanul beküldendő a püspöki irodához.

30747/Hd. H. Méltóságos és Főtisztelendő zichi és vásonkeői Zichy Gyula gróf pécsi püspök Őméltóságának, Pécs.

A haza védelmében elesett hősök özvegyeinek és árváinak nevében fordulok Méltóságodhoz az alábbi tiszteletteljes kérelemmel.

A közeli napokban két esztendeje lesz annak, hogy kitört a világháború, amely megritkította a magyarság sorait. Ezer és ezer esetben elvesztették ártatlan kisdedek kenyérkereső apjukat, a hitvesek oltalmazó férjüket, öreg szülék életük egyetlen támaszát.

Ezernyi-ezer férfi ádáz harcokban ontotta vérét és jeltelen sírban alussza örök álmát. A hálás nemzet másként sem róhatja le a Hősök iránt érzett kegyeletét, mint azzal, hogy felszárítja a hősök árváinak és özvegyeinek szeméből fakadó könnyáradatot.

A jövő hónap 20. napján harmadszor történik a világháború kitörése óta, hogy a magyar nemzet első dicsőséges emlékezetü uralkodójának: Szent István királyunknak neve ünnepén leborul az Úr oltára elé, hogy hálát adjon Hazánk megmentéseért és esdve fordul Magyarország Védőszentjéhez a további oltalomért. A magyarság legszebb ünnepén jussanak eszébe a Nemzetnek igaz ügyünk vértanui és ezeknek bánatos hátramaradottai. Segítsen ezen az ünnepen mindenki, aki csak teheti, felszárítani azokat a könnyeket, amelyek ott csillognak ártatlan gyermekszemeken.

A nagy fájdalomhoz és a néma bánathoz méltóan történjék ez a segítség. Maradjon ettől távol az élet zaja, az emberi hiuság és vásári tolakodás. Az Úr szine előtt, az Isten házában csak az adjon, aki szíve szerint ad.

Ezeket a szíveket megindítja, az elméket felvilágosítja Méltóságod ihletett szózata, fenkölt szava. Mély tisztelettel kérem Méltóságodat, méltóztassék magas pásztorlevelével Méltóságod egyházmegyéje tisztelendő lelki atyáit és összes katholikus hiveit atyai szózatával felhívni arra, hogy Szent István ünnepén ne feledkezzenek meg az elesett hősökről, gondoljanak azok hátramaradottaira, s legyen:

Szent István napja a hősök árváié!

A hősök árváinak nevében esedezem Méltóságodhoz, méltóztassék elrendelni, hogy Szent István ünnepének délelőttjén egyházmegyéje minden templomában gyüjtsenek a hősök árvái részére és a gyüjtött összegeket a tisztelendő plébánia-hivatalok küldjék be Méltóságodhoz. Az egyházmegye gyüjtésének beküldésére a m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala megfelelő postatakarékpénztári befizetési lapot fog Méltóságod rendelkezésére bocsátani.

Legmélyebb tisztelettel tudatom, hogy a jelen kérésemet egyidejüleg a méltóságos és főtisztelendő magyar püspöki kar összes tagjaihoz intéztem, egyben Méltóságodnak magas pártfogásáért előre is a leghálásabb köszönetet mondok.

A Hadsegélyző Hivatal vezetője:
Kirchner
cs. és kir. altábornagy.

2486
1916

Hadifogoly munkások

A budapesti csász. és kir. katonai parancsnokság f. hó 10-én 45666. M. A. sz. a. kelt iratában aziránt keresett meg, hogy a mezőgazda-

sági vagy ipari munkára kiadott és az egyházmegye területén levő katholikus vallásu hadifoglyok lelki gondozását tdő papságom figyelmébe és buzgalmába ajánljam. lelki gondozása.

Meg vagyok győződve, hogy papjaim lelkipásztori tevékenységüket a plébániájuk területén levő hadifogoly munkásokra amugy is kiterjesztették. A katonai parancsnokság megkeresése tehát csak alkalmul szolgál nekem arra, hogy tdő papságomat e téren is fokozott munkálkodásra serkentsem.

Ha valamely plebánia területén nagyobb számú katholikus fogoly helyeztetnék el és a helyi lelkészek azok nyelvét nem birnák, tudassák ezt a plebánosok, illetőleg h. plébánosok a budapesti katonai parancsnokság tábori lelkészi hivatalával, amelynek gondja lesz rá, hogy a hadifoglyok lelki gondozásában való segédkezésre egy a hadifoglyok nyelvét beszélő tábori lelkész időről-időre kiküldessék.

2487
1916

A nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium korpótlék jellegü államsegély céljára az önálló lelkészek részére az 1916. év II. felére 2988 K. 23 fillért folyósított; ugyszintén a magasabb képesítéssel biró s öt évnél hosszabb ideig szolgáló segédlelkészek részére, különösen szolgálati idejökre való tekintettel az 1916. évre felosztandó 3100 korona segélyt engedélyezett. Lelkészek és segédlelkészek korpótlék jellegü államsegélye.

Alább közlöm azon lelkészek és segédlelkészek neveit, kik ezidőszerint segélyben részesülnek s felhivom ugyanazokat, hogy a nevük mellett kitett összegről szóló, a II. fokozat szerint szabályszerü okmánybélyeggel ellátott nyugtatójukat kellően felülbélyegzett s kitöltött postautalvány kiséretében a kijáró segély folyósíthatása céljából püspöki irodámnak mihamarabb beküldjék.

Lelkészek: Mózes András 1 K. 66 f., Krisztánics István 17 K. 90 f., Bődy Károly 37 K. 75 f., Dobos Henrik 79 K. 71 f., Nyári Simon 200 K., Dréher Arnold 400 K., Aulik Dávid 200 K., Pataki Antal 147 K. 17 f., Lerch István 134 K. 50 f., Röszler Ferenc 168 K. 07 f., Riedlinger Dezső 314 K. 08 f., Fuchs Vilmos 400 K., Rajczi János 44 K. 94 f., Szánthó Ignác 64 K. 22 f., Klein Tivadar 6 K. 11 f., Fent Gyula 167 K. 27 f., Schmeller Alajos 53 K. 50 f., Arányi Géza 400 K, Kuhl József 151 K. 35 f.

Segédlelkészek: Kapossy Iván, Tóth Lajos egyenkint 165 K., Csokonay Béla, Fájth Jenő, Reinhardt György, Cserti István, Czindery András, Folnego-

vić György, Hofman Károly egyenkint 123 K., Nagy István, Bende József, Magyar Béla, Tolnai Bertalan, Jung Ádám, Sebestyén Károly, Thán Nándor, Fehérváry Ferenc, Dr. Bencze László, Galambos Kálmán, Sebestyén Ferenc, Weyer Mátyás, Gratzl Gyula, Haug Nándor, Hegedüs József, Horváth Károly, Péter Róbert, Sebő Pál, Fehérváry József, Herman János, Léh József, Sperai János, Szabó Ferenc egyenkint 83 K., Márovics Ferenc, Berlakovics János verőcze-megyei káplánok részére méltányossági szempontból saját hatáskörömben egyenkint ugyancsak 83 K. segélyt utalványozok.

2488
1916

83586—1916.
IV. ü. o. szám.

A vallás és közokt. m. kir. minisztertől.

A Lackenbacher-féle jutalomra pályázati hirdetés.

A Lackenbacher-féle alapitványból a következő kérdés legjobb megoldásáért 1200, azaz Egyezerkettőszáz korona tüzetik ki jutalmul:

„De Israelitarum per Desertum itinere.“

Csatolandó a használt irodalmi segédeszközök pontos jegyzéke s egy betürendes tárgymutató.

A pályázati feltételek a következők:

1. Nem tarthat számot a jutalomra az a munka, amely nem a „Providentissimus Deus“ encyclica szellemében oldja meg a kérdést és nem mozdítja elő a tudományos kutatást. Hasonlóképen nem jutalmazható meg az a munka, amelyből nem tünik ki, hogy a szerző járatos azokban a nyelvekben, amelyeknek ismerete a bibliai tanulmányok eredményes müveléséhez elengedhetetlen s melyeknek megtanulását a Lackenbacher-féle alapitó levél előmozdítani kivánja.

2. A pályamunka nyelve a latin vagy német; teljesen egyenlő értékü munkák közül azonban a latin nyelven irott előnyben részesül.

3. Pályázhatnak a bécsi egyetem, a prágai cseh és német egyetemek és a budapesti tudomány-egyetem theologiai karainak rendes hallgatói, azonkivül Magyarország és Ausztria minden róm. kath. papja, kivéve az egyetemi tanárokat.

4. A pályamunkákat a bécsi cs. kir. egyetem theologiai facultásának decanatusánál legkésőbb 1918. évi május hó 15-ig kell benyujtani.

5. A pályamunkáknak jeligével kell ellátva lenniök és sem kivül,

sem belül nem szabad elárulniok a szerző nevét, mert különben a pályázatból kizáratnak. A jeligével ellátott munkák, lepecsételt boriték kiséretében nyujtandók be, mely boriték külsején ugyanaz a jelige olvasható, belül pedig a szerző nevét és lakását tartalmazza.

A megjutalmazott pályamunka a biráló bizottság által eszközölt változtatásokkal, toldásokkal, javitásokkal együtt nyomtatandó ki (Átalány 400 korona). Ezért kivánatos, hogy a pályamunkák ne legyenek bekötve és a papirlapnak csak egyik oldalára irva nyujtassanak be.

Budapest, 1916. évi julius hó.

2489
1916

64042/IV. 1916. szám. *A vall. és közoktatásügyi m. kir. minisztertől.* A Lackenbacher-féle dijra pályázat.

A bibliai tanulmányok előmozdítására és a kapcsolatos alapnyelvek tökéletes elsajátítására létesített Lackenbacher-féle alapítványból a héber Pentateuchus sorshuzás által meghatározandó 15—20 versének legsikerültebb és az alapítólevél határozmányainak leginkább megfelelő latin fordításáért és nyelvbeli, valamint tárgybeli magyarázatáért 2835, azaz kettőezer nyolcszázharmincöt korona tüzetik ki jutalmul. A feltételek a következők:

1. Mózes öt könyve mindegyikének a sors által kijelölt helyéről 3—4 versszak lesz a pályázók által héberből latin nyelvre leforditandó és nyelvbeli, valamint rövidre fogott tárgyi magyarázatokkal ellátandó.

A pályázóknak rendelkezésére bocsáttatnak a héber biblián kivül Onkelos Targuma (Berliner-féle kiadás 1884.) a szyr Peschittó-nak szövegkiadása és az arabs Versió, (megjelent Beyrouth-ban 1877.) vagy a Saadia haggaonnak arabs versioja (héber betükkel kiadta Derenbourg J. Oeuvres complétes de Saadia I. Páris 1893. az u. n. LXX. a következő kiadásban: The old Testament in greek by H. Barchay Swete Cambridge University Press 1901.)

Hasonlóképen átengedtetnek a pályázóknak használat végett a héber, szyr, aramai és arabs nyelvek szótárai.

Pályadij-nyertes azon munkálat lesz, mely a héber szöveget a leghelyesebben adja vissza és amelynek nyelvbeli és tárgybeli magyarázatai a verseknek és a legfontosabb versióknak semmiféle lényeges nehézségét nem hagyja figyelmen kivül.

2. Az e célra kijelölt helyen összegyült pályázók dolgozataikat az e végből felállitott bizottság felügyelete alatt, meg nem szakitható 12 óra lefolyása alatt tartoznak befejezni.

3. A pályázatban részt vehetnek:

a) mindazon magyar és osztrák állampolgárok, akik a folyó évben vagy a legközelebb mult 1, 2, vagy legfeljebb 3 évben a theologiai tanfolyamot a bécsi, mindkét prágai vagy a budapesti egyetemen befejezték és a rkath. presbyteri fokot elnyerték;

b) Mindazok, kik az előbbi feltételeknek megfelelőleg a két első pályázatban részt vettek, azonban jutalmat nem nyertek.

4) A jutalomért való versenyzés a bécsi egyetemen 1916. november 20-án hétfőn, a prágai és a budapesti egyetemen pedig 1916. évi november hó 23-án csütörtökön fog megtartatni.

Folyamodók kötelesek a pályázatban való részvételre jogosultságukat legalább 3 nappal előbb az illető egyetem theologiai karának dekanatusa előtt okmányilag igazolni.

Budapest, 1916. évi junius hó.

2490
1916

Szedercserje-levelek beküldése.

Hivatkozással az ehm. főtanfelügyelő 1097/1916. sz. f. évi május 5-ikén kelt köriratára, a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 9492/1916. eln. sz. f. évi jul. 18-ikán kelt sürgős rendeletét mellékelten azzal küldöm meg a plebánia-hivataloknak, hogy mindazok, akik szederfalevelet gyüjtöttek, ezen miniszteri rendelet értelmében járjanak el.

2491
1916

Gyógynövények és más gyógyanyagok gyüjtése.

Hivatkozással f. évi IX. sz. körlevelemben megjelent 1793/1916. sz. rendeletemre, a gyógynövények és más gyógyanyagok gyüjtése tárgyában kiadott folytatólagos „Repülőlapokat“ és pedig a 10., 11., 12., 13., 14. és 15. számuakat, a nm. vallás és közokt. m. kir. miniszter úr 9491/1916. eln. sz. sürgős felhivása kiséretében minden plebánia-hivatal részére azzal küldöm meg jelen körlevelemhez mellékelve, hogy a szóban forgó Repülőlapokat idézett rendeletemnek megfelelőleg használják fel a tanügyi hatóságok.

2492
1916

A Vörös Kereszt Egylet javára eszközölt „Péter-Pál“ napi gyüjtés eredménye.

Gróf Zichy Gyula dr. megyéspüspök 1000 K, Abaliget 20 K, Alsómocsolád 5 K, Apar 28 K, Bakonya 42·56 K, Baranyabán 63 K, Baranyakisfalud 4·60 K, Baranyaszentgyörgy 6 K, Baranyaszentistván 65 K, Baranyavár 17·80 K, Báta 39·86 K, Bátaszék 52·54 K, Bedeg 30 K, Bellye 13·20 K, Beremend 65 K, Berkesd 127 K. Bikal 20 K, Bizovac 8 K, Bogdása 10 K, Bonyhád 80 K, Bonyhádvarasd 25·17 K, Bölcske 25 K, Brodjanci 20 K, Bükkösd 7·58 K, Čepin 15 K, Czikó 12 K, Darázs 20 K, Dályok 30 K, Dárda 24·40 K, Diósberény 26 K, Donji-Miholjac 25 K, Dombóvár 82·46 Döbrőköz 17 K, Dunaföldvár 20 K, Dunakömlöd 65·24 K, Dunaszekcső 50 K, Egerág 156·53 K, Értény 13·66 K, Fadd 86·50 K, Feked 16 K, Felsőireg 50 K, Felsőmindszent 40·36 K, Felsőnyék 12 K, Felsőszentmárton 15 K, Garé 10 K, Gödre 93·12 K, Görcsöny 33 K, Grábócz 12 K, Gyulaj 20·03 K, Gyűd 11 K, Harkanovci 6 K, Herczegszőllős 80·80 K, Hetvehely 5 K, Himesháza 77·43 K, Hird 10 K, Hosszuhetény 62 K, Hőgyész 90 K, Ibafa 10 K, Izsép 10 K, Kakasd 70 K, Kánya 25·90 K, Kárász 11·18 K, Keszü 7·22 K, Kisasszonyfa 8 K, Kisdorog 23·05 K. Kiskőszeg 25 K, Kisszékely 12·02 K, Kistengelicz 10·40 K, Kisvaszar 25 K, Kocsola 15 K, Koppányszántó 40 K, Köblény 38·83 K, Kővágószőllős 40 K, Kurd 62·40 K, Lakócsa 50 K, Lapáncsa 18·68 K, Laskafalu 10 K, Lánycsók 36 K, Lengyel 74 K, Lippó 50 K, Lovászhetény 18 K, Lőcs 16, Magyarhertelend 15 K, Magyarkeszi 53 K, Magyarszentiván 20·18 K, Magyarszék 24·10 K, Majs 151·40 K, Mágocs 24 K, Máriakéménd 3·57 K, Mecsekjánosi 20 K, Mecsekszabolcs 58·52 K, Miszla 10 K, Mohács ad S. Cruc. 41 K, Mohács ad S. Mich. 200 K, Mozsgó 150·71 K, Mözs 43 K, Mucsi 13·82 K., Nagybicsérd 36·82 K, Nagykónyi 25·50 K, Nagymányok 181·90 K, Nagynyárád 34 K, Nagyvejke 10 K, Nak 20 K, Németbóly 424·40 K, Németi 5 K, Németkér 21·50 K, Németmárok 3 K, Olasz 40 K, Paks 120·12 K, Palotabozsok 36·64 K, Pálfa 5 K, Pári 10 K, Pellérd 50 K, Petrijevci 20 K, Pécs-Székesegyház 98·70 K, Pécs-Belváros 40 K, Pécs-Budaikülváros 40 K, Pécs-Szigetikülváros 40 K, Pécsbányatelep 5 K, Pécsvárad 42·40 K, Pélmonostor 12 K, Pinczehely 44·23 K, Podgajci 9 K, Püspökbogád 11·80 K, Püspöklak 10 K, Püspöknádasd 15 K, Püspökpuszta 5 K, Püspökszenterzsébet 10·59 K, Püspökszentlászló 45 K, Radikovci 18 K, Ráczmecske 11 K, Rácz-

petre 68·48 K, Rácztőttős 8·20 K, Ráczváros 60·60 K, Regöly 165 K, Sásd 36·89 K, Siklós 47·19 K, Siklósbodony 2 K, Sióagárd 10 K, Šljivoševci 12 K, Somberek 109 K, Sumony 26 K, Szabadszentkirály 18·05 K, Szajk 136·84 K, Szakadát 35 K, Szakály 20·94 K, Szakcs 30·17 K, Szalatnak 10 K, Szálka 9 K, Szászvár 80 K, Szebény 43 K, Szekszárd-Belváros 57 K, Szekszárd-Ujváros 35 K, Szentdienes 30 K, Szentlászló 9·88 K, Szentlőrincz 14 K, Szigetvár 13 K, Tamási 30 K, Tengőd 16·05 K, Tevel 10 K, Tolna 105 K, Vajszló 8 K, Valpovo 22 K, Várdomb 12 K, Vásárosdombó 75·67 K, Veliškovci 10·50 K, Véménd 100 K, Viljevo 25 K, Villány 120 K, Vókány 28 K, Závod 50 K, Zomba 15 K, Irgalmasok temploma Pécs 52·29 K, N. N. 33·83 K. Összesen: 7900 K.

2493
1916

Anyakönyvi adat kerestetik.

Körmendy József (comissarius et C. iurassor) és Kozvanicz Jozefa 1800—1816. között — esetleg 1800 előtt — történt házasságkötésének anyakönyvi adatai kerestetnek. A vőlegény atyja Körmendy Nep. János, anyja valószinüleg Foky v. Jóky Krisztina. A házassági anyakönyvi adatok megtalálója a püspöki iroda utján 40 K. jutalomban részesül.

Pécsett, 1916. aug. 3-án.

† Julius m. p.
episcopus.

DUNÁNTÚL R. T. PÉCS.

1916.

XIII.

2820
1916

De missa votiva Sacratissimi Cordis Iesu et de Precibus post missam.

A Sacra Rituum Congregatione sequentium dubiorum solutio expostulata est:

I. An Missa Votiva Sacratissimi Cordis Iesu, a Leone Papa XIII. concessa pro qualibet Feria Sexta, quae prima in unoquoque mense occurrit, prohibita sit in omnibus Festis Domini, iuxta Decretum n. 3712 diei 28 iunii 1889; vel tantum in Festis Christi Domini, ad mentem novarum Rubricarum tit. IV, n. 7, tit. VI, n. 4 et iuxta Notanda in Tabellis n. 8.?

II. An Preces post Missam omittere debeat Sacerdos, qui Sacrum facit in Oratorio cuiusdam Communitatis Religiosae, dum ipsa Communitas vel lectioni meditationis, vel alteri Missae assistit, vel ad recipiendam Sacram Communionem accedit, vel pias preces in communi recitat?

III. An liceat Preces omittere in fine Missae quae celebratur in altari Sanctissimi Sacramenti si immediate post eam Sacra Communio administranda sit?

Et Sacra eadem Congregatio, audito voto specialis Commissionis respondendum censuit:

Ad I. Negative ad primam partem; affirmative ad secundam.

Ad II. Negative; et in casu Preces praescriptae recitentur submissa voce tam a Sacerdote celebrante quam a clerico seu inserviente vel tantum respondente; et dentur Decreta, praesertim Decretum de precibus in fine missae recitandis diei 20 iunii 1913.

Ad III. Negative iuxta decretum suprarelatum, et in casu Ssma Eucharistia administretur post Preces.

Atque ita rescripsit ac declaravit, die 2 iunii 1916.

† A. Card. Ep. Portuen. Et S. Rufinae, S. R. C. *Pro-Praefectus.*

L. † S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

2821
1916

De festo dedicationis ecclesiae.

Rmus Dnus Iulius Mauritius Abbet, episcopus Sedunensis, Sacrae Rituum Congregationi humiliter exposuit quae sequuntur:

I. Debetne affigi festum Dedicationis ipsi diei mensis, qua Ecclesia consecrata fuit, si haec dies est nota, celebrata solemnitate externa eadem die Dominica, qua antea?

II. Debetne festum Dedicationis ita alicui diei mensis affigi, ut Dominica sequens sit eadem Dominica, qua celebratum fuerat festum Dedicationis tempore elapso?

III. Debetne solemnitas externa Dedicationis Ecclesiae Cathedralis in tota Dioecesi celebrari, vel tantum in urbe Episcopali?

Et sacra eadem Congregatio, audito specialis Commissionis suffragio, praepositis quaestionibus ita respondendum censuit:

Ad I. *Affirmative* quoad Festum cum Officio et Missa. Posse et non teneri quoad solemnitatem externam.

Ad II. *Affirmative*, si non innotescat dies consecrationis, aut agatur de Festo Dedicationis Ecclesiarum consecratarum, una eadem die celebrando.

III. Posse et nullibi teneri, iuxta Decretum S. R. C. diei 28 octobris 1913, tit. n. 2.

Atque ita rescripsit et declaravit Die 5 maii 1916.

† A. Card. Ep. Portuen. Et S. Rufinae, *S. R. C. Pro-Praefectus.*

L. † S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

2822
1916

De ss. numismatibus loco scapula-

Proposito dubio, quod sequitur, a Rmo Procuratore Generali Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum: „Utrum sicut sufficit primum scapulare (v. g. B. Mariae V. de Monte Carmelo), quod in adscriptionis actu induitur,

benedicere, quin deinde alia eiusdem generis scapularia nova benedictione egeant pro eadem persona, ita etiam sufficiat primum numisma benedicere, quin alia numismata, quae primo deperdito vel usu detrito assumuntur, nova benedictione muniantur, vel utrum numisma toties sit benedicendum quoties, primo deperdito vel usu detrito, novum sufficitur?".

rium benedicendis.

Emi Patres Cardinales Generales Inquisitores, in Congregatione habita feria IV., die 10. maii anni 1916., responderunt: *Negative* ad primam partem; *Affirmative* ad secundam".

Quam dubii resolutionem SSmus D. N. D. Benedictus div. prov. Papa XV, in audientia R. P. D. Adsessori S. Officii impertita feria V, die 11 maii eiusdem anni, benigne approbavit.

Contrariis non obstantibus quibuscumque.

R. Card. Merry Del Val, *Secretarius.*

L. †. S.

† Donatus, Archiep. Ephesin., *Adsessor S. O.*

2823
1916

Humiliati sub potenti manu Dei *Gabrielem Szvetics* vicearchidiaconum districtus Németbóly, parochum Szajk-ensem die 6. Augusti a. c. pie in Domino decessisse perdolenter significamus. Anno 1863. natus, anno vero 1886. presbyter ordinatus tria decennia in sacro altaris ministerio implevit. Ab anno 1902. parochus erat in Szajk, ubi a. 1913. vicearchidiaconus districtus Németbóly-ensis nominatus est. Aliorum curam sedulo agendo sui ipsius, propriae praesertim valetudinis facile oblitus est. Sacramentis pie susceptis e hac valle lacrimarum cessit.

Obitus Gabrielis Szvetics.

Animam denati confratris trium sacrorum suffragiis, piisque precibus ven. Clero impense commendo. Requiescat in pace!

2824
1916

Gregorius Hoffer parochus olim Bikal-ensis, qui corporis et animi viribus deficientibus tertio iam anno in nosocomio civ. Quinque-Ecclesiensi morabatur, die 31. Augusti a. c. placide in Domino obdormivit, anno aetatis suae 38-o, sacerdotii vero 13-o. Velint omnes sacerdotes dioecesani pro refrigerio animae denati confratris quo citius tres missas offerre, piisque precibus misericordiam Dei ipsi implorare. Requiescat in pace!

Mors Gregorii Hoffer.

2825
1916

Rudedonatio. *Joannes Rézbányay* canonicus ad hon., director orphanotrophii Quinque-Ecclesiensis Cathedr., *Franciscus Paulay* valetudinarius et *Josephus Józics* parochus antea Valpoviensis votis cleri dioecesani conformiter cum accessu ven. Capituli Cathedralis nostri inde a 1-o Septembris a. c. in album sacerdotum pensionatorum suscepti sunt.

2826
1916

Ordinatio. Die 29. Augusti a. c. in Capella Nostra residentiali Quinque-Ecclesiensi per impositionem manuum Nostrarum episcopalium *Ludovicum Bán* diaconum dioec. nostrae ad S. Ordinem presbyteratus, fratrem vero *Polycarpum Szabó* O. S. Fr. ad S. Ordinem diaconatus promovimus.

2827
1916

Concursus pro parochia Fadd. Pro parochia Fadd, per rudedonationem vacatura, liberae collationis episcopalis, praesentibus usque 15-um Septembris a. c. concursum aperimus. Qui e presbyteris dioecesis secus approbatis dictum beneficium obtinere anhelant, velint suos libellos supplices Mihi inscribendos ante diem praefatum Cancellariae dioecesanae exhibere.

2828
1916

Concursus pro parochia Szajk. Beneficium parochiale Szajk, per decessum proprii pastoris vacans, iurique patronatus Fundi R. Scientiarum Univ. obnoxium, praesentibus usque 1-um Octobris a. c. concursui exponitur. Sacerdotes dioecesani, rite approbati, beneficio hoc potiri volentes, recursus suos Exmo Ministro cultus et publicae institutionis inscribendos, legalique tymbro provisos infra praefixum terminum Ordinariatui substernendos habent.

2829
1916

Concursus pro parochia Bár. Pro beneficio parochiali Bár, per rudedonationem vacanti et iuri patronatus Fundi Religionis subiacenti praesentibus usque 1. Octobris a. c. concursum publicamus, sacerdotes dioecesanos, beneficium dictum obtinere

cupientes, in examine prosynodali approbatos inviando, ut libellos supplices suos, Exmo Ministro cultus et institutionis publicae inscribendos et tymbro legali provisos, infra terminum praefatum ad Ordinariatum promoveant.

2830
1916

Personalia.

Camillus Plank assessor consist., parochus in Németbóly nominatus est vicearchidiaconus districtus Németbóly-ensis.

Stephanus Komócsy, Cap. Suae Sanct. ad hon., relevatus a munere subregentis Seminarii minoris constitutus est director orphanotrophii Quinque-Eccl. Cathedr. et internatus novi cum eo coniuncti.

Georgius Reinhardt administrator interimalis parochiae Palotabozsokensis nominatus et investitus est parochus ididem.

Georgius Hajós dr., professor religionis ludimag., nominatus est subregens Seminarii Nostri minoris.

Victor Perr cooperator Magyarkesziensis, qua praefectus stud., in novum institutum „Emericanum“ Quinque-Eccl. missus est.

Administratores facti sunt: *Antonius Adjić* coop. in Szajk parochiae eiusdem, *Antonius Faust* coop. Baranyabán-ensis curatiae Nagyvejke.

Cooperatores missi sunt: *Andreas Kelemen* dr. e Koppányszántó ad Paks, *Paulus Sebő* valetud. in Koppányszántó, *Franciscus Szabó* valet. in Vajszló, *Ladislaus Dőry* dr. in Baranyabán, *Ludovicus Bán* neomysta ad Kajdacs.

Ad curam anim. castrensem vocati sunt: *Joannes Berlákovich* e Petrijevci, *Ludovicus Berta* subsid. e Dunakömlőd, *Ferdinandus Haug* e Beremend, *Franciscus Tillinger* e Lakócsa, *Emericus Wucskits* e Püspöklak.

Joannes Rajczi administrator curatiae Nagyvejke a servitio dioec. ad interim relevatus est.

2831
1916

Az erdélyi menekültek felkarolása.

Ellenségeink száma ujból szaporodott. Román szomszédunk példátlan szószegéssel és alattomossággal betört szent István koronájának gyöngyébe: Erdélybe. Székely testvéreink és szász honfitársaink máról-holnapra kényteleneknek voltak elhagyni szűkebb hazájukat. De azért nem lettek hontalanokká. A magyar testvériesség szeretetteljes ragaszkodással gondoskodik róluk. Nyitva állnak előttük nemcsak sziveink, hanem házaink is, hogy a szülőföldtől való

kényszerű elszakadás szomoru napjaiban meleg otthonra találjanak körünkben. Az erdélyi menekültek jelentékeny számmal érkeznek hozzánk is. A hatóságok és a társadalom vállvetve iparkodnak róluk gondoskodni. A lelkészkedő papság igyekezzék e munkában is lelkesedéssel és jó példával mindenütt részt venni. A felebaráti szeretet melege, a magasan lobogó hazafias érzés és a mindent felölelő emberbaráti hevület váltsa ki belőlünk a legnagyobb áldozatkészséget, hogy szenvedő testvéreink és hajléktalanná vált honfitársaink helyzetét tőlünk telhetőleg megkönnyítsük. Az egyes plebániákba érkező s ugyanott elhelyezést nyerő menekültekről a lelkész urak jelentését várom.

2832
1916

Adatok az 1917. évi Schematismus részére.

Felhívom ezennel a tiszt. plébániavezető urakat, hogy az 1917. évre kiadandó egyházmegyei schematismus összeállításához a szükséges adatokat a kerületi esperesek utján legkésőbb f. évi október 15-ig terjesszék be.

A lelkek számára, nemkülönben az egyesületekre vonatkozó adatok, tekintettel azoknak a háborús viszonyokból eredő folytonos változására, ezuttal nem kivántatnak.

2833
1916

A tanév megnyitásának elhalasztása.

A nm. vallás és közokt. miniszter úrnak alább közölt felhatalmazása alapján a hatóságom alá tartozó középfoku tanintézetekben az 1916—17. tanév megkezdésére nézve az érdekelt intézetek igazgatóságainak meghallgatása alapján rendelkeztem. A Vallás és Közoktatásügyi m. kir. Minisztertől. 11545/1916. eln. szám. A csatolt rendelet-másolatot szives tudomás és esetleges hasonló szives intézkedés végett, amelyre a felhatalmazást ezennel megadom, van szerencsém a Főtiszt. Főhatóságnak megküldeni. Fogadja a Főtiszt. Főhatóság őszinte tiszteletem nyilvánitását. Budapest, 1916. évi szeptember hó 2. *Jankovich* s. k. Valamennyi Főtiszt. Főhatóságnak.

A. m. kir. Vallás és Közoktatásügyi Minisztertől. 11545/1916. eln. szám. Folyó évi 106115/5. számu rendeletem kapcsán tudomás és további eljárás végett értesitem a Cimet, hogy figyelemmel az élelmezéssel kapcsolatban több oldalról felmerült kivánságokra, valamint még egyéb szükségesnek mutatkozó intézkedésekre, a folyó 1916/1917. tanév megnyitását az összes középfoku tanintézetekben és polgári iskolákban folyó évi október

hó 1-re halasztom el. Budapest, 1916. évi szeptember hó 2. *Jankovich* s. k. Valamennyi kir. tanfelügyelőnek, a felsőkereskedelmi iskolák kir. főigazgatóinak, valamennyi tankerületi kir. főigazgatónak.

2834/1916

Hadbavonult tanitók helyettesitése ügyében miniszteri rendelet.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr 108966/VII/d. 1916. sz. alatt rendeletet intézett az iskolai hatóságokhoz, melyben megállapitja, hogy: „a tanitók jelentékeny részének katonai szolgálatra történt bevonulása következtében számos községben immár két éven keresztül nem részesültek a tankötelesek rendszeres oktatásban, sőt sok olyan község is van, ahol a tankötelesek részben már a háboru kezdete óta minden oktatás nélkül maradtak.“ Ezen körülményekre való tekintetből a nm. miniszter úr intézkedést kér arra nézve, hogy az 1916/17. isk. évnek már kezdetére biztositassék a rendszeres tanitás. A tanitás eredményessége szempontjából kivánatosnak mondja, hogy a bevonult tanitók katonai szolgálatának tartamára őket képesitett egyén állandóan helyettesitse, miért is azt kéri, hogy helyettesekül első sorban okleveles tanitók és tanitónők alkalmaztassanak, de alkalmazni lehet tanitóképezdét vagy annak legalább két évfolyamát végzett tanitójelöltet, továbbá okl. óvónőt s ezeknek jelentkezése hiányában alkalmas nyugdijas tanitókat vagy tanitónőket is.

„Ilyen helyettesek alkalmazásához, — folytatja a miniszter úr, — hajlandó vagyok segédkezet nyujtani oly módon, hogy amennyiben a hitközség költségvetéséből és a hivek felekezeti iskolai adójának %-át igazoló helyhatósági bizonylatból igazolva látom, hogy az iskolafenntartó a helyettesitési dij teljes összegének fedezésére szegénysége miatt képtelen, az iskolafenntartó által megajánlott helyettesitési dijazást 800 K-ig államsegéllyel egészitem ki oly esetben is, amidőn az illető tanitói állással egybekötött fizetéskiegészitő államsegélyt a katonai szolgálatot teljesitő tanitó teljes összegében élvezi. „Megnyugvással fogadom, — jelenti ki tovább a nm. miniszter úr, — a lelkészeknek a tanitásban való közremüködését is és ezért tiszteletteljesen kérem a Főtisztelendő Főhatóságot, méltóztassék felhivni a lelkészeket, hogy ott, ahol az iskolafenntartó megfelelő helyettest nem kap, ők vállalkozzanak a tanitó helyettesitésére. Meg vagyok győződve, — ugy mond, — hogy a hazai kulturáért hozott ezen áldozat alól a mai rendkivüli időben lelkészeink nem vonják ki magukat. Hálásan ismerem el számos lelkészünknek már eddig is tanusitott áldozatkész lelkes közreműködé-

sét a népoktatás ellátásában. Méltányolva ezen fáradságos munkát, amelyet a lelkipásztori teendőkkel is túlhalmozott lelkészek az iskolában végeznek, hajlandó vagyok olyan lelkészek részére, akik a tanitót rendszeres tanitás végzésével helyettesitik, az iskolai év végén méltányos jutalomban részesiteni.“

A tanitás biztositásának további módja a miniszteri rendelet szerint az lehet, hogy amennyiben az illető községben van egy más jellegü elemi iskola, amely a tankötelesek befogadni képes, avagy egy szomszédos községnek bármely más jellegü iskolájába nagyobb nehézség nélkül átjárhatnak a tanulók, ugy azok abba az iskolába utalandók. Itt hangsulyoznom kell, hogy noha elvi álláspontom szerint a róm. kath. tankötelesek csak róm. kath. iskolába járhatnak, a rendkivüli időkre való tekintetből a háboru tartamára emez elvi álláspontomtól indokolt esetben hajlandó vagyok eltekinteni.

A nm. miniszter úr arra is hajlandónak mutatkozik, hogy amennyiben a tanitást a fentebb felsorolt módok egyike szerint sem lehetne valamely községben megkezdeni, a rendelkezésre álló tanszemélyzetből annyit, amennyire elkerülhetetlen szükség volna, rendelkezésemre bocsát.

A fentiekben idéztem vagy kivonatoltam a nm. vallás és közoktatásügyi miniszter úr hivatkozott rendeletének összes lényeges intézkedéseit s ezek alapján utasítom a hatóságom alá tartozó összes ker. tanfelügyelőket, iskolaszékeket, iskolagondnokságokat, igazgatókat és tantestületeket, hogy a rendeletet tegyék tanulmány tárgyává s annak végrehajtása érdekében legkésőbb szeptember 15-ig, amikor egyházmegyémben a tanitásnak még a régebbi rendelkezések szerint is meg kell kezdődnie, intézkedjenek, hogy iskolájuk számára helyettest találjanak s eljárásuk eredményéről a jelölt határnapig az egyházmegyei főtanfelügyelői hivatalnak tegyenek jelentést. A nm. vallás- és közoktatásügyi m. hir. miniszter úr ugyan megküldötte nekem a kimutatást azon iskolákról, ahol a mult tanévben tanitás nem volt, de e kimutatás nem pontos, mert az abban foglaltak közül némely helyeken már van tanitó alkalmazásban, azonkivül pedig a kimutatásban nem szereplő iskoláknál is van már eset, hogy a tanitó időközben hadbavonult, miért is a kerületi tanfelügyelők és iskolaszéki- és gondnoksági elnökök feladatává teszem, hogy azokat a helyeket, ahol a tanitás szünetel, az egyházmegyei főtanfelügyelőséghez küldendő kimutatásban haladéktalanul bejelentsék.

Végül miután a lefolyt két háborus tanév alatt tapasztaltam, hogy helyetteseket leginkább azért nem lehet kapni, mert azok elsőrendü életszükségletüket, a lakást és élelmezést a községekben igen sokszor nem találják meg, utasítom az iskolaszékeket, vagy iskolagondnokságokat, hogy a helyettesek lakásáról, ennek fütéséről feltétlenül gondoskodjanak s arra is legyen gondjuk, hogy a helyettesek élelmiszereiket képesek legyenek a községben beszerezni. Tekintettel az általános drágaságra, de különösen az élelmiszerek drágaságára igazán indokolt, hogy ahol csak némileg lehetséges, a helyettesek dijazása havi 100—120 K-ban állapittassék meg.

2835/1916

Tudomásvétel és miheztartás céljából közlöm a nm. vallás és közokt. miniszter úrnak alábbi levelét: Harangok beszerzése.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől. 7930—1916. eln. szám. Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Úr! A harangoknak az egyházak részéről hadi célokra történt felajánlása alkalmából egy külföldi cég azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy öntött acélból készült harangjait ajánljam az egyházközségek figyelmébe.

Az e kérelem tárgyában általam meghallgatott kereskedelemügyi miniszter úr a hadi célokra igénybe vett harangoknak külföldi eredetü acélöntésü harangokkal való helyettesitését a háboru ideje alatt, vagy a háboru után következő első időben nemcsak ipari, de általános közgazdasági szempontból is a legnagyobb mértékben károsnak tekinti.

A nevezett miniszter úr véleménye szerint a harangok feldolgozása által ugyanis egy évszázadon át gyüjtött vagyon használtatik el, illetőleg cseréltetik be pénzzé s feltétlenül szükséges, hogy ez a pénz ismét a hazai termelés alimentálására fordittassék.

De ettől eltekintve is, arra való tekintettel, hogy nemcsak hazánkban, de még Ausztriában sem foglalkoznak acélöntésü harangok készítésével, az acélharangokért kiadott összeg a vámkülföldre jutna, s igy valutánk romlásához járulna hozzá, feltétlenül szükséges, hogy az új harangok beszerzése azon időre halasztassék, a mikor a hazai ipar a harangok gyártására már berendezkedett.

A kereskedelemügyi miniszter úr megfontolandónak tartja továbbá azt a kérdést is, nem volna-e kivánatos, hogy a harangok a háboru után elsősorban bronzharangokkal pótoltassanak.

A jelenlegi viszonyok közt honvédelmi szempontból nagy jelentőségü az a tény, hogy az ország egy ily közgazdasági szempontból minden veszteség nélkül nélkülözhető fémtartalékkal rendelkezik. Tekintve, hogy bizonyos fémek, köztük a réz és ón, a harangok anyaga nagy mennyiségben hazánkban a jövőben sem lesz bányászható, megfontolást érdemel az a kérdés, nem volna-e ez a készlet az esetleges jövendő célokra lehetőleg egészben visszaállitandó.

A mondottak alapján a kereskedelemügyi miniszter úr felkért, hogy az egyházi hatóságok figyelmét hívjam fel arra, hogy hazai iparunk és általában közgazdaságunk érdekében igen szükséges volna mindaddig az e'szállitott harangoknak másokkal leendő pótlásától tartózkodni, amig arra vonatkozólag megfelelő utbaigazításokat adhat, a melyeket annak idején lesz szerencsém Méltóságoddal közölni.

Ezekről Méltóságodat oly felkéréssel van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy a saját hatáskörében megfelelően eljárni méltóztassék. Budapest, 1916. évi julius hó 22. *Jankovich* s. k.

2836/1916

Államsegélyt nem élvező hitközségi tanitók háborus segélyének ügye.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr 89518/VII/d. 1916. sz. körlevelében arról értesit, hogy háborus segély valamint a folyó évre, úgy 1916. november 1-től kezdődőleg is nem állami elemi iskolai tanitók és tanitónők közül csupán azoknak engedélyezhető a közszolgálati alkalmazottak háborus segélyéről szóló 1915. XXII. t.-c., valamint ennek módositása tárgyában alkotott és a képviselőház által már elfogadott törvényjavaslat értelmében az *államkincstár terhére*, akik olyan iskoláknál müködnek, melyeknek fenntartói már valamely állami hozzájárulásban részesülnek. Teljesen méltánylom a nm. vall.- és közokt. miniszter úr megkeresését, mert igazán kivánatos és indokolt, hogy az államsegélyt nem élvező, tehát bizonyára jobbmódu iskolafenntartók is tanitóikat olyan mértékben, mint azt az állami és államsegélyes tanitók és tanitónők élvezik, háborus segélyben részesitsék. Felhivom ezért az iskolaigazgató t. plébános urakat, ugyis mint iskolaszéki elnököket, hogy kellő felvilágositás után hassanak oda, miszerint az iskolaszékek minden indokolt esetben ezen államsegélyt megszavazzák és ha másként nem lehetne, akkor ennek fedezéséről rendkivüli költségvetés keretében gondoskodjanak. Eljárásuk eredmé-

nyéről 1916. okt. 31-ig jelentést várok azon esetben is, ha ez nemleges lenne. A jelentések az ehm. főtanfelügyelőség cimére küldendők.

2837
1916

Min. rend. az 1916/17. iskolai évre az elemi népiskolai tanitás ügyében.

Mult évi 2518/1915. sz. rendeletem kiegészítéséül tudomásvétel és szigoru miheztartás céljából alábbiakban közlöm a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak 8522/1916. eln. sz. rendeletét. Külön csak annyit kell hangsulyoznom, hogy 2518/1915. sz. rendeletem a hatóságom alá tartozó összes iskolák tanitás- és ügymenetére nézve az 1916/17. tanévre is irányadónak tekintendő s ez alól kivételt csak az alább közölt rendeletben foglalt s a tanulók összeirására vonatkozó rendelkezés képez, önként értetődőleg mindazon mellékkörülmények figyelembevételével, amelyek az összeirással kapcsolatban felmerülnek.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől. 8522/1916. eln. sz.

Az iskolábajárás kötelezettségének az 1916/17. iskolai évre való korlátozása, a szorgalmi idő megállapitása és a tankötelesek összeirása tárgyában a törvényhatósági közigazgatási bizottságokhoz egyidejüleg ugyanezen szám alatt kiadott körrendeletemet szives tudomásvétel végett azzal a tiszteletteljes kéréssel van szerencsém a Főtiszt. Főhatóságnak megküldeni, hogy ezen rendelkezéseim végrehajtását a maga részéről is elősegiteni, a főhatósága alatt álló iskolákra nézve lehetőleg ezeknek megfelelően rendelkezni és nagybecsü rendelkezését velem közölni méltóztassék.

Budapest, 1916. évi julius hó 28-án. *Jankovich*, s. k.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől. 8522/1916. eln. sz.

A háboru okozta rendkivüli viszonyok a népoktatás terén az utolsó iskolai év folyamán lényeges eltolódásokat nem idézvén elő, a mult évi 7681. eln. számu utasításomnak az iskolába járás kötelezettségének korlátozására és a szorgalmi idő megállapitására vonatkozó 1—5 és 7—8 pontjaiban foglalt rendelkezéseimet a következő 1916/17. iskolai évre is változatlanul fenntartom, az iparos és kereskedőtanonciskolákra nézve pedig ezuttal is külön intézkedem.

Általános azonban a panasz, hogy a tankötelesek összeirásának felfüggesztése következtében a tankötelezettség végrehajtása a mult iskolai évben nagy akadályokba ütközött; az iskolakerülő gyermekek száma a szülők

nagymértékü elfoglaltsága vagy gondatlansága miatt ugy az egyén, mint a köz alig helyrehozható kárára aggasztó mérvben növekedett.

Abból a célból, hogy a nagymértékü iskolakerüléssel járó erkölcsi hátrányoknak elejét vegyem és a népiskolák kellő benépesítését biztosítsam, az 1916/17. iskolai évre a tankötelesseknek az 1907. évi julius 8-án 2085/eln. számu utasitás értelmében leendő összeirását — Budapest székesfőváros kivételével — az összes városokban — Fiumét is beleértve — és mindazokban a községekben, amelyekben legalább egy elemi népiskolában rendszeres oktatás folyik, elrendelem.

Minthogy azonban az ezen rendeletemmel az 1916/17. iskolai évre is érvényben tartott mult évi 7681. eln. számu utasitásom 1—4. pontjai értelmében az elemi népiskolák különböző évfolyamaira utalt tankötelesek iskolalátogatási kötelezettségének időtartama, illetőleg a tankötelesek szorgalmi ideje nem azonos, a tankötelesek összeirásának végrehajtását a folyó évi november hó második felében rendelem el. A törvényhatósági közigazgatási bizottságok a tankötelesek összeirása iránt 2085/1907. eln. számu utasitásom 1. pontjától eltérőleg legkésőbb az október havi ülésükben tartoznak intézkedni, azokra a községekre (városokra) vonatkozólag mindazonáltal, amelyekben az elemi iskolák müködését a közigazgatási bizottság a mult évi 7681. eln. számu utasitásom 1. pontja alapján nem korlátozza, a közigazgatási bizottságok a tankötelesek összeirását már szeptember havi ülésükben elrendelhetik, erről azonban a szükséges nyomtatványok megküldése érdekében a m. kir. központi statisztikai hivatalt értesiteni tartoznak.

Egyuttal a tankötelesek összeirásának elrendelése kapcsán a tankötelezettség teljesítésének hathatósabb ellenőrzése tárgyában a 4423/1909. eln. számu rendelettel életbeléptetett, az iskolába beiratkozott, illetőleg be nem iratkozott tankötelesek adatait feltüntető s az anyanyelvi és az előbbiekre nézve az osztályok szerinti megoszlást is tudakoló rovatokkal kiegészitett A^2 és B^2 jelzésü levelező lapok kitöltését és a kir. tanfelügyelőkhöz való beküldését is elrendelem azzal a hozzáadással, hogy a levelezőlapokat nemcsak a rendezett tanácsu városokban és azokban a községekben, amelyekben a tankötelesek ezen rendelet értelmében összeiratnak, hanem a törvényhatósági városokban (Budapesten csak az A^2 lapot) és Fiumében is ki kell tölteni és az A^2 jelüt legkésőbb a folyó évi november hó 30-ig, a B^2 jelüt pedig december hó 15-ig a kir. tanfelügyelőkhöz be kell terjeszteni.

Budapest, 1916. évi julius hó 28-án. *Jankovich*, s. k.

2838
1916

Auguszta hadibiztosítás.

Az „Auguszta Gyorssegély-alap“ áldásos müködésének keretében jótékony jellegü hadibiztosítási osztályt állított fel. Célja a hadbavonultaknak halálesetre szóló biztositása által módot nyujtani, hogy a családfő elvesztése folytán megélhetésükben veszélyeztetett családok csekély biztosítási dij révén s nyomban a halál bizonyosságának megállapitása után oly összeghez jussanak, mely a meglevő keresetforrás fenntartását, vagy uj keresetforrás előteremtését s igy a jövő boldogulást lehetővé teszi. Biztositható minden rendü és rangu hadbavonult előzetes bejelentés, orvosi vizsgálat s minden különös formálitás nélkül. A biztositás, melynek dija 3—5 egyenlő havi részletben is törleszthető — egy év tartamára érvényes s ha a háboru tovább tartana, egy év mulva megujitandó.

A dijtételek következők: I. Aktiv, valamint tartalékos katonák biztositási dija 7% azaz 100 K után 7 K, II. ugyanezek, ha katonaorvosok, egészségügyi vagy train csapatokhoz vannak beosztva 5½% azaz 100 K után 5.50 K, III. népfölkelők 4½% azaz 100 K után 4.50 K. Hadifoglyok (Szerbiában levők nem fogadtatnak el) tekintet nélkül korra és rangra 7 %-ot azaz 100 K után 7 K-át fizetnek. Hadimunkások biztosítási dija 4½ % azaz 100 K után 4.50 K. Biztositás egy személyre 40.000 korona erejéig terjedhet.

A hadibiztosítás általános feltételei. 1. A biztosítás teljes mértékben érvényes akkor is, ha a biztositott fél halála a háboruban, vagy a háboruban szenvedett sérülés folytán következik be. 2. A biztosítás azonban érvénytelen: a) ha a biztositott fél a kötvény kiállítása napjáig már meghalt, sulyosan megsebesült, megbetegedett vagy eltünt. b) ha a biztosított fél halála öngyilkosság vagy öngyilkossági kisérlet folytán következik be. Az a) és b) alatt felsorolt érvénytelenségi feltételek fennforgását a társaság köteles bebizonyitani. 3. A biztositott összeg a haláleset bekövetkeztéről szóló hivatalos bizonyíték bemutatása vagy a hivatalos holttányilvánítás után három hónapon belül a társaság budapesti igazgatóságánál fizettetik ki. 4. A biztositott összeg kifizetésére való igény legkésőbb annak a naptári évnek végétől számitott 5 éven belül érvényesithető, amelyben a kötvény kiállittatott, — máskülönben az igény elenyészik.

A halálesetre szóló hadibiztosításon kivül az „Auguszta Gyorssegély-

alap“ hadirokkantsági biztosításokat is eszközöl azon célból, hogy minden rokkanttá vált biztosított, akinek kereseti képessége állandóan kisebb lett vagy megszünt, az állami rokkant-járadékon felül bizonyos tőkét kapjon kézhez. A közelebbi teendőkre nézve minden felvilágositást megad: az „Auguszta Gyorssegély-alap“ Hadbiztosítási Osztálya Budapesten (V., Vilmos császár-ut 72. sz.) s ennek pécsi kirendeltsége (a „Pécsbaranyai Központi Takarékpénztárnál“ Pécs, Széchenyi-tér 17. sz.)

Ezen hadbiztosítási mozgalmat, megismertetését s terjesztését lelkészkedő papságom utján a hivek figyelmébe legmelegebben ajánlom s kérem a lelkipásztorokat, hogy a biztosítások megkötése körül hiveiknek minden tekintetben segédkezet nyujtani szíveskedjenek.

2839
1916

Tüzkár elleni biztosításokban változás.

Az egyházi és iskolai javakra biztosított összegek, tekintettel a háborus időben beállott nagy árkülönbségre, nem felelnek meg a mai tényleges értékeknek s igy annak szüksége merül fel, hogy azok a mai áraknak megfelelően utánbiztosíttassanak. Elrendelem tehát, hogy az 1915. jan. 1-e előtt kötött biztosításoknak 35—40% erejéig történő utánbiztosítása céljából az érdekelt lelkészek Rumsauer János, szemináriumi vicerektornál, mint egyh. megbizottnál az eljárást megindítsák.

Ezzel egyidejüleg a hadi célra leszerelt harangokra biztosított összegek leszállítandók; ennek bejelentésénél a harangok nevének vagy egyéb — lehetőleg a bizt. kötvény szerinti — jelzésének közlése mellett pontosan kiteendő az összeg, amennyivel a biztosítás kisebbedik.

2840
1916

Lelkigyakorlat.

A folyó évi augusztus 21—25. napjain tartott lelki szent gyakorlaton a következő egyházmegyei áldozópapok vettek részt:

Beck Lajos esp. pléb., Bereczk János pléb., Buzsáky Imre pléb., Faust Antal sgdl., Fehérváry Ferenc sgdl., Folnegović György sgdl., Gartner Elek pléb., Gestettner Konrád pléb., Glatt Ignác c. kanonok, Glück István pléb., Gosztonyi Jenő pléb., Györkös József tanitóképző int. tanár., Hajós József dr. hittanár, Hal Pál sgdl., Herman János sgdl., Horváth Béla pléb., Hradek Károly pápai t. kam., pléb., Igaz Béla dr. kanonok, szem. rektor, Kain Abel pléb., Kapossy Iván vik., Komócsy István subregens,

Kővágó Péter dr. pléb., Kristóf József pléb., Kubesa Jenő segédl., Kuhl József pléb., Lajos Gyula tanulm. fel., Léh József segédl., Lerch István pléb., Loschert Kázmér segédl., Magyar Miklós esp. pléb., Marton Sándor pléb., Mayer György pléb., Mérő József dr. sztsz. jegyző, Müller Károly pléb., Nyári Simon pléb., Pataki Antal pléb., Perényi Pál pléb., Reinhardt György admin., Reisz Antal pléb., Rézbányay József dr. c. kanonok, Riedlinger Dezső pléb., Romaisz Ferenc c. kanonok, pléb., Röszler Ferenc pléb., Rumsauer János vicerektor, Sandrk Mihály h. pléb., Schmeller Alajos pléb., Sipos István dr. theol. tanár, Sperai János segédl., Szeitz József lelk., Taksonyi János segédl., Trinn János c. p. kápl., pléb., Wajdits Gyula p. praelátus, kanonok, Warga Manó plébános. Összesen 53.

A Pius-internátusban tartott első papi lelkigyakorlat sikere a legbensőbb örömmel tölti el lelkemet s reményt nyujt arra, hogy ez a siker a jövő években állandóan fokozódik.

2841
1916

Magyarország Tiszti Cim- és Névtára.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal (Budapest, Oszlop u.) f. é. nov. 15-ig előfizetést hirdet „Magyarország Tiszti Cim- és Névtárá"-nak 1917. évfolyamára. E kézikönyvet, mely a magyar szent korona országainak állami és egyházi szervezetét illetőleg részletesen tájékoztat, nemkülönben sok más hasznos tudnivalót tartalmaz, az érdekeltek különös figyelmébe ajánlom.

Előfizetési ár 10 K, boltiár 15 K, gyüjtőknek minden 10 példány után egy tiszteletpéldány jár. A megrendelést az előfizetési pénz beküldésével okvetlenül postautalványon kell eszközölni, minden más külön megrendelés mellőzésével.

2842
1916

Irodalmi művek ajánlása.

1. Igen jó háborus olvasmányok, oktatást, vigaszt, lelki erősítést árasztanak szét, időszerü tartalmuk és tetszetős kiállításuk miatt pedig a templomi könyvestáblák céljaira is kiválóan alkalmasak az Egri Népkönyvtár ujonan megjelent füzetei: Háboruskodó országok. Irta Bata Joákim. Ára 20 fill. Vigasztaló fájdalmas Szüz. Irta Mikes Lajos. Ára 30 fill. Kedves rokkant hősöm! Irta Egyedi László. Ára 20 fill. A kesergők leckéje. Irta

Kriston Endre. Ára 20 fill. Megrendelhetők Egerben, az érseki liceumi nyomdában, legalább 50 füzetnek egyszerre rendelésénél 20 % árkedvezménnyel.

2. Ugyanitt ajánlom a tiszt. egyházmegyei papság figyelmébe Vér Vilmos tart. tábori lelkész, zalalövői plebános „Bognár Kati“ cimü háborus szomorujátékát, melynek tárgya a magyar nép vérzivataros életéből van merítve s okulásra felette alkalmas olvasni valót ad a hadba nem vonult keresztény nép kezébe. Ára 1 korona, postán szállitva 1 K 10 fillér. Kapható a szerzőnél Zalalövőn.

2843
1916

A Dr. Hőhn-féle örök-lámpa.

A mindjobban érezhető öröklámpaolaj hiánya és főleg az olajárak hirtelen megdrágulása miatt különféle kisérletek történtek az öröklámpaolaj alkalmas helyettesitésére. A nagy szükségben meg lévén engedve a kőolaj (petroleum) használata is, Hőhn Károly dr. ulmi gyáros egy rendkivül praktikus öröklámpát szerkesztett, melyben állandó égés mellett egy egész hónapon keresztül alig egy korona értékü kőolaj szükséges. Hőhn dr. öröklámpája kétféle kiállitásban kapható: erősen ezüstözve 12·50 márka, erősen aranyozva 18·50 márka. A pécsi egyházmegyében már több helyen alkalmazták, s mindenütt nagyon meg vannak vele elégedve. Melegen ajánlom a tiszt. egyházmegyei papság figyelmébe. Leirás, árjegyzék, öröklámpa és a szükséges hozzávalók kaphatók Dr. Karl Hőhn-nél, Ulm a. D. 68. szám alatt.

Datum Quinque-Ecclesiis, 4. Septembris 1916.

† Julius m. p.
episcopus.

DUNÁNTÚL R. T. PÉCS.

1916.

XIV.

2881
1916

Egyházmegyei tisztelendő papságom nemes sürgetése és áldozatos hozzájárulása alapján elhatároztam, hogy régebbi tervemet megvalósítom és Pécsett már az 1916—17. tanévre egy új katholikus internátust létesítek. Főtisztelendő Székeskáptalanom meghallgatásával ezen intézményt szerves kapcsolatba hoztam a *Pécsi Székesegyházi Árvaházzal* és a *Hetyey Sámuel* b. e. püspökelődöm által alapított *Pécsi Püspöki Tápintézettel.* Az „Emericanum" alapitása.

A három, egységes vezetés alá rendelt intézetnek a közös: **EMERICANUM** nevet adom s az intézetet a magyar, szent herceg:

SZENT IMRE

pártfogása alá helyezem. Hálát adva a jó Istennek, hogy az uj intézet létesitéséhez erőt és lehetőséget adott, buzgón fohászkodom, hogy amint engem és a nemeslelkü kezdeményezőket — köztük első sorban *Fájth Lajos* vásárosdombói plébános urat — a nevelésünk alá jutó ifjak lelki üdve s fogyó magyar nemzetünk szolgálatára indított, áldja meg további iparkodásunkat is. Tisztelendő Papságomat és a pécsi egyházmegye minden nemesért buzduló hivőit pedig arra kérem, hogy ezen Istennek tetsző cselekedetünkben engem erkölcsileg támogatni, az intézményt pedig anyagilag is segélyezni szíveskedjenek.

Az *EMERICANUM* célja, hogy a benne elhelyezett ifjak, kellő felügyelet és egészséges ellátás mellett jellemképző, katholikus nevelést kap-

janak, ezenkivül ellátásukról oly olcsón gondoskodjék, hogy azt a szegényebbsorsu szülők is megfizethessék. Helyiségei, melyeket ezen célból 34 ezer koronát meghaladó költséggel alakíttattam át, a Pécsi Székesegyházi Árvaházban és a Deák-utca 8. szám alatt levő püspökjavadalmi házban lesznek.

Növendékei három csoportba oszlanak:

1. *A Pécsi Székesegyházi Árvaház növendékei 17-en.*

Ezek fölvételét, az árvaházi alapok és jövedelmek jogi természetének érintetlensége mellett, ugyanezen alapok és jövedelmek terhére, az alapítólevelek intézkedései és az eddigi gyakorlat alapján részben a mindenkori megyés püspök, részben a pécsi káptalan eszközlik. Ezen növendékek ellátása a jövőben is az alapítók rendelkezései és az eddigi gyakorlat szerint történik, s mint emericanumi növendékek nemcsak nevelést, lakást és élelmezést, hanem alsó és felső ruházatot, könyveket, irószereket is kapnak. Beiratásuk költségeit, amennyiben szorgalmas tanulásuk alapján tandijmentesség nem volna számukra kieszközölhető, az intézet fedezi. Az Emericanum igazgatója mindenről pontos számadást vezet.

2. *Internátusi növendékek, egyelőre 25—28-an.* Eltartásuk alapegységét az általam biztosított segély alapján ezuttal 10 hónapra 580 azaz Ötszáznyolcvan koronában állapítom meg. Az évi hozzájárulások lehetővé tették azonban, hogy a szegényebb sorsuak 400 koronáért kapjanak ellátást, mely kedvezményben jelenleg 25 növendékünk közül 23 részesül. Ezt a jövőben is igy óhajtjuk fejleszteni. A teljes ellátás évi többletét azon évi hozzájárulások fogják fedezni, melyeket akár a létesítendő alapok, akár az évi felvételek előtt elfogadható módon beigért segélyösszegek biztosítanak.

Az internátusi helyek betöltését magamnak és püspökutódaimnak tartom fenn. Ha azonban a rendelkezésre álló helyek megengedik és a pártfogolt növendékek minden tekintetben megfelelnek, figyelemmel leszek azok ajánlatára, akik akár évi segélyezéseikkel, akár alapításaikkal tetemesebb módon hozzájárulnak az Emericanum fenntartásához.

Az Emericanum növendékei oly katholikus ifjak lehetnek, akik Pécs valamelyik középiskoláját látogatják. Megkivánom mégis, hogy a folyamodó szülők vagy szülőhelyettesek előzetesen jelezzék, hova szándékoznak a növendékeket járatni, hogy azt, az Emericanum fegyelmi és nevelési rendje tekintetéből, minden egyes esetben külön mérlegeltessem.

Újonan folyamodók kérvényeiket a megelőző év első félévi értesitő-

jének csatolásával minden tanév *május havában*, hozzám címezve, az Emericanum igazgatójánál tartoznak benyujtani. A folyamodványhoz 50 K és egy 50 koronáról szóló, a folyamodó nevére pontosan megcimzett, felbélyegzett póstautalvány, nemkülönben a csatolt okmányok visszaküldésére, megcimzett és póstai ajánlott küldeményre felbélyegzett boriték csatolandó. Az intézet volt növendékei, amennyiben a következő tanévre kérik fölvételüket, ugyancsak május havában fizetnek be a következő tanévre 50 koronát. Ezeknél irásos folyamodvány nem szükséges. Az igy befizetett 50 koronák biztosítékul szolgálnak, kogy a fölvett növendékek tényleg igénybe is veszik az intézet ellátását. Amennyiben valaki a neki megitélt helyet nem foglalná el, biztosítéka teljes összegben, az intézet szegény növendékeinek javára, alapítványszerüleg tőkésíttetik. A fölvett és bevonuló növendékek biztosítási összegei a tanévi befizetések szeptemberi részletébe beszámíttatnak. A föl nem vett folyamodók értesitésükkel egyidejüleg pósta utján visszakapják a biztosítéki 50 koronát.

Az intézeti eltartás összegei, tehát az évi segélyösszeges hozzájárulások is legfeljebb négy részletben és pedig szeptember, november, január, március elején fizetendők be. A befizetések elhanyagolása, történjék az akár a közvetlenül érdekeltek, akár az évjáradékos jóltevők részéről, följogosítja az igazgatót, hogy az érintett növendékeket, a szülők vagy helyetteseik előzetes értesítése mellett, az intézetből év közben is elbocsássa. A további tudnivalókra vonatkozólag minden felvett növendék részletes tájékoztatást kap.

Az Emericanum házirendjét külön szabályzatban állapítom meg, melyben egyformán figyelemmel leszek a szigoruan valláserkölcsi nevelésre, a növendékek tanulmányainak zavartalan, pontos végzésére, nemkülönben egészségük gondos ápolására. A növendékek kötelesek lesznek ezt a házirendet az általam kinevezett előljáróság utasitásai szerint pontosan betartani. Ellenkező esetben nemcsak a tanév végén, hanem a tanév közben is, minden esetben külön kikért jóváhagyásommal, az intézetből elbocsáttatnak. Az Emericanum főcélja, amit minden más tekintettel szemben érvényesíteni kivánok, hogy a magyar intelligencia számára megbizható jellemü, kiváló képességü férfiakat neveljen. Épen azért nemcsak a felvételeknél, hanem később, a növendékeknek az intézetben való megtartásánál is szigoru kiválasztást fogok szem előtt tartani.

Önként kilépő növendékek az egyszer befizetett hányadrészeket nem

kapják vissza. Az Emericanum növendékei az orvosi és gyógyszertári költségeket maguk tartoznak fizetni.

3. Az Emericanum növendékeinek harmadik csoportjába tartoznak a *Pécsi Püspöki Tápintézet* növendékei. Felvételük szabályzata és az intézmény szervezete marad a régi. Számadása, legalább a zárszámadásokban, elkülönítve is feltüntetendő az intézet más két tagozatának számadásaitól.

Midőn ezeket tiszt. papságom és híveim tudomására hozom, egyben főpásztori, hálás köszönetet mondok az eszme nemes támogatóinak s mindazoknak, akik e hármas intézet szervezésében eddig is támogattak s nagylelkü hozzájárulásaikat bőkezüen felajánlották.

Alább közlöm a lelkes támogatók neveit s az általuk beküldött vagy megajánlott segélyeket.

Évi adományok, illetve megajánlások:

Fájth Lajos 500, Györkő Ferenc 450, Bonyhádi kerület 100, Warga Manó 100, Horváth Béla 100, Schäfer József 100, Marton Sándor 10 évre 100, Gebauer Tivadar 10 évre 100, Gábor György 5 évre 100, Balog József 100, Fájth Jenő 100, Magyar Miklós 100, Komócsy István 100, Plank Kamill 100, Dr. Gere Gábor 50, Zsivkó Mihály 4 évre 50, Moyzis Imre 10 éven át 50, Zádor Alajos 50, Palócz János 50, Szeitz József 50, Dr. Heckenberger Konrád 50, Horacsek András 50, Reisz Antal 50, Kovács Antal 50, Liebbald Lajos 25, Varga Ferenc 20, Pataki Antal 3 éven át 20, Romaisz Ferenc 20, Rudolf Mátyás 20, Rozmanits Timót 20, Pelz Árpád 10, Sebestyén Károly 10, Nyári Simon 10, Schultz Gábor 10, Takács Mihály 7, Németh Pál 1 kor.

Egyszersmindenkorra szóló adományok:

Wajdits Gyula, Magyar Zsigmond 1000—1000 K. (6%-os hadikölcsönkötvényben), Kopári Gyula 1000, Kemény Boldizsár 200, Tihanyi János 200, Fülöp István 200, Dr. Mosonyi Dénes 100, Polgár János 100, Szücs József 100, Mayer György 100, Ambach Mihály 100, Koch Ede 100, Walter József 100, Trinn János 100, Pécsváradi kerület 100, Czernohorszky József 100, Kemény Ferenc 100, Cselenkó János 50, Tóth Lajos 50, Dr. Frey János 50, Dr. Fent Ferenc 50, Sziebert Nándor 50, Mozolányi István 50, Dr. Jakab Béla 50, Fent Gyula 50, Palkó István 40, Kristóf József 30, Schunk Ferenc 30, Francsics Pál 30, Bende József 20, Rajczi János 20, Gartner Elek 20,

Blandl György 20, Zányi György 20, Fekete Ágoston 20, Szabó Dezső 20, Hal Pál 20, Bőbel János 10, ifj. Horváth Lajos 10, Gábor Pál 10, Reinhardt György 10, Mosgai Sándor 10, Hegedüs József 10, Budanovich Vince 5, Aulik Dávid 5, Földes Dezső 5, Dr. Piliván Mihály 5, Herman János 5, Müller József 5, Fehérváry Ferenc 5, Horváth Károly 5, Hofman Károly 5, N. N. és xy Bonyhád 4, Fuchs Vilmos 1 kor. Az eddigi nemes és áldozatkész támogatás láttára ama jóleső remény támad bennem, hogy az Emericanum jótevői napról-napra szaporodni fognak.

2882
1916

A sajtóvasárnap elrendelése.

A körülöttünk tornyosuló veszedelmek nehéz aggódással töltik el szívünket s a világháboru véres válságai szinte állandóan elterelik figyelmünket nem egy vitális érdekünkről. A külső események forgataga, az egymást kergető hirek behatásai, az ujságok izgató közlései annyira lenyügöznek bennünket, hogy igen sokan teljesen megfeledkeznek arról a mérhetetlen veszedelemről, mellyel a világhatalommá fejlődött sajtó ellenségeink kezében mindenünket fenyegeti. Pusztító hatását nemcsak fegyveres ellenségeink sajtójában tapasztaljuk, mely a hazugság, gyülölet, irigység és a rágalom mérgezett nyilaival igyekszik bennünket kivülről tönkre tenni, hanem sajnos itthon is lépten-nyomon látjuk mindama támadásokban, melyekkel az istentagadó, ugyn. vezett szabad sajtó azokat az alapokat igyekszik felforgatni, amelyeken minden nemzet erőssége nyugszik: a hitet, a vallást, a tisztes erkölcsöt, a hazafias érzést, s velük mindazokat, akik értük lelkesülnek, s megerősödésüktől várják a jobb jövőt.

A háboru véres hullámai egyszer csak elülnek s milliók véréből előbb-utóbb Isten segitségével kisarjad a béke; arra azonban, hogy az istentelen sajtó vértelen, de még veszedelmesebb rohamai megszünjenek, alig számíthatunk. Ez a tudat teszi mulhatatlan kötelességünkké, hogy a tisztességes, katholikus sajtót minden tőlünk telhető eszközzel erősítsük, támogassuk, emeljük s fejlesszük, mert csak igy lesz képes közös és szent érdekeinkért nemcsak síkra szállni, hanem azokat hazánk és egyházunk javára meg is védelmezni. Ezen célból vezettük be évente a kath. sajtóvasárnapot, melyet a pécsi egyházmegyében Magyarország Nagyasszonyának ünnepén szoktunk megtartani. Ez a kedves, nagy nemzeti ünnep a folyó évben október 8-ára, a Pünkösd utáni XVII. vasárnapra esik. Felhívom

tehát egyházmegyém tisztelendő papságát, mely a sajtóvasárnap eredményes megtartásában eddig is a legszebb példát adta, hogy a mai nehéz viszonyok között is fejtse ki buzgalmát s kövessen el mindent, hogy a siker megfeleljen ugy a nagy szükségnek, mint az egyházmegye eddigi lelkes munkájának.

Ugyanitt melegen ajánlom az egyházmegyei papság szives jóindulatába a Kath. Sajtóegyesület VIII. közgyülésének ama kérelmét és javaslatát is, hogy a sajtóvasárnapi gyüjtés alkalmából necsak a templomban megjelenő, hanem az otthonmaradt tehetős kath. hivekhez is forduljanak a kath. sajtó istápolása érdekében. Az ilyen körökben ugyanis gyakran találkozunk azzal a megjegyzéssel, hogy szivesen adakoznának a nemes célra, de őket ezirányban senki sem kereste meg. Ezt a javaslatot egy olyan plebános tette meg, akinek templomi gyüjtése soha sem haladta meg a 15 koronát, míg a templomon kivül, a sekrestyés utján gyüjtőivvel végzett gyüjtése a legutóbbi évben 100 koronánál többet eredményezett. A sajtóvasárnapi gyüjtés eredménye ilyen módon sok helyen jelentékenyen emelhető. Ahol tehát ez kivihetőnek mutatkozik, vonják bele a tiszt. lelkészek a sajtóvasárnapi gyüjtésbe a templomban meg nem jelenő kath. hiveket is. A Kath. Sajtóegyesület e célból minden plebániára küldeni fog néhány gyüjtőivet, amelyeket azután a lelkész a plebániája területén müködő valamely kath. egyesület néhány buzgó tagjának felkérésével, vagy a sekrestyés utján juttatna el a tehetősebb hivekhez.

A kath. sajtó céljaira a magam részéről ezuttal is 5000 koronát ajánlok fel és megengedem, hogy a gyüjtés eredményéhez a felesleggel biró templompénztárakból 5—10 korona csatoltassék. A begyült összegek a gyüjtőivekkel együtt a sajtóvasárnapot követő héten, legkésőbb október hó 25-ikéig püspöki Irodámhoz küldendők.

2883
1916

Az egyházmegyei missióegyesület ajánlata.

A háborus állapotok immár harmadik éve hátráltatják a rendszeres népmissiók megtartását az egész országban. Mig az 1913—14. év folyamán csupán a pécsi egyházmegyében 24 plebánia kapott szent missiót, addig az utóbbi két évben a már bejelentett sz. missiókat sem lehetett megtartani. A férfi lakosság java részének távolléte, a nagy munkáshiányból eredő általános elfoglaltság, a közlekedési és élelmezési nehézségek szinte lehetetlenné teszik a több napra terjedő lelki elmélyedésnek eme alkalmait. Pedig az ál-

talános lelki megujulásra s a világháboru csapásai által agyonszorongatott kedélyek lelki megedzésére sohasem volt nagyobb szükség mint épen napjainkban. A népmissiók tartásával foglalkozó szerzetesek és maga a pécsegyházmegyei papok missió egyesülete is szívesen állnak rendelkezésre. Ez az egyesület, mely az 1913—14. egyesületi évben 14 helyen tartott sz. missiót, legutóbbi közgyüléséből azt a javaslatot terjesztette elém, hogy az egyházmegye területén ott és akkor, ahol és amikor a helyi viszonyok indokolttá és lehetővé teszik, a háboru folyamán is rövidebb — egy-három napra terjedő — missiós ájtatosságok rendeztessenek megfelelő szent beszédekkel. Ezeknek megtartására az egyesület tagjainak közremüködését készségesen felajánlja. A javaslatot örömmel fogadom és szívesen látom, ha az minél több helyen kivitelre kerül. Felhivom tehát egyházmegyém tiszt. papságát, hogy az ősz, vagy a tél folyamán a nemes terv megvalósítására, ahol csak lehetséges, tegye meg a szükséges lépéseket. Minden idevonatkozó törekvést készségesen támogatok.

2884
1916

Ostya-liszt beszerzése.

A ker. szövetkezetek központja az ostya-liszt beszerzése tárgyában az alábbi levelet intézte hozzám. Az érdeklődők forduljanak a levélben foglaltak alapján közvetlenül a Ker. Szövetkezetek központjához, mely szivesen rendelkezésükre áll.

„Méltóságos és Főtisztelendő Megyés Püspök Ur! Az egész országból számos plébániahivatal, férfi és női szerzetes rendház fordult hozzánk ostya-lisztért. — A nagyméltóságu belügyminiszter úr kizárólag ostyasütés céljaira megfelelő mennyiségű lisztet bocsájtott most rendelkezésünkre, ugy hogy minden plébániát, férfi és női szerzetes rendházat képesek vagyunk ostya-liszttel ellátni.

Midőn ezt legmélyebb alázattal bátorkodunk Méltóságod szives tudomására hozni, azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk egyuttal Méltóságodhoz, hogy az egyházmegyei papság figyelmét erre felhívni szíveskedjék.

Mivel pedig csak 5 kgr.-os póstacsomagokban lehet ezen lisztet szétküldenünk, az ebből származó nagy munkatorlódásra való tekintettel mély alázattal kell kérnünk Méltóságodat, hogy városokban, ahol nagyobb mennyiségű ostya-lisztre van szükség, az egész város ostya-liszt szükségletének beszerzését egy plébánia, vagy rendház intézze, hol a liszt szétosz-

tatnék. — Ez esetben vasuton és zsákban küldhetjük a lisztet, de akkor a városba külön póstacsomag nem küldhető.

A liszt ára, a finom tésztalisztre Budapesten érvényes, hatóságilag megállapitott maximális ár: kg-ként 1.06 K, melyhez jön az önköltségen felszámított csomagolási díj és szállító levél, s igy egy 5 kg-os postacsomag 5.60 K. Zsák szállításnál 1 zsák liszt ára zsákkal és szállitó levéllel 93.32 K.

Alázattal kérjük a pénz beküldésére szolgáló pósta-utalvány szelvényen a rendelést megtenni.

Budapest, 1916. szeptember 5. IX. Bakáts-tér 1.

Keresztény Szövetkezetek Központja mint Szövetkezet.“

2885
1916

Az Orsz. Kath. Tanitói Segélyalap, Árvaház és Tápintézet alapjának számadása.

A magyarországi lat. és gör. szert. kath. tanitók segélyalapjának, ugyszintén a létesitendő orsz. kath. tanitói árvaháznak és tápintézetnek vagyonáról szóló 1915. évi jóváhagyott számadást az érdekeltek részére tudomásvétel céljából közlöm.

A zárótételek a közetkezők:

I. A Segélyalapnál:

a) bevétel	72855 K.	60 f.
b) kiadás	72097 K.	69 f.
c) maradvány	757 K.	91 f.
Vagyonszámla:	307655 K.	55 f.

II. Az Árvaház alapjánál:

a) bevétel	60477 K.	88 f.
b) kiadás	60457 K.	20 f.
c) maradvány	20 K.	68 f.
Vagyonszámla:	286566 K.	13 f.

III. A Tápintézet alapjánál:

a) bevétel	1898 K.	70 f.
b) kiadás	1898 K.	70 f.
c) maradvány	— K.	— f.
Vagyonszámla:	17996 K.	- f.

Kelt Pécsett, 1916. szeptember 8.

† Gyula s. k.
püspök.

DUHÁNTÚL R. T. PÉCS.

1916.

XV.

3065
1916

De formulis precum indulgentiis ditatis non interpolandis.

Ab hac Suprema Sacra Congregatione S. Officii petitum fuit: „An formulae precum, ob aliquam immutationem in eis introductam, Indulgentias eisdem a Sancta Sede adnexas amittant?“. Porro cum huiusmodi formulae Indulgentiis ditatae, antea accuratae revisioni subiici soleant, ac eis proinde quidquam demere, superaddere, vel in alios sensus inflectere, irreverentia et periculo non careat, et abusibus ansam praebere queat, Emi ac Rmi DD. Cardinales Inquisitores Generales, in plenario conventu habito feria IV, die 21 iunii 1916, declarandum censuerunt: „Formulas quascumque precum, laudum, invocationum, et cetera, a Sancta Sede Indulgentiis ditatis, per quamlibet additionem, detractionem, interpolationem, concessis Indulgentiis plane destitui“.

Et sequenti feria V, die 22, Ssmus D. N. D. Benedictus div. prov. Pp. XV, in solita audientia R. P. D. Adsessori Supremae S. Congregationis S. Officii impertita, relatam sibi Emorum Patrum resolutionem benigne adprobare ac confirmare dignatus est.

Contrariis quibuscumque, etiam speciali atque individua recordatione dignis, non obstantibus.

R. Card. Merry Del Val, *Secretarius*.

L. † S.

† Donatus, Archiep. Ephesin., *Adsessor*.

3066
1916

Subsidium pro sacerdotibus pensionatis dioec.

Venerabile Capitulum Nostrum, cuius curae cassa fundationalis generalis dioecesana commissa est, nexu revisionis rationum ultimae praeter 5000 coronarum ad succolandum prelum cath. oblata, laudabili magnanimitate sacerdotibus dioecesanis pensione annua provisis, necnon a servitio relevatis inde a 1-o Octobris a. c. *ad annum* singulatim 400 coronas, in quattuor partibus — primo nempe die cuiusvis trimestris — levandas, tamquam subsidium extraordinarium adplacidavit. Huic nobili decisioni libenter accedentes omnes sacerdotes pensionatos et a servitio relevatos provocamus, ut apochas suas rite tymbrandas de 100 coronis quolibet trimestri levandis ad cassam fundationalem generalem mittant.

3067
1916

Fundatio Aloysii Döbrőssy.

Aloysius Döbrőssy abbas t., canonicus Ecclesiae Nostrae Cathedralis V.-Ecclesiensis, candidatis praeparandiae puellarum V.-Eccl., necnon magistris, magistrabusque scholarum, aegrotis praesertim atque egentibus, magno animo succurrere inhiando novam fundationem 10000 coronarum (in cartis obligatoriis) deposuit, e quarum censibus aequaliter divisis, postquam ipse fundator decesserit, quotannis una candidata praep. et unus magister vel una magistra scholarum dioecesis subsidium accipiat. Nobilis animi fundatoris huiusmodi signum iusto aestimio prosequentes grates ipsi e corde referimus.

3068
1916

Obitus Georgii Moransch.

Georgius Moransch, cubicularius int. ad hon. Suae Sanctitatis, parochus in Marijanci post diuturnam atque gravissimam infirmitatem, inter cuius qualores enormes sola Dei gratia ipsum confortabat, die 18-a Septembris a. c., sacramentis iterato pie susceptis in gaudium Domini sui ingressus est. Annos vixit 69, sacerdotem egit annis 42. Ab anno 1884. parochus erat in Veliškovci, unde a. 1887. in eadem qualitate ad parochiam Marijanci translatus est. Anno 1912. cubicularius int. ad hon. Suae Sanctitatis electus est. Homo ingenuus, sacerdos exemplaris, officians exactissimus, pastor animarum bonus et fidelis inter oves suas animam efflavit.

Velint sacerdotes dioec. pro refrigerio animae denati confratris tria sacra iuxta statuta quo citius offerre, piisque precibus ad nuptias Agni eam comitari. Requiescat in pace!

3069
1916

Concursus pro parochia Szentlászló.

Beneficium parochiale Szentlászló, per translationem parochi vacans, iurique patronatus Dominii Hárságy-ensis obnoxium, praesentibus usque 20-um Octobris a. c. concursui exponitur. Sacerdotes dioecesani beneficium dictum anhelantes recursus suos Illmo Domino Paulo e Comitibus Bolza inscribendos usque dictum terminum Ordinariatui exhibeant.

3070
1916

Concursus pro Marijanci.

Pro beneficio parochiali Marijanci per decessum proprii pastoris vacante, jurique patronatus Illmi Domini Ladislai e Comitibus Majláth subiacente, praesentibus usque 20-um Octobris a. c. concursum aperimus. Sacerdotes dioecesani, lingua croatica pollentes, beneficioque isto potiri volentes, recursus suos inclyto patrono inscriptos infra terminum praefatum Mihi submittant.

3071
1916

Personalia.

Franciscus Hofmeister assessor consist., parochus in Lakócsa, nominatus est notarius districtus Szigetvár-ensis.

Eugenius Gosztonyi parochus Szentlászló-ensis nominatus et investitus est parochus in Fadd.

Carolus Heckenberger dr. parochus in Olasz nominatus est notarius districtus Németbóly-ensis.

Adalbertus Jakab dr. director praeperandiae puellarum Quinque-Eccl. retento hoc munere nominatus est etiam director scholae super. et gymnasii puellarum neoorganisati.

Alexander Gedeon catecheta scholarum elem. status V-Eccl. nominatus est director internatus iuv. opificum a Societate Juliana V-Ecclesiis erecti.

Ernestus Hardy professor religionis gymnasii status in Szekszárd nominatus est professor scholae super. feminilis et gymnasii puell. Quinque-Ecclesiensis.

Michael Piliván dr. cooperator Fadd-ensis nominatus est professor religionis apud gymnasium status et scholas civiles in Szekszárd.

Carolus Hofman cooperator Bátaszék-ensis constitutus est administrator interimalis parochiae Szentlászló.

Cooperatores translati sunt:

Robertus Péter e Dunaföldvár ad Bátaszék, *Benedictus Tadics* e Kurd ad Dombóvár, *Ladislaus Hegedüs* neomysta missus est ad Kurd.

3072
1916

A magyar Vörös Kereszt Egylet támogatása.

Jóllehet már az idei év folyamán is két izben (V. körl. 973. sz., IX. körl. 1789. sz.) felhívtam tiszt. egyházmegyei papságom és híveim figyelmét a Magyar Vörös Kereszt Egylet áldásos működésére s ama kiváló érdemekre, melyeket nemes törekvéseinek áldozatkész felkarolásához szerzett, ezúttal újból mindnyájuk szives jóindulatába ajánlom a nm. vallás és közokt. miniszter úrnak e tárgyban hozzám intézett levelét, mely a nagyérdemű egyesület új irányu, nemes célu munkásságára hívja fel a megértő közönség figyelmét. A háboru annyi és oly nagy sebet üt az egész nemzet testén, hogy azoknak gyógyítása még a háboru után is rendkivüli erőfeszítést kíván. A saját érdekünkben cselekszünk tehát, ha a Vörös Kereszt Egyletnek idevágó munkásságát teljes erőnkből támogatjuk. A tiszt. lelkipásztorok hívják fel erre ismételten híveik figyelmét s meg vagyok győződve, hogy az egyesített munka bő gyümölcsöket fog teremni.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől. 9607/1916. eln. szám.

A magyar vörös-kereszt egylet igazgatósága tudomásomra hozza, hogy tevékenységét a háboru befejezése után nem fogja kizárólag csak a szorosan vett hadegészségügyi teendőkre korlátozni, hanem ezek mellett a háboru által okozott emberi bajok és szenvedések enyhítésével intézményileg is közreműködni készül.

Nevezetesen közli, hogy egyes városokban és forgalmasabb községekben állandó intézményeket pl. szanatoriumokat, menházakat, üdülőtelepeket, árvaházakat stb. szándékozik létesíteni, amelyek első sorban a háboruban elesettek segélyre szoruló családtagjainak érdekeit, de ezenkivül az általános közegészségügyet is szolgálnák, s amelyek berendezésöknél fogva alkalmasak lennének a sebesült és beteg katonák befogadására is.

Ezen intézményeinek létesítésénél a központosítást lehetőleg kerülni

óhajtaná és súlyt helyezne arra, hogy — ha kisebb intézmények is — de inkább a forgalmasabb helyeken létesíttessenek, ahol lehetőleg a földmíveléssel foglalkozó falusi emberek s munkások, illetve azok hozzátartozói nyernének eddigi életviszonyaiknak megfelelő elhelyezést.

Foglalkozni kivánna ezenkivül az első segélynyújtás kérdésével és szervezésével, továbbá az egészségügyi ismeretek népszerű terjesztésével, valamint az eddiginél fokozottabb mértékben az ápolói (ápolónői) személyzet képzésével.

Céljai elérése érdekében szorosabb kapcsolatot keres nemcsak az összes állami és önkormányzati közigazgatási hatóságokkal, hanem mindazon tényezőkkel, s így első sorban az összes egyházi hatóságokkal is, amelyek a nép szociális érdekeinek előmozdítására vannak hivatva.

Intézkedései sikerének első és elengedhetlen feltételének szervezetei megerősítését, fiókegyletei és tagjai számának lehető gyarapítását tartja. Ezen igyekvése előmozdítását kéri tőlem is.

Méltányolva a vörös-kereszt egyletre már eddig is háramlott feladatok nagyságát, nemkülönben fenn ismertetett messzemenő közhasznu terveinek nemzetgazdasági és kulturális szempontból is elsőrangu fontosságát, szívesen teljesítem a kérelmet és felkérem a Főtiszt. Főhatóságot, hogy az egylet megerősítése és kitűzött céljai előmozdítása érdekében a saját hatáskörében is lehetőleg közrehatni szíveskedjék.

Tájékozásul megjegyzem, hogy az egylet a mult év végéig a maga által fenntartott kórházakra és a sebesült szállításra körülbelül 3,200.000 koronát, a tudósítói irodára 215.000 koronát, a hadifoglyokat gyámolító hivatalra 80.000 koronát, kórházaknak és egyeseknek nyújtott segélyekre 820.000 koronát, a tábori raktárak, egészségügyi osztagok és egyéb tábori intézetek létesítésére és fenntartására 650.000 koronát, a gyűjtőraktár készleteinek pótlására 380.000 koronát, különféle egyleti szervek fenntartására 400.000 koronát, összesen mintegy 5.74 millió koronát adott ki. Az egylet átlagos napi kiadása a háboru alatt felülhaladja a 11.000 koronát. 38 évi fennállása alatt pedig jótékony és közhasznu célokra már a mostani háboru előtt közel 9,000.000 koronát költött.

Az egylet tagsága sem jár nagy anyagi áldozattal, mert legalább 40 korona lefizetése mellett már alapító, 20 korona lefizetése mellett örökös rendes, évi 2, s 1 korona lefizetése mellett pedig rendes, illetőleg rend-

kivüli tagja lehet az ember az egyletnek. Ahhoz pedig, hogy egy fiókegylet megalakuljon, már 10 alapító vagy rendes tag jelentkezése elégséges.

A szervezésre vonatkozó minden kérdésre készséggel ad felvilágosítást az egylet központi igazgatósága (Budapest, I. Vár, Disz-tér 1.), valamint bármely vármegyei, vidéki, városi választmány és fiókegylet.

Budapest, 1916. évi szeptember hó 15.

Jankovich.

3073
1916

A hadbavonult tanitók szolgálati viszonyainak és illetményeinek szabályozása.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr 110400/VII/d 1916. sz. rendeletével a tanítók szolgálati viszonyainak és illetményeinek szabályozása tárgyában kiadott 120000/1914. sz. rendeletét, amely 1914. évi XVIII. sz. körlevelemben 3562/1914. sz. alatt jelent meg, lényegesen módosítja, miért is tekintettel ama nagy anyagi érdekekre, amelyek eme rendelethez füződnek, alábbiakban tudomásvétel és szigoru miheztartás céljából azt egész terjedelmében közlöm.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől. 110.400/VII/d. 1916. sz.

A mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók szolgálati viszonyainak és illetményeinek szabályozása tárgyában 120.000/1914. szám alatt kiadott körrendelet 14. §-ának módosítása tárgyában a törvényhatósági közigazgatási bizottságokhoz egyidejüleg kibocsátott rendeletemet szives tudomás végett azzal a kéréssel van szerencsém a főtiszt. Főhatóságnak megküldeni, méltóztassék saját hatáskörében is intézkedni aziránt, hogy az iskolafenntartók az érdekelt tanítók részére a rendelet szerint járó illetményeket a megállapított időpontoktól kezdve, haladéktalanul kiszolgáltassák.

Budapest, 1916. szeptember hó 7-én.

Jankovich.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől. 110.400/VII/d. 1916. sz.

A mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók szolgálati viszonyainak és illetményeinek szabályozása tárgyában általam 120.000/1914. sz. a. kiadott rendelet 14. §-a értelmében, eddig mindazok a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók, kik állításköteles korban, vagy állításköteles koruk elérése előtt, az

1913. évi október hó 1. óta vonultak be tényleges katonai szolgálatra és egyéves önkéntesi jogukat érvenyesítették, fizetés természetével biró illetményeiknek csak az évi 800 K-án felüli részére birtak igénnyel mindaddig, mig állásukat ujból el nem foglalhatták.

Ez a rendelkezés a m. kir. miniszterium által, a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult állami és vármegyei tisztviselők illetményeinek szabályozása tárgyában kiadott rendeleteken alapult, különös tekintettel az 1913. évi XVI. t.-c. 20. §-ában foglaltakra, mely szerint az egyéves önkéntesi minőségben tényleges katonai szolgálatot teljesitő községi és hitfelekezeti elemi népiskolai tanítók szabadságon levőknek tekintendők s fizetés természetével biró illetményeiknek 800 koronán felüli részére jogosultak.

A m. kir. miniszterium ujabban az 1916. évi 2477. M. E. számu rendeletével a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult állami és vármegyei tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozása tárgyában korábban kibocsátott rendeleteinek némely határozmányait módosítván, akként rendelkezett, hogy polgári illetményeik 1916. augusztus 1-től kiutalványozandók az olyan tisztviselők részére, kik rendes, tényleges szolgálati kötelezettségüknek idejét 1916. augusztus 1. előtt már betöltötték, az olyan tisztviselők részére pedig, kik rendes, tényleges szolgálati kötelezettségük idejét 1916. augusztus 1. után töltik be, az ezen idő leteltét követő legközelebbi esedékességi időponttól kezdve.

Ennek folytán, tekintettel arra, hogy miként az az emlitett 120.000/1914. sz. rendeletem bevezető soraiban kifejezésre jutott, a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítóknak, mint az 1907 : XXVII. t.-c. 1. §-a értelmében köztisztviselőknek szolgálati viszonyaira és javadalmazására vonatkozó rendelkezések összhangba hozandók a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult állami és vármegyei tisztviselőkre nézve megállapított rendelkezésekkel, a 120.000/1914. számu körrendelet 14. §-át az alábbiakban módosítom :

1. Mindazok a községi és hitfelekezeti elemi népiskolai tanítók, kik állításköteles koruk elérése előtt, vagy mint állításköteles korban levők, az 1913. évi október hó 1. óta vonultak be tényleges katonai szolgálatra és egyéves önkéntesi jogaiknak érvényesítése folytán fizetés természetével biró illetményeiknek eddig csak az évi 800 K-án felüli részét kapták, az 1916. évi augusztus hó 1-től kezdve — amennyiben az önkéntesi egy év ezen

időpont előtt letelt — teljes polgári fizetésükre, ha pedig időközben a katonai átalányosok, vagy havidíjasok sorába léptek elő, a 120.000/914. számu rendelet 6. és 7. §-aiban meghatározott, leszállított polgári illetményekre van igényük. Ugyanezek a tanítók lakásukra és lakáspénzükre is igénnyel birnak és pedig, ha az illető községre (városra) nézve megállapított lakbérnegyedek egyike az 1916. évi augusztus hó 1-ére esik, ettől az időtől, ellenkező esetben az 1916. évi augusztus hó 1-jét követő legközelebbi lakbérnegyedtől kezdve.

2. Azok a tanítók, kiknek önkéntesi egy évük csak az 1916. évi augusztus hó 1. után telik le, teljes fizetésüket az egy év leteltét követő hótól, lakásukat, vagy lakáspénzüket pedig az egy év leteltét követő lakbérnegyedtől kezdve kapják.

A fenti rendelkezések vonatkoznak azokra a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítókra is, kik állitásköteles korban, vagy annak elérése előtt, önként léptek be a közös hadsereg, vagy a honvédség kötelékébe.

A közigazgatási bizottság felügyelni tartozik arra, hogy az iskolafenntartók az önkéntesi egy évet már leszolgált községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók teljes fizetését és lakását, vagy lakáspénzét a fentebb megjelölt időpontoktól kezdve pontosan kiszolgáltassák.

Amely tanítóknál a fentiek következtében fizetéskiegészitő államsegély kiutalása, vagy felemelése válik szükségessé, eziránt a közigazgatási bizottság az iskolaszék kérelmére hozzám javaslatot tenni tartozik.

Minden ilyen esetben bemutatandó az illetékes katonai hatóság bizonylata, mely az önkéntesi egy év leteltének időpontját igazolja.

Azoknál a tanítóknál, kik időközben a katonai átalányosok (zászlósok, hadapród-őrmesterek), vagy havidijasok (hadnagy stb.) sorába léptek elő, szintén katonai hatósági bizonylattal igazolandó a katonai átalány, vagy havidij folyósításának időpontja is.

Budapest, 1916. szeptember hó 7-én.

Jankovich.

3074
1916

Lelkészek és tanítók közreműködése a gabonarekvirálásnál.

A nm. vallás- és közokt. miniszter megkeresése alapján felhívom egyházmegyém tiszt. lelkészeit és kedvelt tanítóimat, hogy a mindnyájunk létét közvetlenül érintő és érdeklő hatósági gabonarekvirálási munkálatok-

nál, melyek a közel jövőben fognak megtartatni, a hatóság megkeresésére a szükséghez képest hazafias készséggel közreműködni szíveskedjenek.

3075
1916

A vadgesztenye gyűjtése.

A Vörös Kereszt Egylet országszerte mozgalmat indít, hogy az eddig hasznavehetetlennek tartott vadgesztenye, mely épen most érik, gyűjtessék. Az egylet választmányai és fiókegyletei gyűjtőhelyeket létesítenek, melyek minden csekélyebb mennyiséget is elfogadnak és a budapesti főgyűjtőhelyre továbbítanak. Minthogy a legtöbb ember figyelmét teljesen elkerüli a vadgesztenye értékesítésének lehetősége, felhívom a tiszt. lelkipásztor urakat, figyelmeztessék és buzdítsák híveiket és főleg az iskolás gyermekeket a vadgesztenye szorgalmas gyűjtésére és a legközelebbi fiókegylethez való beszolgáltatásra, mely az átvett mennyiségért kilogrammonként térítést is biztosít.

3076
1916

A hadi özvegyek és árvák javára eszközölt Szent István napi gyűjtés eredménye.

Gróf Zichy Gyula dr. megyéspüspök 754 K 98 f, Abaliget 20, Alsómocsolád 3·90, Apar 20, Babarcz 13·92, Bakonya 5·57, Baranyabán 55, Baranyakisfalud 6·30, Baranyaszentgyörgy 8·20, Baranyaszentistván 30, Baranyavár 20, Bár 14, Báta 12·87, Bátaszék 27, Bedeg 20, Bellye 14, Beremend 70, Berkesd 68, Bikal 7, Bizovac 10, Bogdása 36·60, Bonyhád 65, Bonyhádvarasd 12·40, Bölcske 20, Brodjanci 20, Bükkösd 3·84, Čepin 10, Czikó 4·46, Darázs 24, Dályok 35, Dárda 40, Diósberény 12, Donji-Miholjac 20, Dombóvár 71·65, Döbrőköz 12, Dunaföldvár 21·05, Dunakömlőd 25·12, Dunaszekcső 35·53, Egerág 17·72, Értény 24·71, Fadd 32, Feked 6, Felsőireg 15, Felsőmindszent 47·70, Felsőnyék 10·60, Felsőszentmárton 12, Garé 12·70, Gödre 26·60, Görcsöny 10, Grábócz 14, Gyulaj 39·22, Gyűd 10, Harcz 12·50, Harkanovci 20, Herczegszőllős 40, Hetvehely 7, Himesháza 38·75, Hird 7, Hosszuhetény 10, Hőgyész 52, Ibafa 17, Izsép 8, Kajdacs 20, Kakasd 30, Kánya 17·80, Kárász 23·38, Keszü 32·10, Kisasszonyfa 8. Kisdorog 20·20, Kiskőszeg 20, Kisszékely 16, Kistengelicz 3·14, Kisvaszar 10, Kocsola 4, Koppányszántó 25, Köblény 21, Kővágószőllős 30, Kurd 28·71, Lakócsa 20, Lapáncsa 10, Laskafalu 30, Lánycsók 22.10, Lengyel 6, Lippó 100, Lovászhetény 5·30, Lőcs 7, Magyarhertelend 17, Magyarkeszi 20, Magyarszentiván 10·16, Magyarszék 12·10, Majs 36, Mágócs 230, Máriakéménd 7·30, Mecsekjánosi 10, Mecsekszabolcs 31·10, Miszla 2·10,

Mohács ad S. Cruc. 19, Mohács ad S. Mich. 200, Mozsgó 133, Mözs 12, Mucsi 13·28, Nagybicsérd 7, Nagykónyi 55, Nagymányok 5·80, Nagynyárád 8, Nagyvejke 10, Nak 10, Németbóly 402·73, Németi 8, Németkér 19·40, Németmárok 10, Olasz 32, Ozora 18·64, Paks 82·60, Palotabozsok 54·04, Pálfa 6, Pári 20, Pellérd 76, Petrijevci 20, Pécs-Székesegyház 29, Pécs-Belváros 32, Pécs-Budaikülváros 35, Pécs-Szigetikülváros 60, Pécsbányatelep 5, Pécsvárad 34·22, Pélmonostor 125, Pinczehely 68.52, Podgajci 8, Püspökbogád 25, Püspöklak 25, Püspöknádasd 25, Püspökpuszta 12, Püspökszenterzsébet 10, Püspökszentlászló 44, Radikovci 20, Ráczmecske 3·62, Ráczpetre 31·37, Rácztőttős 10·32, Ráczváros 20, Regöly 85, Sásd 26·30, Siklós 27·10, Siklósbodony 4, Sióagárd 12, Šljivoševci 14, Somberek 10, Sumony 20, Szabadszentkirály 28·14, Szajk 105, Szakadát 25, Szakály 8·98, Szakcs 29·47, Szalatnak 7, Szálka 12, Szászvár 20, Szebény 37, Szekszárd-Belváros 106, Szekszárd-Ujváros 10, Szentdienes 6, Szentlászló 6·61, Szentlőrincz 10, Szigetvár 23, Tamási 34, Tengőd 15, Tevel 12, Tolna 105, Vajszló 6, Valpovo 13, Várdomb 10, Vásárosdombó 22·38, Veliškovci 10·40, Véménd 52, Viljevo 27·50, Villány 80, Vókány 4·20, Vörösmart 30, Závod 10, Zomba 17·70, Hidja 47·30. *Összesen: 6000 K.*

Datum Quinque-Ecclesiis, 25. Sept. 1916.

† Julius m. p.
episcopus.

Danubiál-nyomda r. t., Pécs.

1916.

XVI.

3445
1916

A stóladijak ujabb megállapitása.

A stóladijakra vonatkozólag egyházmegyeszerte a legkülönfélébb eltérések mutatkoznak, melyeknek megszüntetése s a stóladijaknak lehető egyöntetü rendezése ugy a hívek, mint a lelkészkedő papság szempontjából felette kivánatos. A változott életviszonyok e rendezést immár elengedhetetlenül szükségessé is teszik; ugyanezt a kérdést egészben vagy részben más egyházmegyék is tárgyalják, s egyes koronai ülésekből a tiszt. egyházmegyei papság tőlem is kérelmezte.

A stóladijak egységes megállapításával hosszabb idő óta foglalkoztam, s ma már elérkezettnek látom az időt, hogy a Székeskáptalan meghallgatása után a vonatkozó kérdésekben intézkedjem.

A stóladijak felemelése illetve rendezése ügyében — a lehetőség határain belül — egyöntetü megállapodás kivánatos az egész egyházmegye területén. Különösen indokoltnak látom ezt a gyakrabban előforduló és mindenütt egyforma módon végzett sz. ténykedéseknél.

Viszont azonban a hivek vagyoni viszonyainak, az egy helyben lelkészkedő papok számának, a lelkész rangjának, a stólából részesülőkre vonatkozó korábbi megállapodásoknak s egyes fontosabb helyi körülményeknek figyelembevétele mellett bizonyos indokolt eltéréseknek sem kivánok feltétlenül elébe vágni.

A kérdés könnyebb megoldása céljából minden plébánia részére egy-egy dijtáblát mellékelek. A stólailletmények tervezete alább következik s utbaigazításul szolgál arra nézve, hogy a tiszt. papság körülbelül milyen javaslatot tehet. A csatolt dijtábla rovatai üresen hagyattak azon célból, hogy a vonatkozó számokat az arra hivatott lelkészek a rovatokba bejegyezhessék. Ahol nagyobb disszel, rendkivüli időben és helyen s másutt általában elő nem forduló ténykedések is végeztetnek, ugy ezeket, mint ezeknek dijait a rendesek alatt szintén beiktathatják.

A kerületi esperes véleménye minden változtatásra nézve kikérendő. Tanácsos emellett — bár nem kötelező — a hitközségi képviseletet, egyháztanácsot, illetve iskolaszéket az ügy megbeszélése céljából összehívni, mert ez az ujabb rendelkezések keresztülvitelét előkészíti és megkönnyíti. Ahol azonban indokoltan akadékoskodástól lehetne tartani, ezen előzetes megbeszélés mellőzhető. Minden esetben hangsulyozandó, hogy a végleges döntés egyedül és kizárólag az egyházmegyei főhatóságot illeti meg, s ennek bármily irányu határozata, mely az összes körülmények mérlegelése után fog bekövetkezni, mindenkire nézve kötelező.

A beterjesztendő és felülvizsgálat után általam elfogadott javaslat kettő egyenlő példányban fog kiállíttatni s jóváhagyás után az egyik példány a püspöki irodában, a másik pedig a plébánia irodahelyiségében keretbe foglalva üveg alatt lesz megőrzendő.

Mivel pedig a tervbe vett egyöntetű megállapítások gyakran nem változtathatók s mindenegyes javadalmasnak kötelessége az utód érdekeit is szem előtt tartani, a tervezetben javasolt dijak leszállítását annál kevésbbé helyeselhetném, mert mindenkinek módjában áll — indokolt esetekben — a feltüntetett összegnél kisebb dijazással is beérni s főleg a teljesen vagyontalan és igazolt szegényeket ezentul is ingyen és készségesen kiszolgálni.

A pécsi egyházmegyéhez tartozó ..... rk. plébánia területén végzendő sz. ténykedéseknek egyházhatóságilag megállapított

dijtáblázata:

Folyó szám	Megnevezés.	Összeg K	Templom	Plébános	Assistensek	Kántor	Sekrestyés Harangozó	Ministránsok	Fungens	Észrevételek.
1.	Csendes mise kikötés nélkül	2							2	
2.	Csendes mise külön idő kikötésével	3							3	
3.	Csendes mise rendkivüli hely kikötésével (pl. Pécsett a havi hegyen, a temetői, vagy más kápolnákban	4							4	
4.	Énekes mise színben v. gyászmise	6	0·50			1	0·50	0·40	3·60	Amennyiben ezen sz. miseк a fióktemplomban kivántatnak, a fungenst 2—2 koronával több illeti.
5.	Énekes liberás gyászmise (4 gyertyával)	8	1			1·40	0·80	0·60	4·20	
6.	Assistenciás nagymise színben v. feketében	18	2		6	2	1	1	6	
7.	Assistenciás liberás gyászmise (6 gyertya)	22	2		7	2·50	1·40	1·20	7·40	
8.	Kis temetés kisérő harangversszel (2 harang)	4		3		0·70	0·30			
9.	Kis temetés 3 pappal	16	1·50	5	6	1·50	1·20	0 80		Ha az assistens vidéki helyről hivandó, részére természetben fuvar szolgáltatandó s ezenkivül 4 korona dijtöbblet jár neki.
10.	Nagy temetés 3 pappal	20	2	6	7	2	1·60	1·40		
11.	Nagy temetés kisérő harangverssel (3 harang)	6	0·50	4		1	0·50			
12.	Pluviale külön	3	0·80				0·20		2	Ezen külön dijak mindig a fungenst illetik.
13.	Libera temetésen kivül a sirnál, sirszentelés temetésen kivül	4	0·50			1	0·30	0·20	2	
14.	Libera menetközben vagy temetéskor a sirnál	2				0·70			1·30	
15.	Házszentelés, vagy egyéb szentelések, melyek a templomon kivül szenteltviz és tömjén használatával történnek	4	0·50			1	0·30	0·20	2	
16.	Esketés (Copulatio)	6	0·50	4		1	0·50			A filiálisokban kivánt esketések után a fuvaron kivül két kor. többlet fizetendő, mely a fungenst illeti.
17.	Esketés orgonakisérettel	10	1·50	5		2	1	0·50		
18.	Férfi jegyes bejelentése, elbocsátása (Insinuatio, dimissio)	2		2						
19.	Nő jegyes elbocsátása	4		4						
20.	Keresztelés avatással	3	0·50	2			0·50			
21.	Anyakönyvi kivonat, bizonylat kiállitása	2		2						
22.	Családi értesitő egy helyen kiállitva	4		4						
23.	Folyamodvány a gyermekek törvényesitéséért	2		2						
24.	Folyamodvány fölmentésért a házassági akadályok alól	2		2						

Kiegészítő rendelkezések: 1. Az 5 és 7 pontok alatt megállapított gyertyaszámon felül minden további gyertyaszál után, mely a tumbánál alkalmaztatik, 20—20 fillér szedendő a templompénztár javára.

2. A 8 és 11 pontok alatt említett kisérő harangvers után külön dij nem számíttatik. Ezenkivül azonban minden további vers után annyiszor 50 fillér fizetendő, ahány harang huzása kivántatik. Ezen 50 fillérekből 20—20 fillér a templomot, 30—30 fillér pedig a harangozót illeti meg.

Ha valaki a nagyharanggal külön harangverset kiván, ezért 5 korona fizetendő, miből a templomnak 3 korona, a harangozónak 2 korona jár.

A lélekharang után járó dij közvetlenül a harangozónak fizetendő.

3. Ha a kis vagy nagy temetést illetve az esketést a segédlelkész végzi, neki a plébánosi stólából a kis temetés után egy, a nagy temetés és esketés után két kor. kiadandó.

4. A sirásónak járó dijak közvetlenül neki fizetendők.

5. Ha vidékről (pusztáról, tanyáról, szállásokról, vagy saját temetővel nem biró fiókközségekből) a temetés a halottas házból történik, vagy ha a halottat más temetőbe kivánják temetni, mint amelyhez tartoznék, vagy ha több fáradsággal és időveszteséggel járó kerülő utakon, utcákon kivánják a halottat a temetőbe kisérni: a távolság és a temetés időtartamának arányában a temetést végző lelkész 4, 6, 8, 10 koronával, az assistensek fejenkint és a kántor 2, 3, 4, 5 koronával többet számíthatnak fel.

6. A kripta-helyekre és kripta-nyitásokra, valamint a díszesebb sirhelyek után fizetendő dijakra nézve a temetői rendszabályok az irányadók. Amennyiben ilyen helyi rendszabály nem léteznék, e dijakat a helyi körülmények belátó mérlegelése mellett állapítsák meg maguk a lelkészek és iktassák be a táblázatba. Ezen dijak a temető-alapba, ennek hijján a templompénztárba fizetendők.

7. Ha a házszentelés a községen kivül történik, akkor a megfelelő fuvaron kivül a dij 6 korona. Ebből a szentelést végző lelkészt 3 korona, a kántort 1·50 K., a templomot 80 fillér, a sekrestyést 30 fillér, a ministránsokat 40 fillér illeti. Ha a lelkész a szentelést kántor nélkül végzi, 4·50 korona illeti őt.

8. Vidékiek esketése után a megállapított dij kétszerese szedhető. Azok a hivek, akik a vis. canonica szerint eddig is dupla stóla fizetésére kötelesek, ugyanezt a jelen táblázat alapján tartoznak ezentúl szolgáltatni. Egyházhatósági engedéllyel történő házi keresztelések díja 8 korona, mely-

ből 1 kor. a templomot, 4 kor. a plébánost, 1 kor. a sekrestyést és 2 kor. a fungenst illeti.

9. Ha a családi értesitő adatai többhelyről szereztetnek be, minden idegen anyakönyvvezető annyiszor egy koronát kap, ahány adatot a családi értesitőhöz szolgáltatott. A dijakat az az anyakönyvvezető szedi be és osztja szét, aki a családi értesítőt kiállítja. Őt ezen munkáért a rendes 4 korona díj illeti.

10. A temetések vagy esketések alkalmával netán kivánt alkalmi beszédek után 10—30 koronáig terjedő tiszteletdíj szedhető. A bucsuztatók, melyeknek díja versenkint 1 korona, 6 versnél hosszabbak ne legyenek.

11. A temetések alkalmából a túlhosszu kiharangozások elhagyandók. A harangvers negyedóránál hosszabb időre nem terjedhet, hosszabb ideig csak a kisérő vers tarthat. Egyhuzamban, illetőleg közvetlen egymás után egy halottra több harangvers huzása nem engedélyezhető.

12. Ugyanezen alkalomból a misealapítványok tőkéit az egész egyházmegyére nézve f. é. november 1-étől kezdve a következőkben állapítom meg:

	a pécsi plébániákban	az egyházmegyében egyebütt
1. Csendes sz. mise alapítvány tőkéje legalább .	150 K	100 K
2. Énekes „ „ „ „ „ .	250 K	200 K
3. Énekes liberás gyászmise „ „ .	350 K	300 K
4. Assistenciás nagymise „ „ .	600 K	600 K
5. Assistenciás liberás nagymise „ „ .	800 K	800 K

A misealapitványok kamatainak felosztására nézve a következőkben rendelkezem: a misealapítványi kamatokból mindenekelőtt levonandók az adók; a ratione miliorationis beneficii tett alapitványoknál — ha vannak ilyenek — a most megállapított alapítványi tőkét meghaladó összeg után járó kamat is leütendő. Ezen levonások után a fennmaradó kamat az alábbi százalék-tábla szerint osztandó fel:

	Plébános	Templ.	Kántor	Sekresty.	Min.	Assist.
Csendes mise után	90%	10%				
Énekes és én. liberás mise után	60%	10%	15%	10%	5%	
Assistenciás misék után . . .	40%	10%	10%	6%	4%	30%

Ezen százalékos megosztást jelen rendeletemmel kiterjesztem az

összes előző misealapítványokra is. A kamatjövedelem megosztásának kiszámítása a százalék-tábla segitségével következőképen történik.

Minden részesedő a saját százalék számával megszorozza az egyes alapítványi csoportok (külön a csendes, külön az énekes és én. liberás és külön az assistenciás csoportba tartozó alapítványi tőkék) évi, illetve félév kamatösszegét s ezen szorzat osztva 100-zal adja a reá eső részt.*

Ha a kamatláb változnék, a százalék-tábla megmarad, csak az összes illetményesek fent megállapított járulékai módosulnak.

Ha a fiókközségekben lakó hivek saját fióktemplomukban kivánnak misealapitványokat létesiteni, ezek csak abban az esetben fogadhatók el, ha a misealapítvány tőkéjén kivül (mely minden alapitványnál 25%-al nagyobb az anyatemplom részére megállapított tőkeösszegnél s melynek kamata a fungenst illeti) külön fuvaralapítvány is tétetik le. Ezen cimen a helyi viszonyokhoz mért fuvardij negyvenszerese teendő le azon hozzáadással azonban, hogy a szent mise csak addig végeztetik a filiálisban, amig a fuvarra letett összeg kamata a fuvarköltséget tényleg fedezi, vagy az érdekeltek alkalmatosságot természetben biztosítanak.

Jelen rendelkezésem által az 1910. évi XXII. körlevélnek a misealapítványok tőkéire vonatkozó megállapítása hatályát veszti. (4877/1910. sz.)

A beterjesztendő és jóváhagyandó dijtáblázatban feltüntetett illetékeken kivül más ily természetü dijak nem szedhetők.

A plébániánként kiállitandó táblázatok a kerületi esperesek utján együttesen legkésőbb f. évi november 20-ig Elém terjesztendők.

A kikötés nélküli csendes sz. misék díját — a végleges megállapításoktól függetlenül — folyó évi november 1-től kezdve 2 koronában állapitom meg.

Pécs, 1916. október hó 20.

† Gyula, s. k.
püspök.

---

*Tegyük fel, hogy az énekes és én. liberás misealapítványok csoportjának félévi kamatösszege 135·27 K. Ebből a fenti százaléktábla és eljárás szerint kap:

a plébános 60%-ot, azaz $\frac{135{\cdot}27 \times 60}{8116{\cdot}20 : 100} = 81{\cdot}16$ K,

a templom 10%-ot vagyis $\frac{135{\cdot}27 \times 10}{100} = 13{\cdot}53$ K,

a kántor 15%-ot, azaz $\frac{135{\cdot}27 \times 15}{100} = 20{\cdot}29$ K,

a sekrestyés, mint a templom = 13·53 K,

a ministránsok 5%-ot, vagyis az előbbi felét = 6·76 K.

1916.

XVII.

3455
1916

S. Congr. S. Officii de adsistentia passiva parochorum.

Cum dubia varia orta fuerint circa decretum latum ab hac Suprema Congregatione S. Officii die 21 maii 1912. circa adsistentiam passivam Parochorum in celebratione matrimonii mixti, haec eadem S. Congregatio sui muneris esse duxit declarare praefatam adsistentiam passivam tolerari solummodo in illis regionibus, quibus ante Decretum *Ne temere* concessiones speciales factae ac instructiones datae fuerant a S. Sede, et tantum in casibus et sub conditionibus ibidem expressis, atque proinde matrimonia extra praedictas regiones sic contracta (idest cum adsistentia Parochi passiva) esse non tantum illicita, sed etiam omnino invalida.

Et feria V, die 3 eiusdem mensis, SSmus D. N. Benedictus divina providentia PP. XV, in solita audientia R. P. D. Adsessori huius Supremae Congregationis S. Officii impertita, relatam sibi suprascriptam declarationem benigne adprobare ac suprema sua auctoritate in omnibus ratam habere dignatus est.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Officii, die 5 augusti 1916.

Aloisius Castellano, *S. R. et U. I. Notarius.*

3456
1916

In examine prosynodali approbati.

In examine prosynodali diebus 19. et 20. Septembris a. c. asservato tentamen subierunt et ad sexennium approbati sunt: Josephus Bende,

Josephus Bok, Antonius Faust, Aemilius Leicht, Franciscus Szabó. Praemium Král-ianum Aemilio Leicht adiudicatum est.

3457
1916

Personalia.

Sua Caes. Apostolica Regia Maiestas *Pium Kiss* vicearchidiaconum et parochum Sümeg-ensem, abbatem tit. B. Mariae Virg. de Pécsvárad clementissime nominare dignata est.

Mathias Weyer cooperator Németbóly-ensis nominatus et investitus est parochus in Vörösmart.

Franciscus Márovics coop. in Donji-Miholjac nominatus est administrator interimalis parochiae Marijanci.

E Societate Verbi Divini cum consensu superiorum Ordinis in servitio dioec. qua cooperatores adplicavimus: *P. Felicem Drewek* in Beremend, *P. Josephum Feikus* in Petrijevci, *P. Paulum Tschorn* in Püspöklak. Cum consensu vero Exmi D. Episcopi Transsylvaniensis *Stephanum Bencze*, parochum Lupény-ensem, curatum nosocomii Szigetvár-ensis, catechetamque scholarum civilium ibidem constituimus, *Petrum Kedves* parochum Homoród-remete-ensem autem tamquam subsidiarium in Ozora disposuimus.

Cooperatores missi sunt: *Aloysius Hetényi* valetud. in Mágocs, *Adamus Jung* ex Ozora ad Egerág, *Ferdinandus Thán* admin. interim. parochiae Vörösmart in Németbóly, *Joannes Vajda* e Podgajci in Donji-Miholjac.

Josephus Léh coop. Mágocs-ensis et *Josephus Marek* coop. Egerág-ensis tamquam curati castrenses ad servitium milit. vocati sunt.

Joannes Iványi cooperator Püspöknádasd-ensis relevatus a hoc munere in institutum subl. presb. educ. de S. Augustino nuncupatum missus est.

Joannes Scharfenberger catecheta schol. elem. status Quinque-Ecclesiis tentamine facto professor doctr. religionis ordin. approbatus est.

3458
1916

A világító anyagok fogyasztásának korlátozása.

A különféle olajok és más világító anyagok behozatalának csaknem teljes megszünése, s az itthon termelhető mennyiségek rendkivüli megfogyatkozása miatt a közönségesen alkalmazni szokott világitás mindnagyobb nehézségekbe ütközik. Mivel pedig első és legfőbb érdekünk az, hogy e tekintetben is mindenekelőtt az értünk küzdő hadseregek láttassanak el a

szükségesekkel, előrelátható, sőt már bizonyos, hogy a polgári életben jelentékeny hiányok fognak mutatkozni. A nagyobb bajok elkerülése céljából elengedhetetlen tehát, hogy szükségleteit e téren mindenki a lehetőségig korlátozza, s a világításhoz használni szokott nyers és feldolgozott anyagokat (égő olajokat, petróleumot, viasz-, stearin- stb. gyertyákat) a lehető legmérsékeltebben alkalmazza. De nemcsak a magán életben, hanem a templomokban és kápolnákban — ugy a helyiségek világításához, mint a liturgikus célokra — használni szokott anyagoknál is a legnagyobb takarékosságot kell szem előtt tartani, s minden felesleg feltétlenül mellőzendő. A hadügyminiszter és a vallás- és közokt. miniszter urak megkeresései alapján felhívom tehát egyházmegyém tiszt. papságát, hogy a mindnyájunk létérdekét képező nagy nemzeti önvédelmi harc szerencsés befejezésének elősegítése céljából egyfelől a hiveket a világító anyagok minden felesleges használatától hathatósan óvni, másfelől pedig az ilyen feleslegek mellőzésénél ugy a saját házaikban, mint a templomokban és kápolnákban jó példával előljárni szíveskedjenek. Minthogy továbbá Mindenszentek estéjén és halottak napján a keresztény kegyelet különösen nagy fényt szokott kifejteni az elköltözöttek sírjainak kivilágításában, a szószékről is iparkodjanak odahatni, hogy e szokásos kivilágítás — az anyagok nagyfoku hiányára és drágaságára való tekintetből — a háboru alatt elmaradjon, vagy legalább is jelentékenyen megszorittassék. A kegyeletes szeretetnek sziveinkben égő lángja és a drága elhunytakért felajánlt buzgó imádságok pótolják azt, amit az anyagok hiánya miatt ezuttal mellőznünk szent és hazafias kötelesség.

3459/1916

Gyűjtés a tüdővészesek javára.

A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület az idén is a halottakra való emlékezés szomorú, elmélyedésre késztető ünnepén megtartja „Csak egy virágszálat!“ jelige alatt ismeretes országos közgyűjtését, mely alkalommal azt kéri a temetőkbe zarándokló hivőktől s általában a társadalomtól, hogy azokból a koszorukból, melyeket kegyeletesen ráhelyeznek az elköltözöttek, a drága halottak sirjára, egyetlen-egy szál virágnak értékét ajándékozzák a szegény, szenvedő tüdővészesek megmentésére. Ugy érzem, hogy ez a felhívás annál inkább odatalál a közönség szivéhez, mert az Egyesület intézményeiben, szanatóriumaiban nagyobbrészt olyan tüdőbetegek nyernek ápolást, kik szörnyü betegségüket, mint hazájuk védői, nemzetük katonái a harctéren szerezték.

Az Egyesület elnökségének felkérésére készséggel elrendelem tehát, hogy egyházmegyém tiszt. lelkészei e nemescélu gyűjtést halottak napja körül a szószékről a hivek szerető gondjába ajánlják, templomaikban megfelelő gyűjtőperselyt helyezzenek el, s a begyült adományokat f. é. november közepéig a püspöki irodába küldjék.

3460
1916

Iskolai adományok gyűjtése a balatonszabadii hadiárva gyermekszanatórium részére.

A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 11920/1916. eln. sz. alatt felkér, hogy a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület balatonszabadi-i hadiárva gyermekszanatóriuma fenntartásának biztosítása céljából a hatóságom alá tartozó összes közép- és népiskolákban egy alkalomra adománygyűjtést engedélyezzek, amint ő az állami és államilag segélyezett községi elemi iskolákban, az állami tanító- és tanitónőképző intézetekben, az állami polgári-, felső leány- és felső kereskedelmi iskolákban, a gimnáziumokban és reáliskolákban és az iparos és kereskedő tanonciskolákban az 1916/17. tanévre egy alkalomra ezt engedélyezte.

A legnagyobb készséggel járulok hozzá, hogy ezen kezdeményezés sikerrel járjon s a háboru következtében árván maradt gyermekek gondozására tanulótársaik az iskolában áldozatot hozzanak, miért is felhívom a hatóságom alá tartozó összes iskolák igazgatóit és tanitóit, hogy egy arra alkalmas napot a gyüjtés céljára jelöljenek ki, a gyermekeket a kérdés felől kellőleg tájékoztassák és hívják fel őket, hogy mindenki anyagi erejéhez mérten igyekezzék árván maradt tanulótársai javára bárminő csekély összeggel áldozni.

A gyűjtés a folyó év október havában, a nevezett egyesület által, a tanulók között leendő szétosztás céljából az egyes tanerők cimére küldött gyűjtőivek útján eszközlendő, — a begyűjtött összegek továbbítása pedig a gyüjtőivek mellé csatolt csekklapok utján történik.

3461
1916

„Kath. egyesületek és intézmények cimtára.“

Az Országos Kath. Szövetség a XI. országos kath. nagygyülés megbizásából az egész ország kath. papságának közreműködésével elkészítette és immár ki is adta valamennyi társadalmi egyesületünk és intézményünk cimtárát. E rég nélkülözött munkát, mely első részében az országos és különleges jellegü kath. intézményeket és egyesületeket öleli fel, s épen

ezért a kath. mozgalmakban felette hasznos utmutatóul szolgál, a legmelegebben ajánlom a tiszt. egyházmegyei papság figyelmébe és megengedem, hogy ugyanezt egy példányban a plebániai könyvtár tulajdonául a plebániatemplomok pénztárának terhére megrendelhessék. A könyv árát ilyen rendeléseknél a kiadó Szövetség 5 koronára szállította le. A címtár az O. Kath. Szövetségnél (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7., III. l., I. em., 8) rendelhető meg.

3462
1916

A „Győrött létesítendő Rokkantmenhely“ céljára gyüjtés.

A világháboru nemzetőrlő szenvedései között alig van fájdalmasabb, mint az élet-halál küzdelemben rokkanttá vált hősök jövő sorsa. A róluk való gondoskodás országos feladat ugyan, de a társadalmi tevékenység sem pihenhet s közremüködésével azon kell fáradoznia, hogy e fontos kérdés minél előbb s minél tökéletesebben nyerjen megoldást. Ez a gondolat vezérelte a Győrött létesítendő Rokkantmenhely Bizottságot, midőn a vármegye székhelyén tervezett Rokkantmenhely érdekében Ő. Cs. és Kir. Fensége Ferencz Szalvátor Főherceg Úr magas védnöksége alatt országos gyűjtési mozgalmat indított. A fenttisztelt Bizottság megkeresésére e hazafias ügyet egyházmegyém papságának s kedves hiveimnek sokszor tapasztalt áldozatos figyelmébe ajánlom s megengedem, hogy egy tetszésszerinti vasár- vagy ünnepnapon ezen célra templomi gyűjtés tartassék, melynek eredménye közvetlenül a „Győrött létesítendő Rokkantmenhely Bizottsága“ címére küldendő.

3463
1916

Iskolai adományok gyüjtése a hadisir gondozóalap javára.

Alábbiakban közlöm a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak az összes hazai középfoku és elemi iskolák vezetőségéhez intézett 12508/1916. eln. sz. rendeletét, mellyel az említett iskolákban a gyermekek között való gyűjtést a hadisir gondozó alap javára megengedi.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől. 12508/1916. eln. sz.

A háboruban feldult tüzhelyeket ujra felépítő Országos Bizottság Elnöksége avval a kérelemmel fordult hozzám, hogy hadisir gondozó alapja javára folyó évi november hó 2-án, halottak napján a hazai összes középfoku és elemi iskolákban gyűjtést rendeljek el.

Bár jól tudom, hogy a háboru okozta sulyos gazdasági viszonyok sokféle és nehezen elviselhető anyagi terheket rónak a társadalom minden

rétegére, a fent jelzett nemes cél mégis olyan, melynek közeli és méltó megvalósítása elől sem hazánknak az elesett hősök iránt örök hálára kötelezett lakóssága, sem a hazai tanulóifjuság, melynek boldog, békés jövendőjeért ömlött ki vérük —, el nem zárkózhatik. A hadisír gondozó alap a kárpáti harcokban hősi halált halt német katonák sirjainak kegyeletes gondozására is szolgál s a magyar ifjuságot még bensőbb szálak fűzik majd dicső szövetségeseinkhez, ha szive és anyagi ereje szerint hozzájárulhat a Kárpátok védelmében elvérzett német harcosok emlékének a magyar nemzethez méltó megőrzéséhez.

Elrendelem tehát, hogy a háborus gyűjtések eddig bevált módja szerint valamennyi rendelkezésem és vezetésem alatt álló elemi és középfoku tanintézetben folyó évi november 2-án (halottak napján) a tanuló ifjuság körében a szorgalmi idő megszakítása nélkül a jelzett célra gyűjtés rendeztessék. A tanuló ifjuság a gyűjtés céljára nézve már eleve felvilágositandó, s elvárom a tanintézetek vezetőségétől, hogy a gyűjtést hazafias érzésük szerint a maguk részéről is előmozdítsák, anélkül természetesen, hogy a gyűjtés az önkéntes és semmiképen sem kötelező adakozás jellegét bármi tekintetben is megzavarná.

Az egybegyült összeget az intézetek igazgatói közvetlenül a Háborubán Feldult Tüzhelyeket Ujrafelépitő Országos Bizottság elnökségéhez küldjék s ebből a célból póstabefizetési lapokért előzőleg a nevezett Bizottsághoz (Budapest-Képviselőház) forduljanak. A gyűjtés eredményét jelentés kiséretében felettes tanügyi hatóságukhoz folyó évi november hó végéig terjeszszék fel s felhívom Cimet, hogy e jelentéseket összefoglaló felterjesztését hozzám legkésőbb folyó évi december hó végéig küldje be.

Budapest, 1916. évi október hó 14-én. *Jankovich.*

Midőn e rendeletet tudomásvétel és miheztartás céljából közzéteszem, utasítom a hatóságom alá tartozó középfoku és elemi iskolák igazgatóságait, hogy f. évi november 2-ikán a gyűjtést eszközöljék és a begyült összeget a ministeri rendeletben megjelölt módon rendeltetési helyére juttassák, a gyüjtés eredményéről szóló jelentésüket pedig f. évi november hó végéig ehm. főtanfelügyelőségemhez küldjék.

Datum Quinque-Ecclesiis, 22. Octobris a. 1916.

† Julius m. p.
episcopus.

1916.

XVIII.

3632
1916

Dubia circa confessiones Monialium et Sororum.

Nexu decreti S. C. de Religiosis ddto 3. Febr. 1913. „De Monialium et Sororum Confessionibus“ sequentia proposita sunt ab Ordinariatu Lincensi dubia:

Beatissime Pater!

Quoad Decretum S. C. de Religiosis, d. d. 3. Febr. 1913. „De Monialium et Sororum Confessionibus“, in hisce regionibus graves exortae sunt controversiae circa sequentia:

I. Si quando Moniales aut Sorores extra propriam domum, quavis de causa, versari contigerit, licet iis (ex N. 14. eiusdem Decreti) in qualibet ecclesia vel oratorio, etiam semipublico, confessionem peragere apud quemvis Confessarium pro utroque sexu adprobatum. Porro illud „liceat“ ab aliquibus ita intelligitur, ut afficiat ipsum valorem absolutionis, si quando Moniales aut Sorores, non in ecclesia vel oratorio, saltem semipublico, sed in oratorio stricte privato confessionem peragunt; alii e contra illud verbum „liceat“ solum de prohibitione confessionis extra oratorium saltem semipublicum intelligunt, ipsum vero valorem absolutionis haud negandum esse putant.

II. Cum ex memorata dispositione Decreti certo quoad liceitatem confessionis extra domum propriam requiratur aut ecclesia aut oratorium saltem semipublicum, ulterius dubitatur, num Ordinarius permittere possit,

ut Moniales aut Sorores, quae non raro apud nos etiam oratorio semipublico carent, confessionem „intra propriam domum“ peragant in cubiculo quodam decenti, in quo exercitia religiosa quotidiana peraguntur, et quidem in confessionali crate interposita. Videtur enim requiri, ex Decreto, oratorium saltem semipublicum pro confessione saltem licite peragenda, non solum extra, sed etiam intra propriam domum.

III. Ex eodem Decreto, N. 1, Confessarius ordinarius dari debet unicuique religiosae „Communitati“, tum Monialium, tum Sororum. Adsunt porro apud nos in multis parochiis duae vel tres et vix quatuor recentiorum Congregationum Sorores, puellarum educationi, infirmorum necessitatibus aut aliis indigentiis caritatis inservientes.

Porro illae Sorores communiter, sed extra clausuram degentes, non habent Sacellum privatum, sed ecclesiam vel aliud oratorium semipublicum frequentant, ibidem Missae et ceteris officiis adsistentes, sacramenta, tum poenitentiae, tum Eucharistiae recipientes; illae insuper Sorores saepius de una parochia in aliam transeunt secundum Superiorissae Generalis voluntatem.

Cum igitur ex una parte in numero tam exiguo Sororum deesse videatur stricta „Communitas“ religiosa, de qua in Decreto, et ex altera parte ipsum Decretum numerum sat magnum Sororum praesupponere videatur, quaeritur utrum ex iudicio prudenti Ordinarii pro verificanda Communitate statui possit numerus quidam certus, quo deficiente, cesset etiam obligatio pro Episcopo dandi Confessarium ordinarium pro tali parva domo religiosa, uti iam in simili casu S. C. EE. et RR., die 22. Aprilis 1872, ad 3. pronunciavit.

Cum ipsi theologi in diversas sententias abeant, humiliter peto dubiorum solutionem, ut praxis Confessariorum circa Sorores certo quodam regimine dirigi queat.

*

Vigore specialium facultatum a Sanctissimo Domino Nostro concessarum, S. Congregatio Negotiis Religiosorum Sodalium praeposita, mature perpensis expositis, rescribendum censuit prout rescribit:

Ad primum: Verbum „liceat“ Numeri 14 Decreti „Cum de Sacramentalibus“, neque respicit validitatem confessionum, neque continet prohibitionem confessionem peragendi in alio decenti loco.

Ad secundum: „Affirmative“; idest posse Ordinarium permittere ut

Sorores confessionem peragant, intra propriam domum, in alio decenti loco, extra ecclesiam vel oratorium semipublicum si adsit; sed semper in Confessionali, crate interposita.

Ad tertium: Obligationem non adesse nominandi Confessarium ordinarium pro Sororibus, si earum Communitas sex saltem Sororum numerum non attingat.

Datum Romae, die 3. Julii 1916.

† D. Card. Falconio Epus Velit. *Praefectus.*
† Adolphus, Epus Canopitan. *Secretarius.*

3633
1916

Requiem solemne pro militibus in defendenda patria defunctis.

Tertia iam vice in strepitu armorum generalis dormientium commemoratio mox ineunte mense novembri peragitur. Officiosa sane pietas a nobis exigit, ut inter carissimos amoris, generis, sanguinisque vinculis nobiscum coniunctos eorum quoque grato animo iterum recordemur, qui procul a foci amoenitatibus pro patria defendenda animas posuerunt et in mutis, nudisque solitudinibus, aut montium iugis, convalliumque nemoribus nullo forsan signo notatis, quiescunt. Praesentibus igitur de novo mandamus, ut tam in Ecclesia Cathedrali, quam in omnibus parochialibus ecclesiis dioecesis Nostrae 13 Novembris a. c. Sacrum Cantatum de Requiem cum Libera pro refrigerio eorum celebretur, omnesque ad hanc Missam civiles et militares magistratus invitentur.

3634
1916

Obitus P. Joannis Schlick S. J.

Primum defunctum Collegii Pii Quinque-Ecclesiensis, Patrem *Joannem Schlick*, presbyterum Societatis Jesu, professorem doctissimum, cuius nomen per semisaeculum non solum in Dioecesi Nostra, sed per totum regnum Marianum suaviter sonabat, paucis abhinc illacrimavimus. Anno 1842. natum iam quintodecimo aetatis suae anno sub vexillo Redemptoris, in societate Jesu ipsum conspicimus. Sacerdos factus totam vitam iuventuti educandae, missionibus habendis, animisque in vita vere christiana, virtutumque omnium tramite navandis laeto semper corde, clarissima mente, zeloque fatigari penitus nescio fortiter impendit. E missionibus, exercitiisque passim in hac Dioecesi datis carissimus atque notissimus omnibus iam erat, cum ultimum vitae suae triennium in nova domo Quinque-Ecclesiensi iuvenili

vigore incepit. Sacri eius sermones in ecclesia Cathedrali Nostra et hoc anno in honorem Sanctissimi Cordis Jesu dicti indelibiles memoriae cunctorum remanent. Gravi morbo post hos corripitur, ut laboribus in honorem Dei exantlatis merita etiam immensi doloris patienter semper tolerati possit sociare, dum servum suum bonum et fidelem Dominus ac Redemptor noster die 22. Octobris a c. ad coelos vocavit.

Memores bonorum atque gratiarum, quae ipso ministro saepe accepimus, fervidis precibus Sanctissimo Cordi ipsum commendemus, ut anima eiusdem beata nobis semper e coelo assistat, gratiasque nobis ampliores impetrare velit. Requiescat in pace!

3635
1916

Mors Davidis Aulik.

Praeter innumera belli immanis sacrificia novos semper et domi mors fratres e vinea Domini evellit. Insolito cursu eorum in dies numerus augescit, qui morbis decocti e hac valle lacrimarum migrant. His nunc *David Aulik*, parochus Kistengelicz-ensis, annum aetatis suae 44-um, sacerdotii vero 21-um agens nuper additus est, cum summo mane diei 22. Octobris a. c. post sat longam, gravemque infirmitatem sacramentis munitus decessit.

Obitum eius moesto corde hisce nuntiando, animam ipsius trium sacrorum suffragiis, piisque ad aram precibus ven. clero enixe commendo. Lux aeterna luceat ei!

3636
1916

Concursus pro parochia Kistengelicz.

Beneficium parochiale Kistengelicz, mortis causa vacans, liberae collationis episcopalis, praesentibus usque 10-um Novembris a. c. publico concursui exponimus. Sacerdotes dioecesami, secus approbati, dictumque beneficium obtinere volentes, recursus suos Mihi inscribendos Officio dioecesano praesentare debent.

3637
1916

A templomi perselyek gyakran kiürítendők.

A még mindig tapasztalható aprópénz-hiányra és a gyakori betörésekre való tekintettel elrendelem, hogy a templomok gyüjtőperselyei legalább hetenkint kiüríttessenek s az aprópénz haladéktalanul forgalomba bocsáttassék. Egyben felhivom a tiszt. papság, s általa a hívek figyelmét azon körülményre, hogy a nikkel húsz- és tizfilléresek f. évi december hó végével

elvesztik forgalmi értéküket s igy azoknak vas húszfilléresekre való beváltása napról-napra fontosabb érdek.

3638
1916

A hazáért hősi halált halt katonák hátramaradottjainak ellátása ügyében a hadügyministeriumhoz terjesztendő beadvány mellé csatolandók az elhalt katona családtagjairól az anyakönyvi bejegyzések kivonatai. Amennyiben az ily bejegyzések az állami anyakönyvekben találhatók, azok kivonatai az 1915. április 30-án 22772/IV. c. szám alatt kelt m. kir. belügyministeri rendelet értelmében díjtalanul állítandók ki.

A hősi halált halt katonák hátramaradottjainak ellátása ügyében szükséges anyakönyvi kivonatok díjtalan kiállítása.

Mivel pedig az 1894. évi XXXIII. t.-c. hatályba lépte előtt kelt bejegyzések a felekezeti anyakönyvekben találhatók, ugyanazokból az indokokból, mint a belügyministeri rendelet intézkedik, a pécsi egyházmegye területén úgy rendelkezem, hogy a lelkészek a hazáért hősi halált halt katonák hátramaradottjainak ellátása ügyében szükséges anyakönyvi kivonatokat díjtalanul állítsák ki.

3639
1916

A vallás- és közoktatásügyi minister 82.882/1916. sz. a. elvi jelentőségű határozata szerint a *szabad királyi városok* kötelessége az idők változó igényeinek, a helyi viszonyoknak és rangjának megfelelően a római katholikus plébánost a városi közvagyonból javadalommal ellátni.

A sz. k. város kegyúrasága és a plébános javadalma.

A nagyfontosságú elvi határozat így hangzik:

A „Közig. Bizottságnak a z . . .-i római katholikus plébános illetményei ügyében 1911. évi december hó 13-án 1273. szám alatt hozott határozatát a közbevetett felebbezés alapján tárgyalás alá vevén, azt az alább kifejtett indokaim alapján megváltoztatom és a z . . .-i római katholikus plébánosnak azt az igényét, hogy javadalmazása a mindenkori szükségleteknek megfelelőleg állásához és rangjához, valamint tevékenységéhez mérten illő legyen és hogy ennek a mértéknek a kiszolgáltatására Z . . . város, mint jogi személy, kötelezendő, elvben föltétlenül jogosnak ismerem el.

Miután pedig az eddig lefolytatott közigazgatási tárgyalások rendjén idáig nem nyert megvitatást, illetőleg megállapítást a kérdésnek az a része, hogy vajjon a z . . .-i plébánosnak a várostól élvezett évi javadalmazása készpénzben kifejezve mekkora és illetőleg, hogy ehhez képest csakugyan

indokolt-e az emelés szüksége s ha igen, mily arányban: ennélfogva az igény elvi elismerésének fenti kimondása mellett felkérem a Közig. Bizottságot, hívja fel Z . . . városát, hogy ebben a most említett tekintetben haladéktalanul részletes és megokolt számításokra fektetendő ujabb határozatot hozzon.

Ily értelemben kellett határoznom azért, mert a városi kegyuraság keletkezésének történeti alakulása kétségtelenné teszi, hogy hazánkban valamennyi város külön királyi adományozás útján nyerte a kegyuraságot, mely joggal együtt a kiváltságlevelek alapján egyszersmind a vele járó terhek is kötelezőleg átszállottak a városokra. Ezek között a kegyúri terhek között különösen a lelkész ellátásával felmerülő kiadások is a városokat mint közjogi személyiségeket érdeklő közjogi természetű szolgáltatásokká minősültek, melyeknek fedezeti alapját mindenütt a városoknak törzsvagyona képezi. És épen azáltal, hogy a városi patronátusi kötelék alá tartozó lelkészek javadalmi ellátásánál a római katholikus hívek párbéradózási hozzájárulása rendszerint ki van zárva, egyszersmind gyakorlatilag is kifejezést nyer az a jogi helyzet, hogy a plébánosnak az idők változása szerint idomuló személyes szükségletei arányában mindenkor egyedül maga a város, mint kegyúr a hívek igénybevétele nélkül a maga közvagyonából köteles előteremteni a helyi viszonyokhoz illő, rangszerű ellátást.

A z . . .-i római katholikus plébánosnak jelenleg vita alatt álló fizetésjavítási igénye ugyancsak ehhez az általános szabályhoz igazodik.

Z . . . város szintén speciális királyi kiváltságlevél alapján kapta meg a kegyuraságot annak minden ebből a jogból eredő terhével együtt. Az ügyiratokból előtünő tényállás szerint nem vitás, hogy a város ezeket a kegyúri terheket eddig is mindenkor a saját közjövedelméből fedezte. Nyoma sincs annak a körülménynek, hogy épen a lelkész javadalmazásának a kérdése tekintetében a város a patronátus elnyerése óta más irányban intézkedett volna, mint a rendes törzsvagyoni jövedelmi forrásokból. Sőt ellenkezőleg nemcsak a z . . .-i canonica visita tartalma, hanem Z . . . város tanácsának a csatolmányok közt fekvő tárgyalási iratai egyaránt világosan arról a tényállásról tanuskodnak, hogy a multban is mindenkor maga a város határozta meg plébánosának a készpénzfizetését, melyhez a helybeli római katholikus hívek megadózdatását sohasem vette igénybe.

Ha tehát Z . . .-ban nem is forogna fenn az az eset, mely szerint különálló királyi adománylevéllel kifejezetten az egyház dotációja céljából

borvámkedvezményét nyerte, mely jövedelmi forrás a város egyéb törzsvagyonába olvadással közvetlen fedezeti alapot is nyujtott az egyházi kiadások hordozásánál, még akkor is az adott helyzetben tisztán áll, hogy egyéb patronátusi terhek között a plébános ellátásáról való gondoskodás kötelezettsége kizárólag magát a várost mint jogi személyt érinti, anélkül, hogy a római katholikus híveknek egyházi adó formájában leendő részesedési kérdését alappal fölvethetné.

Hasonlólag nem zavarható össze a plébános javadalmazásának emelési kérdése a városban létező többi hitfelekezetek és illetőleg egyéb kulturális intézmények segélyezésének, azaz fenntartásának a kérdésével és pedig amiatt nem, mert a római katholikus lelkész ellátása épúgy, mint a kegyúri jogviszonyból keletkező minden többi teherviselés az emlitettek szerint magában a királyi adomány által nyert patronátusban gyökerező elhárithatlan közjogi kötelezettséget, nem pedig csak tetszésszerű segélyt képez, míg a föntemlített többi felekezeti és kulturális kiadások mindig csak a város teherhordozási képessége arányában előálló és illetőleg a városnak nem kényszerű kötelméből fakadó magterhelését jelentik.

Erről a Közig. Bizottságot 1912. évi január hó 18-án 56—1912. szám alatt kelt felterjesztése csatolmányait idezárva, tudomás és további megfelelő eljárás végett értesítem.“

3640/1916

1. Radó Dezső k. esperes, berkesdi plebános az egyházmegyei papi nyugdijalap javára 8000 koronát, a létesitendő papi otthon céljaira pedig 2000 koronát ajánlott fel. A nemes tett önmagában hordja legszebb dicséretét. Az intézmények nevében az adományozónak ehelyütt is főpásztori elismerésemet nyilvánitom. Adományok.

2. Az „*Emericanum*“ pécsi katholikus fiú-nevelő intézet céljaira ujabban beérkezett jótékony adományok:

Évi adományok: Fájth Lajos 400, Pécsváradi esp. kerület 116, Marton Sándor 100, Dr. Heckenberger Konrád 50, Szeitz József 50, Reisz Antal 50, Schell Antal 50, Zádor Alajos 50, Palkó József 10, Schultz Gábor 10 korona.

Egyszersmindenkorra szóló adományok: Hanny Gábor 1000, Geiszner József és Mayer Borbála 1000, Streicher József 985, Dr. Igaz Béla 200, Kemény Boldizsár 200, Mayer György 100·04, Buzsáky Imre 100, Schell

Antal 100, Szűcs József 100, Koch Ede 100, Koch Gyula 68, Kristóf József 50, Tóth Lajos 50, Polgár János 100, Cselenkó János 50, Zsivkó Mihály 50, Kúhl József 30, Faludi Ádám 25, Kiss István 25, özv. Eigner Antalné 20, Schmeller József 20, Taksonyi János 20, Névtelentől 10, Moyses Ferencné 10, Halvax József 10, Takács István 10, Rausz Alajos 10, ifj. Horváth Lajos 10, Szabó Géza 5, Arányi Géza 4, Mindszenti Vilmos 3, Léh József 1 korona.

3641
1916

Jézus Szíve Népnaptára.

A szombathelyi Egyházmegyei Könyvnyomda kiadásában megjelent az 1917. évre „Jézus legszentebb Szíve Nagy Képes Népnaptára“ igen érdekes tartalommal. Közli az 1916. év fontosabb mozzanatait, a legujabb háborus eseményeket s igen sok érdekes és tanulságos olvasmányt eredeti szövegképekkel. Bolti ára 60 fillér. Tömeges megrendelésnél jelentékeny árkedvezményt nyujt a kiadó Egyházmegyei Könyvnyomda Szombathelyen. Melegen ajánlom a tiszt. papság és a hívek figyelmébe.

Datum Quinque-Ecclesiis, 30. Octobris a. 1916.

† Julius m. p.
episcopus.

DUNÁNTÚL NYOMDA R. T. PÉCS

1916.

XIX.

3938
1916

Az ötödik hadikölcsön ajánlása.

Midőn a folyó év nyarán már-már a közeli béke reményeivel kecsegtettük magunkat, hirtelen új, ádáz ellenségünk támadt román szomszédunkban, ki alattomos orvtámadásával elragadta tőlünk a kies Erdély legszélsőbb részeit. Ám azóta vitéz seregeink Isten segitségével nemcsak kiverték a haza határai közül az alávaló ellenséget, hanem már a saját országában szorongatják a rablóvágyaktól elkapatott népet. Hős fiaink diadalmas előnyomulásának biztosítása azonban ujabb áldozatot követel most tőlünk. A háboru sikeres megvivásához a nemzet fiainak ősi vitézségén kivül anyagi eszközökre is szükség van, melyeket nekünk kell előteremtenünk. Ezen célból a magyar kormány ismét magához a nemzethez fordul és a közeli napokban kibocsátásra kerülő hadi kölcsönkötvények jegyzésére hivja fel a hazának minden lelkes fiát. A hadikölcsön sokféle előnye ma már mindenki előtt ismeretes, a jegyzés szükségét pedig megdönthetetlenül bizonyitja az a közös tudat, hogy a napról-napra nagyobb áldozatot követelő háboru sikeres befejezése csak ugy remélhető, ha győztesen előrenyomuló küzdő hőseinknek mindent biztosítunk, amire a sorsdöntő harcokban csak szükségük lehet. Karoljuk fel tehát ismét az uj kölcsön ügyét hazafias lelkünk egész melegével s ne akadjon senki, aki kötelességét a legmesszebbmenő áldozatkészséggel nem teljesitené. Az ötödik hadikölcsön támogatása ügyében a nm. vallás és közokt. miniszter úrnak hozzám intézett megkeresését alább azzal közlöm, hogy egyházmegyém tiszt. lelkészei és tanférfiai lankadatlan

buzgósággal tegyenek meg mindent a nemcsak kivánatos, hanem elengedhetetlenül szükséges siker érdekében. Lebegjen előttünk a német nép ragyogó példája, mely a legutóbbi hadikölcsön által csodálatraméltó áldozatkészséggel tizenöt milliárdot tett le ismét a haza oltárára.

A hadikölcsön jegyzéseket a Pécsegyházmegyei Alapitványi Hivatal is szivesen vállalja és pedig a 6%-os hadikölcsön kötvényekre készpénzfizetés mellett 1916. dec. 5-ikéig bezárólag 97·70%, december 22-ikéig pedig 98% árfolyam mellett. Megjegyzendő azonban, hogy a hivatal a neki felajánlott 50 fillér jutalékról a felek javára lemond, s igy a felek december 5-ikéig 97 kor. 20 fillért, december 6-ikától dec. 22-ikéig 97 kor. 50 fillért tartoznak befizetni. Ezenkivül a hivatal az összes levelezést dijmentesen végzi és csak a kötvényeket küldi ki a felek költségére.

Ha valaki 5½%-os kötvényeket jegyez, akkor december 5-ikéig 95 kor. 50 fillért, december 6-tól 23-ikáig pedig 95 kor. 75 fillért köteles az alapitványi hivatalnak készpénzben megküldeni, mely esetben a hivatal a feleknek a nyugtákat azonnal kiszolgáltatja.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől. 15.209/1916./eln. szám.

A kormány az 1912. évi LXIII. t. c.-ben nyert felhatalmazás alapján a háboruval járó további rendkivüli költségek fedezésére, hasonlóképen mint a német birodalomban, ötödik hadikölcsönt fog kibocsájtani, mely hadikölcsön sikerének biztositása érdekében ez alkalommal is közvetlenül fordul az ország közönségéhez. A pénzpiac helyzete a tervbevett kibocsátásra kedvező, s az uj kölcsön előnyös feltételei módot nyujtanak arra, hogy annak jegyzésében mindenki részt vehet. E döntő szempontoktól eltekintve, melyek a siker anyagi feltételeit biztositják, a várt eredmény csak úgy lesz elérhető, ha a lakosság hazafias áldozatkészsége miként a mult esetekben, úgy ez alkalommal is teljes mértékben fel lesz költve.

Az előző hadikölcsönök jegyzésénél tapasztalt fényes eredmények főként annak voltak tulajdonithatók, hogy mindnyájunkat áthatott az a tudat, hogy elsőrendü hazafias kötelességet teljesitünk akkor, midőn minden nélkülözhető készpénzünket hadikölcsön alakjában a haza oltárára letesszük.

Ez alkalommal sem mulaszthatom el annak fölemlitését, hogy az előző hadikölcsönöknél elért nagy sikerek nagyrészt azon hatékony intézkedéseknek is köszönhetők, amelyekkel a Főtiszt. Főhatóság a papság

buzditása és a hivek kioktatása utján méltóztatott a nagy cél érdekében közreműködni.

A várt siker biztositása érdekében tehát ez alkalommal is azzal a kéréssel fordulok a Főtiszt. Főhatósághoz, hogy a hazafias áldozatkészségnek a lakosság széles köreiben való ébrentartása és fokozása érdekében ugy a saját, mint a kezelése alatt álló javadalmak és alapok részéről előljárva, a joghatósága alatt álló papságnak hasonló irányban való buzditása, de főként a hivek megfelelő kioktatása utján a cél elérésére ezuttal is közrehatni méltóztassék.

Tájékozás céljából van szerencsém megjegyezni, hogy ép úgy, mint az előző négy hadikölcsönnél, ismét 6 %-os járadékkölcsön fog kibocsátásra kerülni és ép úgy mint a IV. hadikölcsönnél ezuttal is a zárolt darabok elhagyásával e kölcsön kötvényei csak szabad darabokban fognak kibocsátásra kerülni. A pénzügyminiszter úr 5½ %-os törlesztéses kölcsönt is aláirásra kiván bocsátani, s azt tervezi, hogy az 5½ %-os törlesztéses kölcsön kötvények az 1922. évtől kezdve 20 megközelítőleg egyenlő évi részletben sorsolás utján törlesztessenek s a kisorsolt kötvények minden 100 korona névérték után 105 koronával váltassanak be, ami által a kisorsolt kötvények tulajdonosai részére nemcsak a kötvényeknek névértékben való visszafizetése biztosittatik, hanem még azonfelül a kötvénytulajdonos 100 koronánként 5 korona nyereségben is részesül, ami állandósítani fogja a kötvények árfolyamát. A kisorsolás által a kötvénytulajdonosra háruló nyereség s az, hogy árfolyamveszteség lehetősége jóformán ki lesz zárva, mindenesetre előfogja segiteni a törlesztéses kölcsönkötvények kedvező értékesitését.

A kibocsátásra kerülő mindkét kölcsönre történő befizetésekre ezuttal — a kikötött felmondási idők érvényben tartása mellett — az 1914. évi augusztus hó 1-e előtt elhelyezett egyébként a moratorium feloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek is teljes mérvben igénybevehetők. Ezen szabály alól kivételt fognak képezni a román betörés által sujtott s a vonatkozó moratoriumrendeletben felsorolt területeken székelő pénzintézeteknél elhelyezett ily betétek, amelyek tekintetében a pénzügyminiszter úr úgy szándékozik intézkedni, hogy egyáltalában nem vehetők a jegyzés céljaira igénybe.

Az osztrák-magyar bank és a m. kir. hadikölcsönpénztár a most kibocsátásra kerülő kölcsönöknél is a negyedik hadikölcsön kibocsátása alkalmával megadott kedvezményeknek megfelelő, messzemenő kedvezmé-

nyeket fognak a jegyzésben résztvevők részére nyujtani s ezáltal meg lesz a lehetősége annak, hogy ezek jegyzéseiket minél előnyösebben bonyolithassák le. A kiadandó aláirási felhivásban a pénzügyminiszter úr kilátásba fogja helyezni ezuttal is azt, hogy a kormány gondoskodni fog arról, hogy az osztrák-magyar bank és a m. kir. hadikölcsönpénztár által 1917. évi december hó 31-ig nyujtandó kedvezmények ezen idő eltelte után a kibocsátandó kötvényekre vonatkozólag 1921. évi junius 30-ig a jegybank, vagy valamely más a kormány által kijelölendő intézet által nyujtassanak.

A pénzügyminiszter úr erősen bizik abban, hogy az ötödik hadikölcsön eredménye meg fogja haladni a negyedik hadikölcsön fényes eredményét és minden eszközzel oda fog törekedni, hogy minél nagyobb jegyzési eredményt biztositson.

A pénzpiacon határozottan mutatkozó pénzbőség, Erdélynek a románoktól való kitisztitása és az általában kedvezőnek megitélhető harctéri helyzet arra a reményre jogosit, hogy hazánk lakossága az eddig is tapasztalt lelkes áldozatkészséggel fog résztvenni a kölcsön jegyzésében és a rendelkezésére álló készpénzösszegeit a kibocsátásra kerülő állami értékpapirokba fogja elhelyezni. Annál is inkább van erre remény, mert a közönség az eladásra került termés értékesitése, valamint az összes gazdasági melléktermények magas eladási árai következtében jelentékeny összegü készpénzzel rendelkezik s az eddigi hadikölcsönök kibocsátása alkalmával az ország egész területére kiterjedő széleskörü propaganda a közönség összes rétegeivel már megismertette, a feleslegként mutatkozó készpénzek tőkeelhelyezésének állami értékpapirokba való befektetésének módját.

A pénzügyminiszter úr ezuttal is nagy sulyt kiván helyezni arra, hogy az ország lakosságának otthon tartogatott készpénzei a hadikölcsön jegyzésekbe minél nagyobb mértékben bevonassanak s erre véleménye szerint annál is inkább van kilátás, mert az előző hadikölcsön jegyzések alkalmával szerzett tapasztalatok alapján a nagyközönség bizalma a hadikölcsönökkel szemben megerősödött, megszilárdult.

Igen kivánatos volna tehát, ha ez alkalommal is a hivek a hadikölcsön jegyzésére megállapitott időbe eső vasárnapi és ünnepnapi istentiszteleteken lehetőleg a szószékről, vagy más alkalmas módon buzdittatnának lelkipásztoraik által a jegyzésben való minél tömegesebb és nagyobb arányu részvételre.

Midőn iiy irányu kegyes közreműködését kérem, fogadja a Főtiszt. Főhatóság őszinte tiszteletem nyilvánitását.

Budapest, 1916. évi november hó 18. *Jankovich.*

3939
1916

Tantestületi tanácskozmányok tárgysorozata és jegyzőkönyve miként állitandó össze.

Az ehm. főtanfelügyelőhöz beérkező tantestületi jegyzőkönyvek arra mutatnak, hogy a tantestületek tárgysorozataik összeállitásánál a püspöki rendszabályok 190., 191. és 192. §-aira nincsenek kellő tekintettel. Szükséges, hogy az ilyen tárgysorozatok s az ezek alapján készülő jegyzőkönyvek első sorban a hivatkozott rendszabály fenti §-ai szerint legyenek megszerkesztve, önként értetődőleg az időszaknak s az akkor szőnyegen forgó tárgynak megfelelően, miért is utasítom a hatóságom alá tartozó összes elemi népiskolai tantestületeket, hogy előirt tanácskozmányaik tárgysorozatát első sorban a püspöki rendszabályok 190., 191. és 192. §-ai alapján állítsák össze s az ilyen tanácskozmányok jegyzőkönyveit az igy összeállított tárgysorozatnak megfelelően szerkesszék meg.

Különösen fontos, hogy a tanév megnyitásánál a beiratásokról, részletes tantervekről, az osztályok szétosztásáról s a gyermekeknek tankönyvekkel való felszereléséről történjenek tanácskozások, tanév közben a tanulók erkölcsi és tanulmányi előhaladásáról, az iskolamulasztásokról s a félévi osztályozásokról legyen szó. Tanév végén pedig az évzárással kapcsolatos ügyekről, szóval szorosan a tanitás és nevelés helyi ügyeinek a püspöki rendszabályok által is célzott elintézéséről kell első sorban a tantestületnek tanácskozni, ami nem zárja ki, hogy ezenkivül akár helyi érdekű, akár általános kérdések is a tanácskozmányok tárgyát képezzék. Az ehm. főtanfelügyelői hivatalt utasítottam, hogy a jelen rendeletemtől eltérő tantestületi jegyzőkönyveket megfelelő módon való szerkesztés céljából származtassa vissza.

3940
1916

Kimutatás a kir. tanfelügyelőnek az évi iskolai szünetekről,

3013/1911. sz. alatt elrendeltem, hogy a hatóságom alá tartozó összes népiskolák igazgatói értesitsék az illetékes kir. tanfelügyelői hivatalt mindazon kisebb és nagyobb szünetekről, amelyek a tanév folyamán a vezetésük alatt álló iskolában előfordulhatnak. Ujból rendelem, hogy a fent-

a tanév kezdetéről és végéről.

emlitett rendeletnek úgy most, mint a jövőben az iskolaigazgatóságok tegyenek eleget. A jövőben pedig egyidejüleg a tanév kezdetét és befejezését is közöljék az illetékes kir. tanfelügyelői hivatalokkal.

3941
1916

Mentes Domonkos: Szemléltető hitelemzések.

Mentes Domonkos, győri székesegyházi igazgató és győri tanitóképzőintézeti hittanár „Szemléltető hitelemzések“ cimmel kiadta a Kis Katekizmus magyarázatát a müncheni módszer szerint az elemi iskolák III—IV. osztályai számára. Szerző magyar nyelven elsőnek dolgozta fel a mi kis katekizmusunkat a szemléltető módszer szerint a mi tantervünkhöz mért terjedelemben. A munka a müncheni módszer mesteri alkalmazása, valóban hiányt pótol s egyházi és világi hitoktatók számára egyaránt kitünő segédkönyv. Terjedelme 450 lap, ára füzve 6 korona, postaköltség 60 fillér. A pénz előleges beküldése mellett megrendelhető a szerzőnél Győrött (Káptalandomb). A derék munkát melegen ajánlom a tiszt. egyházmegyei papság figyelmébe.

3942
1916

Damaschke A.: A földreform.

Városokban a lakásinség, vidéken pedig a beltelepités kérdése olyan gazdasági és erkölcsi problémák, melyek már a háboru előtt is komolyan foglalkoztatták a társadalmat, a háboru után pedig azon szoros összefüggés miatt, amelyben a hadi rokkantak, özvegyek, árvák és kárvallottak ellátásával állnak, sürgős követelménnyé válnak. Mindezekről a kérdésekről s az ő szerves kapcsolódásukról világos utmutatást nyujt Damaschke Adolf jeles német irónak könyve, mely Déri Imre forditásában a 12. német kiadás nyomán összevonva legutóbb a Szent-István-Társulat bizományában is megjelent. Mivel a lelkészkedő papság szociális tevékenységének kifejtésénél ily utmutatót jó sikerrel használhat, az értékes kiadványt szivesen ajánlom egyházmegyém tiszt. lelkészeinek figyelmébe. Ára füzve 1 kor. 50 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál (Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.)

Kelt Pécsett, 1916. nov. 20.

† Gyula s. k.
püspök.

Dunántúli-nyomda r. t., Pécs.

1916.

XX.

3975
1916

Ő Csász. és Apostoli Királyi Felségének, I. Ferenc Józsefnek halála.

A háboru vérözönét a könnyek árja váltja fel, az ágyuk dörgésébe szentelt harangjaink síró hangja vegyül, az özvegyek és árvák gyászához a magyar nép közös gyásza járul, mert a magyar nemzet koronás királya: **I. Ferenc József** Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége tegnap, azaz folyó évi november 21-én este 9 órakor Schönbrunn kastélyában jobblétre szenderült.

A fájdalmas gyászhír megdöbbenti az egész világot, mely az elhunyt császárban s királyban a földkerekség egyik legnagyobb és legbölcsebb uralkodóját tisztelte, minket, magyarokat pedig mérhetetlen szomoruságba dönt, mert benne első szent királyunk nemeslelkü és dicső utódát, szent koronánk méltó viselőjét, alkotmányunk igazságos őrét, népeinek együttérző atyját, a kitartó, áldozatos munka és a szenvedések valóságos hősét tisztelték, szerettük.

1830-ban született, s már mint zsenge 18 éves ifju a legválságosabb időben Ausztria és Magyarország uralkodója lett. Tornyosuló veszedelmek között lépett trónra s vette át a kormányzói jogart, de mert hite szilárd, szándékai tiszták és nemesek s bizalma Istenben rendíthetetlen volt, diadalmaskodott minden nehézségen s megnyerve a monarchia népeinek

igaz szeretetét a válságok s a harcok multával békében és áldásosan uralkodott népei javára évtizedek során.

Majdnem hetven éves uralkodásában csodálatos példaképül szolgált.

Mélységes hite volt, minek lépten-nyomon magával ragadó bizonyságát adta. Nemcsak tudta és érezte, hogy az Isten előtt a király is gyarló, gyenge ember, ki a Mindenható nagy segitségére még jobban rászorul, hanem nyíltan vallotta is, midőn az Ur szine előtt térdeire borult, buzgón imádkozott és az Isten segitségét kérte. Fenséges példája az Urnapi körmenetek alatt drága emlék marad minden Istenthivő, igaz lélek előtt.

Egyházát tisztelte, s annak fejét igaz hódolattal vette körül mindig, mert jól tudta, hogy benne házának s népeinek jóakaró pártfogóját, s legbensőbb barátját birja állandóan.

Népeit szerette s mint egy családatya gondoskodott róluk. Hosszú életének minden napja nekik volt szentelve, az ő javuk előmozditása volt állandó vágya. Örömük az ő öröme, bánatuk az ő bánata, fejlődésük az ő boldogsága volt minden időben. Népeihez intézett királyi szavai a szerető atya, a nemes kormányzó, a bölcs uralkodó legszebb erényeit tükröztetik vissza.

A munkában fáradhatatlan volt. A hajnal pirkadása munkában találta, egész nap dolgozott, s a késő est alig tudta pihenésre birni. Népeiért dolgozni, fáradni, időt, erőt, életet áldozni maradt életelve utosó percéig.

A szenvedésekben csodálatos lelkierőt, valóságos vértanu-jellemet árult el mindenkor. Válságok és veszteségek érték hol a trónon, hol meg családjában. Megölték fivérét, elvesztette fiát, angyali hitvesét, a trón örökösét. Szivének sebei be sem gyógyultak még, midőn ujabb nagy csapások érték. De őt nem törték le. Nagy lelkének nemes erényei: hite, bizodalma, munkaszeretete és a példaadás kötelességének fenséges tudata felemelték minden gyász és minden csapás fölé, hogy — bár vérző szivvel — de töretlen munkakedvvel teljesitse magas hivatását.

Teljesítette is. Békében és boldogságban kormányozta országa népeit, mignem két év előtt a kaján irigység lángba borította nyugodtan fejlődő, békés országait. Ádáz ellenségek támadtak ellene, hogy ledöntsék trónját, leigázzák hűséges népeit, szétszaggassák egész birodalmát. Az agg király, ki hosszu időn át a béke oszlopa, őre és lelke volt, harcba szólította országai népét, hogy megvédjék hazájukat, nemzetük kincseit, s agg királyuk trónját.

S azóta dúl a háboru, hogy vitéz fiaink kivívják a békét, melyet Ferenc József minden áldozattal megóvni óhajtott. A nagy király örömmel láthatta népeinek rajongó hűségét, hadainak dicső győzelmeit, előnyomulását, de a nehezen várt földi békét nem érhette már meg. Magához hívta őt, ki élet és halál, háboru és béke felett egyedül határoz: az irgalmas Isten.

* * *

Felséges Urunk elhunyta alkalmából egyházmegyémben a következőket rendelem:

1. Egyházmegyém minden papja boldogult Felséges Urunkért három sz. misét tartozik felajánlani.

2. A plebániák vezetői jelen körlevelem vétele után a szomoru gyászhírt hiveikkel a szószékről is közöljék, s hivják fel őket, hogy elhunyt királyunk lelki üdvéért buzgó imákat és szent áldozásokat végezzenek.

3. A temetés napjáig naponta háromszor: reggel 8 órakor, délben s este pedig az angyali üdvözlet után templomaik harangjaival egy—egy fél órán keresztül harangoztassanak, s a plebániai sz. misék után a néppel együtt három Miatyánkot és Üdvözlégy Máriát végezzenek.*

4. A temetést megelőző vasárnapon a szent beszéd keretében elhunyt nagy királyunk halhatatlan érdemeinek méltatása kapcsán a megholtakért végzendő buzgó imák és jó cselekedetek haszna ajánltassék a hivek figyelmébe, hogy igy róla minél gyakrabban megemlékezzenek.

5. A temetés napján az összes plebánia-, szerzetes és egyéb templomokban Ő Felségének lelki üdvéért az iskolás gyermekek részvételével ünnepélyes liberás gyászistentisztelet tartandó, melyre az összes hatóságok és kath. egyesületek meghivandók.

6. Pécsi székesegyházamban a temetést megelőző napon a megholtak officiuma végzendő, a temetés napján pedig pontifikális gyászmise tartandó a koporsónál szokásos öt abszolucióval.

A temetést követő hét egyik napján uj királyunkért, magas családjáért és Istennek tetsző üdvös uralkodásáért a legméltóságosabb Oltáriszentség kitétele mellett ünnepélyes sz. mise mondandó, hogy a Mindenható megkönyörülve a szenvedő uralkodókon és népeken az elhunytaknak örök nyugalmat, az élőknek pedig békét és zavartalan földi boldogságot adjon. —

Fentiek kapcsán alább egész terjedelmében közlöm az iskolaigazgató-

* Ezen hozzáadással; „Adj Uram örök nyugodalmat neki.“ stb.

ságokkal a vallás- és közokt. minister urnak 15380/1916. eln. sz. alatt az iskolákra vonatkozólag kiadott körrendeletét.

Ezen körrendeletet egész terjedelmében magamévá teszem s a püspöki fenhatóságom alá tartozó összes kath. iskolák igazgatóságait ennek megfelelő intézkedésre és eljárásra utasitom.

A királyhűség és a hazaszeretet a magyar nemzetnek hagyományos erénye. Ezen erények ápolásában a magyar kath. tanitói és tanári kar mindig példát adott. Épen ezért meggyőződésem, hogy a püspöki fenhatóságom alá tartozó iskolák és tanintézetek minden tanitója, illetve tanára készséggel ragadja meg e szomorú alkalmat. hogy áldott emlékü Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége I. Ferenc József iránt mindenkor érzett és ápolt alattvalói hűségének, mélységes hódolatának, bensőséges hálájának olyan kegyeletes módon adjon kifejezést, aminő a tanulók fogékony keblében is épületes viszhangot képes ébreszteni s őket nagyrabecsüléssel, ragaszkodó szeretettel eltölteni Ő Felsége bölcsessége, melegen érző szive, páratlan kötelességérzete, egész fenkölt élete iránt, mely valóban a legragyogóbb példa arra, miképen kell mindenkinek odaadással, szeretettel, becsülettel és hüséggel szolgálni azt az ügyet, amelyre hivatott.

A tanuló ifjuság iránt érzett gyengéd szeretetének, kegyességének igen kedves megnyilatkozását, példáját nyujtotta mindenkor áldott emlékü Felséges Urunk Pécsett is, midőn 1905-ben Boszniából visszatért és a tanuló ifjuság a pályaudvaron előtte megjelent. E fogadtatásról hivatalos jelentést előre nem kapott, mégis a legnagyobb jósággal és uralkodói kegygyel árasztotra el őket és felejthetetlnn emléket vésett minden jelenvolt lelkébe.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministertől. 15370/1916. eln. sz.

Ő Felségének gyászos elhunyta alkalmából az iskolai hatóságokhoz intézett rendeleteim 1—1 példányát oly felkéréssel van szerencsém a Főtiszt. Főhatóságnak tisztelettel megküldeni, hogy a Főtiszt. Főhatóság bölcs főhatósága alá tartozó összes tanintézetekre, iskolákra nézve hasonló értelemben intézkedni méltóztassék.

Budapest, 1916. évi november hó 22-én. *Jankovich.*

„Megrenditő csapás érte nemzetünket: szeretett Királyunk Ő császári és Apostoli királyi Felsége I. Ferenc József meghalt, mély gyászba boritva hűséges magyar nemzetét.

Végtelen a fájdalom, mely nagynak és kicsinynek lelkét betölti, mert pótolhatatlan veszteségünk.

A legnagyobb volt Ő a nagyok között is. Tündöklő emberi és uralkodói erényei emelték Őt mindenek fölébe.

Bölcsessége, melegen érző szive és páratlan kötelességérzete, egész fenkölt élete a legragyogobb iskolai példa arra, hogy miképen kell mindenkinek odaadással, szeretettel, becsülettel és hűséggel szolgálnia azt az ügyet, amelyre elhivatott.

Lesujtó gyászunkat méltó módon kivánván kifejezésre juttatni, a következőket rendelem:

1. a temetés napján az ország összes tanintézeteiben szünetel a tanitás;

2. a tanuló ifjuság e napon tanitóinak, tanárainak, vagy hitoktatóinak vezetése alatt saját hitfelekezetük által tartandó gyászistentiszteleten vegyen részt;

3. az istentiszteletek után az iskola, tanintézet gyászünnepélyt tartson, melyen egyik tanára, tanitója az elhunyt dicső emlékezetét, a szomoru alkalomnak megfelelő módon kegyeletes szavakkal örökitse meg és a tanuló ifjuságnak vésse fogékony lelkébe."

Kelt Pécsett, 1916. november 22.

† Gyula s. k.
püspök.

Dunántúl-nyomda r. t., Pécs.

1916.

XXI.

4170
1916

Super casuum conscientiae reservationibus.

Cum experientia comprobatum sit casuum, quos vocant, conscientiae reservationes, si debitam mensuram et modum excedant, in animarum perniciem potiusquam in earum utilitatem vergere posse; Suprema haec Sacra Congregatio Sancti Officii, praecedentibus ad rem dispositionibus novas, pro opportunitate temporum, superaddens, de expresso mandato Ssmi D. N. Benedicti divina providentia PP. XV, haec cum omnibus et singulis Rmis locorum Ordinariis *decretorie* omnino ac *praeceptive* communicanda statuit:

1. Meminerint ante omnia Rmi Ordinarii casuum conscientiae reservationes *ad destructionem munitionum*, iuxta dictum Apostoli (2 Cor., X, 4), ad removenda scilicet obstacula quae saluti animarum *non communi* impedimento sunt, esse dirigendas; ideoque, generatim loquendo, extraordinario huic remedio manus ne velint apponere nisi, re in synodo dioecesana discussa, vel, extra synodum, auditis Capitulo Cathedrali et aliquot ex probatioribus ac prudentioribus suae dioecesis animarum curatoribus, de vera reservationis necessitate aut utilitate in Domino convincantur.

2. Utcumque, casus reservandi sint *pauci* omnino, *tres* vel, ad summum, *quatuor*, atque ex gravioribus tantum et atrocioribus criminibus *specifice* determinandis; ipsa vero reservatio non ultra in vigore maneat quam necesse sit ad publicum aliquod inolitum vitium extirpandum aut collapsam forte christianam disciplinam instaurandam.

3. Reservationi, generatim, ne submittantur sive *peccata mere interna*, quippe quae, ut docet Benedictus XIV (De syn. dioec., V, 5, 5), *non est in praxi receptum ut unquam reserventur*, propter animarum periculum; sive quae *ex humana fragilitate* derivantia aliam non habeant specialem sibi coniunctam malitiam, propter humanam infirmitatem.

4. Prorsus autem ab iis peccatis sibi reservatis Ordinarii abstineant, quae iam sint Sedi Apostolicae reservata, ne scilicet absque necessitate multiplicentur leges; et, regulariter, ab iis quoque quibus censura, etsi nemini reservata, a iure imposita sit; hoc enim expresse prohibet vetus Instructio S. Congregationis Episcoporum et Regularium diei 26 novembris 1602, quae ita se habet: „Praesertim vero haec monenda censet Sacra Congregatio, ut videant ipsi Ordinarii ne illos casus promiscue reservent quibus adnexa est excommunicatio maior a iure imposita, cuius absolutio nemini reservata sit, nisi forte propter frequens scandalum aut aliam necessariam causam aliqui huiusmodi casus nominatim reservandi viderentur."

5. Cauti insuper omnino sint et quam maxime parci quod ad poenales sanctiones, excommunicationes praesertim, quibus forte suas reservationes communire velint; nam, ut sapienter admonet Sacrosancta Tridentina Synodus (Sess. 25, de Ref., c. 3) „Quamvis excommunicationis gladius nervus sit ecclesiasticae et ad continendos in officio populos valde salutaris; sobrie tamen magnaque circumspectione exercendus est, cum experientia doceat, si temere aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni quam formidari et perniciem potius parere quam salutem."

6. Verumtamen, statutis semel reservationibus quas vere utiles aut necessarias iudicaverint, curent omnino ut ad *certam* fidelium notitiam, quo meliori eis videbitur modo, eadem deducantur — nam quaenam earum vis si lateant? — easque, quamdiu necessitas aut utilitas perduraverit, firmas teneant, seu facultatem a reservatis absolvendi ne cuivis et passim impertiant. Mens tamen est S. Congregationis ut huiusmodi absolvendi facultas *habitualiter* impertiatur saltem Canonico Poenitentiario, etiam Ecclesiae Collegiatae, et vicariis Foraneis eorumve vices gerentibus, addita his ultimis, praesertim in locis dioecesis a sede episcopali remotioribus, etiam facultate subdelegandi *toties quoties* confessarios sui districtus, si et quando pro urgentiori aliquo determinato casu ad eos recurrant.

7. Ad evitanda demum gravia inconvenientia quae ex reservationibus

util bus quoque ac necessariis in peculiaribus quibusdam rerum adiunctis facile oriri possent, eadem S. Congregatio, nomine et auctoritate Sanctissimi, sequentia decernit:

a) Quaevis Ordinariorum reservatio *ipso iure* cessat sive cum aegrotis qui domo excedere non valent, confiteri cupientibus; sive cum sponsis confitentibus matrimonii ineundi causa; sive tandem quoties, prudenti confessarii iudicio, absolvendi facultas a legitimo Superiore peti nequeat absque gravi poenitentis incommodo aut sine periculo violationis sigilli sacramentalis.

b) Cessat pariter reservatio si, petita pro aliquo determinato casu a legitimo Superiore absolvendi facultate, haec forte denegata fuerit: cessat tamen pro ea vice tantum.

c) Toto tempore ad praeceptum paschale adimplendum utili, a casibus quomodolibet sibi Ordinarii reservaverint, absolvere possunt, absque alius facultatis ope, parochi quive parochorum nomine in iure censentur.

d) Quo tempore Sacras Missiones ad aliquem populum haberi contingat, eadem absolvendi facultate gaudent singuli Missionarii.

e) Postremo, a peccatis in aliqua dioecesi reservatis absolvi possunt poenitentes in alia dioecesi, ubi reservata non sunt, a quovis confessario sive saeculari sive regulari, etiamsi praecise ad absolutionem obtinenadm eo accesserint.

8. Sed, denique, studeant potissimum Ordinarii doctos, pios ac prudentes confessarios in tota dioecesi efformare, eisque opportuniora ad inolita vitia convellenda remedia suggerant quae ipsimet, si poenitentes ad se remitterentur, adhibituri forent. Quo, dum et confessariis et poenitentibus inevitabiles reservationum molestias vitabunt, optatum effectum suavius simul ac certius, Deo adiuvante, consequi poterunt. Interim vero casuum reservatorum, si qui in propria dioecesi constituti sint, disciplinam ad haec praescripta quamprimum reducere, servato modo art. 1° statuto, et haec omnia suos confessarios apprime edoceri satagant.

Datum Romae, ex Aedibus S. Officii, die 13 iulii 1916.

L. † S. R. Card. Merry del Val, *Secretarius.*

*

Disciplina casuum reservatorum superius publicata numerum casuum Ordinario reservatorum ad tres vel quatuor restringendum iubet. Cum tamen

temporum tristissima adiuncta ulteriorem adhuc relaxationem — *durante saltem immani bello* — suadeant, Episcopi Hungariae in conferentia diebus 15 et 16 Novembris a. c. habita omnes casus Ordinariis reservatos ad tempus saltem belli supprimendos esse decreverunt. Huic salutari consilio conformiter, usquedum aliter disposuerimus, omnes in hac dioecesi dispositiones causam casuum conscientiae Ordinario reservatorum respicientes hisce suspendimus et omnibus in hac dioecesi Nostra ad excipiendas confessiones rite examinatis et approbatis confessariis facultatem a casibus Nobis reservatis absolvendi hisce concedimus.

4171
1916

Sodalitates ad provehendas iuvandasque religiosas vocationes indulgentiis ditantur.

SSmus D. N. D. Benedictus div. Prov. Pp. XV, in audientia Revmo P. Commissario Generali S. Officii, feria V, die 7 Septembris 1916, impertita, benigne concedere dignatus est, ut omnes et singulae Indulgentiae ac privilegium Missarum, quae per decretum huius Supremae S. Congregationis sub die 29 maii 1913, s. m. Pius Pp. X elargitus est Sodalitatibus promovendis iuvandisque ecclesiasticis vocationibus erectis vel erigendis, extendantur ad consimiles Sodalitates, provehendis iuvandisque, pro quolibet Ordine, Congregatione, Instituto, ex utroque sexu, religiosis vocationibus atque admissionibus ad novitiatus, canonice iam constitutas vel in posterum constituendas. Praesenti in perpetuum valituro, absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, die 11 octobris 1916.

R. Card. Merry del Val, *Secretarius.*

L. † S. Fr. D. Mª. Pasqualigo, O. P. *Comm. Gen. S. O.*

4172
1916

Personalia.

Josephus Reif administrator Lippó-ensis nominatus et investitus est parochus in Szentlászló.

Carolus Hofman administrator parochiae Szentlászló in eadem qualitate translatus est in curatiam Lippó.

Carolus Sebestyén cooperator Szigetvár-ensis nominatus est administrator parochiae Kistengelicz.

Ludovicus Tóth cooperator in Ozora erga preces Caroli Pintér parochi Ozora-ensis nominatus est vicarius in spiritualibus ibidem.

Ioannes Rajczi nominatus est curatus nosocomii Szigetvár-ensis et catecheta scholarum civ. ibidem.

Cooperatores translati sunt:

Josephus Nyári e Gödre ad Hosszuhetény, *Franciscus Szabó* e Vajszló ad Berkesd, *Stephanus Szolga* e Berkesd ad Ozora, *Franciscus Zanyi* e Hosszuhetény ad Gödre.

Aloysius Hetényi coop. Mágocs-ensis valet. curandae gratia a serv. dioec. ad interim relevatus est.

Colomannus Vaszary, presbyter C. M. in dioecesim ad int. susceptus, missus est qua cooperator in Mágocs.

Joannes Klein sacerdos Societatis Verbi Divini, cum consensu superiorum Ordinis, qua cooperator, missus est ad Püspöknádasd.

4173
1916

Pro Transsylvania.

Hősiesen küzdő katonáink — Istennek hála — megtisztították Erdélyt az ellenségtől. Most már az egész magyar társadalomnak azon kell fáradozni, hogy az okozott károk jóvátétessenek s Erdély jövendő fejlődése biztositassék.

Ennek a nagy hazafias célnak elérésére e napokban alakul meg a „Pro Transsylvania“ Országos Segitő Egyesület, melynek főfeladatát az képezi, hogy az összes erdélyi egyesületek és az állam támogatásával az erdélyi gyermekek védelmét minél intenzivebbé tegye. A mozgalom fővédnökségét uj királynénk Ő Felsége volt kegyes elfogadni.

E nagy népmentő munkát azonban csak ugy lehet sikeresen elvégezni, ha az egész magyar társadalom hazafias áldozatkészséggel siet az akció felkarolására.

Szivünk mindig hangosabban dobog, ha a jövendő nemzedékek, a gyermekek megmentéséről van szó. Ezuttal sokat szenvedett erdélyrészi véreink készséges támogatására lelkesit bennünket a magyarság benső szeretete. Ennek kifejezéséül elrendelem, hogy karácsony első napján egyházmegyém összes templomaiban az erdélyi gyermekek javára gyüjtés eszközöltessék, melynek eredménye az ünnepet követő héten püspöki irodámba küldendő. A betlehemi kisded szeretete buzditson mindnyájunkat a szegény erdélyi gyermekek bőkezű segélyezésére.

4174
1916

Karácsony a harctéren.

A Hadsegélyző Hivatal és a Vöröskereszt Egylet alábbi közös felhivását azzal a forró kívánsággal közlöm egyházmegyém tiszt. papságával, hogy a nemes mozgalmat szokott buzgóságával felkarolni sziveskedjék.

1916

KARÁCSONY A HARCTÉREN

A HADSEGÉLYZŐ HIVATAL ÉS A VÖRÖS-KERESZT EGYÜTTES AKCIÓJA.

A KARÁCSONYI AKCIÓ KÖZPONTI VEZETŐSÉGE: BUDAPEST, V., AKADÉMIA-U. 17.

1486/Hd. H.
Karácsony 1916.

Méltóságos és Főtisztelendő

Gróf ZICHY GYULA
megyés püspök urnak,

PÉCS.

A magy. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala és a Vöröskereszt Egylet azzal az ujabb együttes kérelemmel fordul a hazafias magyar papsághoz, minden emberbaráti törekvés leghivatottabb előmunkásához, hogy a harctéren levő katonaság karácsonyi megajándékozását gyűjtési mozgalmunk szeretetteljes felkarolásával tegye lehetővé.

A szerzett tapasztalatok tanulságai alapján ez idén is egy központból intézzük a karácsonyi szeretetmozgalmat s a legjutányosabban és a legcélszerűbben bevásárolt és összeállitott anyagot, a legkisebb térfogatot igénylő csomagolásban külön vonatok szállítják kellő időben a harcterekre.

A feladat grandiózus és sikerrel csak abban az esetben kecsegtet, ha e munkában magunk mellett tudjuk a nemzet egészét.

Azzal a kéréssel fordulunk tehát Méltóságodhoz, kegyeskedjék a hazafias papságot aziránt megkeresni, hogy hiveit karácsonyi adakozásra buzdítsa. A lelkészi karnak minden eszköze meg van arra, hogy ezt a meleg emberbaráti eszmét teljes sikerrel valósítsa meg.

Minden egyes lelkész urnak hivatalos gyűjtőivet és postatakarékpénztári befizetési lapot közvetlenül bocsájtottunk rendelkezésére és ezuttal is csak arra irányul tiszteletteljes kérelmünk, hogy a hazafias papságot a püspöki szó egész sulyával és tekintélyével is méltóztassék annak a humá-

nus gondolatnak a szolgálatába állítani, amelynek ők bizonyára szívük szerint is apostolai lesznek.

Mély tiszteletünk nyilvánításával vagyunk

Budapest, 1916. november havában

A Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt Egylete részéről:

Csekonics
kir. biztos.

A m. kir. Honvédelmi Ministerium Hadsegélyző Hivatala részéről:

Kirchner
cs. és kir. altábornagy.

4175/1916

Az orsz. kath. tanítói segélyalap központi bizottságának gyülése.

A magyarországi latin és görögszertartásu rk. tanítók segélyalapjának központi bizottsága f. évi október 26-án tartotta XXXII. közgyülését, amelynek jegyzőkönyvéből egyházmegyém tanítóinak tájékoztatása végett a következőket közlöm:

Az 1915. évi zárszámadások szerint az elnöknél maradt 3265 K. 75 f. s ebből közvetlen segélyekre, főkép hadbavonult tanítók hozzátartozóinak, továbbá az egyesület szükségleteire kiadott az elnök 3104 K. 27 f-t s igy a pénztári maradvány kitett 161 K. 48 f-t.

A megszavazott mult évi segélyösszeg 5000 K-t tett ki, amiből 4300 K. tényleg segélyekre adatott ki s e cimen a még megmaradt 700 K., vagyis készpénzmaradvány a fenti összeggel együtt 861 K. 48 f. Erre nézve az elnökség és a pénztár kezelősége a felmentvényt megkapta.

Az 1916. évre a következő előirányzatok javasoltattak:

Felosztás alá esik 10952 K. 89 f., amiből ösztöndíjakra 3285 K. 87 f., segélyezésekre 4381 K. 16 f., a létesítendő árvaházára 2190 K. 58 f., és a létesítendő kath. tanítói tápintézetre 1095 K. 28 f. irányoztatott elő. Ennek alapján elnök megkészítette a költségvetést s e szerint ösztöndíjakra előirányzott 3000 K-t, segélyekre 2500 K-t, időközi segélyekre 2428 K. 51 f.-t. Ezen utóbbi összeget a bizottság a hadbavonult tanítók családjainak sürgős segélyezésére fogja fordítani.

Az ösztöndíjasok száma a következő:

Régi ösztöndíjas 30, tanulmányait befejezte 7, ösztöndíját nem vette fel 1, tehát régi ösztöndíjas 22.

Pécsegyházmegyei ösztöndíjas ez idő szerint egy sincs. A beérkezett segély iránti folyamodványok akként intéztettek el, hogy az 50 folyamodó mindegyike egyenkint 50—50 K. segélyben részesült. A segélyezettek

között sincs jelenleg senki a pécsi egyházmegyéből. A rendes segélyt hadbavonult tanítók, illetőleg családjaik kapták.

4176
1916

A „Családi Könyvtár“ II. sorozata.

Most jelent meg a győri „Szent Család“ folyóirat kiadásában a Családi Könyvtárnak öt ujabb füzete: 6. sz. „Békében és háboruban“, 7. sz. „Salamon király gyürűje“, 8. sz. „Kiáltás az Urhoz“, 9. sz. „A jeruzsálemi özvegy“ 10. sz. „A harang és egyéb elbeszélések“. Egy-egy füzet ára 20 fillér, 100 füzet 16 korona. Megrendelhető Győrött a kármelita rendházban. A tanulságos és szórakoztató füzetkéket melegen ajánlom a tiszt. papság és híveim figyelmébe.

4177
1916

Tállyán M.: „Ne sirj.“

Tállyán Miklós nyug. plébános „Ne sirj“ cimmel Dr. Wibbelt hasonló munkája után egy felette kedves és felemelő tartalmu imafüzetkét adott ki, mely főleg a háboruban elesettek hátramaradottaihoz szól szivreható hangon. A 48 oldalra terjedő füzetke a Stephaneum nyomda kiadásában jelent meg válogatott és tiszta képekkel. Egy darab ára 45 fillér, 25 darab 12 korona, 50 drb 21 korona, 100 drb 40 kor. bérmentes küldéssel. Kapható vagy megrendelhető Tállyán Miklós ny. plébánosnál Donji-Miholjac-on (Szlavonia). Melegen ajánlom tiszt. papságom és hiveim figyelmébe. Különösen alkalmas a templomi könyvestáblák utján való terjesztésre.

4178
1916

Az „Örökimádás“ és a „Jézusom Örömöm“ ajánlása.

A budapesti országos központi Oltáregyesület kiadásában megjelenő „Örökimádás“ cimű havi folyóirat, mely a legméltóságosabb Oltáriszentség imádásának terjesztésén és a szegény templomok felszerelésének elősegítésén buzgólkodik, az 1917. évben tizennyolcadik évfolyamába lép. A központi Oltáregylet második kiadványa, a „Jézusom Örömöm“ cimű havi folyóirat az Eucharistia szellemét az ifjúság között terjeszti a legszebb sikerrel. Mindkettőt a tiszt. egyházmegyei papság szerető gondjaiba ajánlom. Az „Örökimádás“ évi előfizetési ára 4 korona, a „Jézusom Örömöm“ ellenben egy évre csupán 1 kor. 80 fillérbe kerül.

A lapok kiadóhivatala Budapesten, Üllői-ut 77. szám alatt van.

Datum Quinque-Ecclesiis, 4. Decembris a. 1916.

† Julius m. p.
episcopus.

DÖRNYEI R. T. NYOM.

1916.

XXII.

4320
1916

IV. Károly királyunk Ő Felségének megkoronázása.

Könnyeink fátyolán, melyek között őseihez megtért öreg királyunkat sirjába kisértük, keresztültör az öröm sugara, mert fenkölt utóda, **IV. Károly** Ő Felsége folyó évi december 30-ikán magyar királlyá koronáztatja magát. Fejére helyezik ezeréves hazánk féltve őrzött kincsét, önálló nemzeti létünk drága szimbolumát, a magyar nép áhitatos szeretettel védett örökségét: Szent István koronáját. Az új király esküt tesz az alkotmányra, s ünnepélyes igérettel hozzáköti sorsát a sokat szenvedett magyar nép sorsához, mely örömben s búban, békében és háboruban, jó és rossz napokban századok során át kitartott a Habsburgok háza és sarjai mellett, s amelynek fiai a most duló világháboruban is életüket és vérüket áldozták s áldozzák királyukért, hazájukért s nemzeti függetlenségük biztosításáért. És a király a vérrel áztatott és az ország minden megyéjéből felküldött magyar földből alakított dombon a királyi karddal kezeiben megóvni igéri a haza szent földjét, melynek rögeihez szíve benső, törhetetlen érzésével ragaszkodik minden magyar ember.

Gyönyörü nap lesz ez, mely a magyar nemzet óhajtva várt boldog jövőjének kapuit nyitja meg.

Biztositék erre új királyunk felséges személye, nemes érzései és fenkölt szelleme. Ifju szivét mélységes hit, s alázatos, de erős bizalom hatja át a királyok királya, a nagy Isten iránt. Népeihez intézett legelső szózata örök bizonysága ennek a szellemnek. Első ténye, hogy az Ég kegyelmét és áldását kérte önmagára, házára és összes népeire.

De záloga a várva-várt jobb jövőnek az a szeretet is, melyet — mint a reáhagyott örökségnek hűséges sáfárja — irántunk tanusít. „Népeimnek igazságos, *szeretetteljes* fejedelme akarok lenni“, hangzanak szavai, melyek rögtön utat is találtak a magyar szivekhez, viszontszeretetre gyujtva mindeneket.

A remélt szebb jövőt biztosítja az is, hogy ő — bár mint győzelmes hadvezér vett részt a csatákban, a béke királya, akinek hő vágya, hogy

mielőbb megszerezze népeinek a béke áldását. Ennek hangos, vigasztaló jele a békejavaslat, mellyel az uj király nemes és hatalmas szövetségeseivel karöltve felemelő meglepetést szerzett az egész világnak.

De záloga szebb jövőnknek annak nemes, vonzó személye is, ki mint hitves áll az ő oldalán, s aki lelke szépségével, szive jóságával már eddig is meghódított minden magyar szivet: **Zita** királyasszony. Csak nemrég járta be Erdélynek ellenséges hordák által feldult vidékeit, hogy az árva tűzhelyeken, az üszkös romokon, a szegények, árvák és özvegyek között vigasztalást hintsen, könnyeket töröljön, s angyali lelkével erőt öntsön a csapások által mélyen sujtott népbe. Királynénak bizonyult valóban, mielőtt a szent korona vállát érintené.

A felséges királyi pár magához emelte a magyar nemzetet, s épen ezért buzgó, hő imádság epedez most milliók ajakán az ő jólétükért: hogy a szent korona fényben, dicsőségben ragyogjon mindenkor új királyunk fején, hogy haduri kardját, vezéri hatalmát sohase érhesse semmiféle csorba, hogy szent István királyi palástja megvédje őt, királyi hitvesét, felséges családját s a magyar nemzetet, mely hűséggel, bizalommal s igaz szeretettel ragaszkodik hozzá.

IV. Károlynak hűséget esküszünk, Zita királynénknak, hitvesének pedig sziveinket adjuk. Legyen anyja a magyar nemzetnek. Magyarország Pátronája után legyen Nagyasszonyunk. Ölelje keblére a sokat szenvedett magyar nép fiait. Ragyogjanak személyében annak erényei, kinek nevét méltóképen viseli. Ihlesse őt boldogult királynénk, Erzsébet szelleme, kinek szivét, szeretetét örökölni látszik, s akit benne — ugy szeretjük hinni — az isteni Gondviselés adott vissza nekünk.

Közös nagy örömünk kifejezésére és buzgó imáink egyesítésére ezennel elrendelem, hogy a koronázás napján egyházmegyém összes templomaiban Te Deum-mal egybekötött hálaadó istenitisztelet tartassék, melyre az összes hatóságok meghivandók. Az iskolás gyermekek tanítóik vezetése alatt jelenjenek meg ugyanott. Istenitisztelet után az iskolában a szülők és érdeklődők részvételével ünnepély tartandó, melyen a tantestület egyik tagja a feledhetetlen nap jelentőségét méltassa az ifjuság előtt. A koronázás napján a déli harangszó után az összes harangok fél órán át szóljanak.

Isten áldja, óvja, vezérelje a legelső magyar embert, a királyt!

Kelt Pécsett, 1916. december 16.

† Gyula s. k.
püspök.

1916.

XXIII.

4406
1916

Rescriptum Sacrae Rituum Congregationis, quo ad tempus belli permittitur usus etiam talium candelarum, quae ex cera cum aliis materiis admixta conflantur, pro notitia ac directione in sequentibus publico:

Usus candelarum non ex pura cera apum conflatarum ad tempus belli permittitur.

73/1916.

Beatissime Pater!

Archiepiscopus Strigonien. et Princeps-Primas Hungariae ad pedes S. V. provolutus exponit, quod rubricae gen. missalis praescribunt, quod candelae super altare adhibitae, praesertim tempore missae sacrificii debent esse ex cera apum confectae. Dum vero regula haec nunc temporis, vix observari potest, idem Orator humillime petit, ut ab dicta rubrica dispensare et permittere dignetur in Regno Hungarico usum candelarum quae ex cera, cui etiam aliae materiae admiscentur, conflantur.

Et Deus etc.

Strigonien.

et aliarum Dioecesium Regni Hungariae Ssmus Dmnus Noster Benedictus XV. his precibus ab infrascripto Cardinali Sacrae Rituum Congregationi Pro-Praefecto relatis clementer deferens, attentis expositis peculiaribus circumstantiis, iisque perdurantibus hoc tempore belli, annuere pro

gratia dignatus est ; servatis ceteris servandis. Contrariis non obstantibus quibuscunque.

Die 25. Octobris 1916.

L. † S.

A. Card. Vico Ep. Portuen.
Pro-Praef.
Alexander Verde S. R. C. *Secretarius.*

4407
1916

Sacra coram exposito Sanctissimo.

Penuria cereorum cuiusvis materiae in dies augescens, sumptusque enormes, quibus necessaria pro ecclesiis procurari debent, invitos etiam Nos cogit, ut numerum Sacrorum parochialium coram exposito SSo celebrandorum, quae Litt. Circ. XII. anni 1914. ad tempus belli praescripsimus, hisce reducamus. Praesentium vigore concedimus igitur, ut sacra Dominicalia et festiva parochialia (tam ss. Missae sacrificium, quam litaniae ibidem ordinatae) praeter primam cuiusvis mensis Dominicam, festaque duplicia I. cl. cum octava, abinde sine expositione celebrentur.

4408
1916

Missiones sacrae.

Optimi fructus spirituales missionis sacrae, in quadam parochia dioecesis Nostrae nuper asservatae, evidenter probant sacras missiones etiam his temporibus belli magno cum animarum lucro posse institui. Cum igitur his duobus annis paucae admodum haberi potuerunt, nec in primis temporibus exoptatae pacis eaedem ubique recoli poterunt, vehementer desidero, ut tempore hiemali et praesertim sequentis quadragesimae in iis parochiis, ubi quoquo modo possibile erit, sacrae missiones instituantur. Imprimis illae parochiae ss. missiones praeparent oportet, in quibus eaedem diutius non asservabantur. Pro expensis victus missionariorum erga preces curatorum subsidium quoddam assignabo.

4409
1916

Collecta pro pace.

Post triginta menses belli perdurantis collatis precibus Regem saeculorum oremus oportet, ut cruentis pugnis finem imponere, pacemque optatam plebi suae reddere dignetur. Praesentibus igitur ordino, ut inde a 1. Ianuarii a. 1917. loco praescriptae hucusque collectae e missa pro

tempore belli sumatur alia e missa pro pace, tamquam pro re gravi. Collecta haec sumenda erit igitur in festis etiam duplicibus I. classis, exceptis festis Epiphaniae Domini, Feriae V. in Coena Domini, Sabbati Sancti, Paschatis, Ascensionis Domini, Pentecostes, SSi Corporis Christi et Nativitatis Domini. (Vide decr. S. R. C., in Litt. Circ. II. a. 1915. sub. Nr. 252. publ.)

4410
1916

Obitus Antonii Walter.

Inter amaros dirae mortis creberrimos morsus, inscrutabile divinae Providentiae consilium humiliter adorando, iterum ingemiscimus. Die enim 21-a Decembris a. c. *Antonius Walter*, praelatus S. Sanctitatis, abbas S. Crucis de Mágocs, Canonicus lector Ecclesiae Cathedralis, vicarius generalis Noster, sacerdos iubilaris, anno aetatis suae 78-o, sacerdotii vero 53-o, viribus paulatim deficientibus, sacramentis iterato munitus e hac vita placide migravit. Anno 1839. natus, anno vero 1864. presbyter ordinatus est. A quinto anno sacerdotii sui in cancellaria dioecesana applicatur, ex quo tempore quinquaginta ferme annos diversa munia implendo dioecesi regundae incubuit. Anno 1883. canonicus Ecclesiae Cathedralis, a. 1886. abbas S. Crucis de Mágocs, a. 1889. prodirector instituti musicae sacrae Eccl. Cathedr., a. 1893. vicarius generalis episcopalis et praefectus bonorum Eccl. Cathedralis nominatur. Anno 1902. praelatus Suae Sanctitatis, insequenti anno vicarius capitularis, anno demum 1906. vicarius generalis episcopalis denuo constituitur. Munus istud usque ad ultimum vitae suae halitum retinuit, multiplici et iugi suo labore, magna prudentia, speciali erga diversa instituta dioecesana liberalitate, spirituque suo ecclesiastico magnam meam, totiusque dioecesis Quinque-Ecclesiensis gratitudinem sibi promerendo.

Dum igitur decessum ipsius grandi moestitia omnibus nuntio, indulgentiarum Dominum, quaeso, exoremus, ut animam denati confratris in coelesti sede gloriosam quo citius exultare clementer concedat. Praeter tria sacra pro refrigerio eius offerenda fervidis precibus ven. cleri animam ipsius enixe commendo. Requiescat in pace!

4411
1916

Concursus pro parochia Kisdorog.

Beneficium parochiale Kisdorog, ob translationem parochi vacans, inrique patronatus inclytae familiae Dőry de Jóbaháza obnoxium, praesentibus usque 31-um Ianuarii a. 1917. concursui exponitur. Sacerdotes dioe-

cesani, secus approbati, beneficium dictum obtinere cupientes velint recursus suos, patrono inscribendos, usque praefatum terminum Ordinariatui exhibere.

4412
1916

Personalia.

Guilelmus Pévald parochus Kisdorog-ensis nominatus et investitus est parochus in Szajk.

Joannes Herman cooperator Tolna-ensis factus est administrator interimalis parochiae Kisdorog.

Adamus Jung cooperator Egerág-ensis nominatus est vicarius in spiritualibus et temporalibus parochi Alsómocsolád-ensis.

Aloysius Koch curatus castrensis relevatus ab hoc munere coop. remissus est ad Pinczehely.

Cooperatores missi sunt: *Ernestus Bencze,* educator penes incl. familiam Com. S. Pappenheim, ad Villány, *Antonius Berta* e Valpovo ad Tolna, *Georgius Folnegović* e Püspökbogád ad Egerág, *Carolus Fuszek* ex Abaliget ad Püspökbogád, *Casimirus Loschert* e Villány ad Németbóly, *Ferdinandus Thán* e Németbóly ad Valpovo.

4413
1916

Az egyházmegye felajánlásának megujitása.

A már harmadéve duló világháboru folyamán minden bajunk, szorongattatásunk és keservünk közt is számtalanszor tapasztaltuk az irgalmas Isten segitségét s az Úr Jézus szentséges Szivének szemmelláthato pártfogását. Különösen azóta, hogy hazánk és nemzetünk — Istenben boldogult Felséges Urunk példáját követve — a szentséges Szívnek ajánlotta magát. A pusztulás réme azonban még mindig leselkedik s a győzelmes béke áldásai nehezen mutatkoznak. A folyton kisértő veszedelmek között nincs más menedékünk mint Annak szentséges Szíve, aki életünk és feltámadásunk és minden vigasztalásunk igazi forrása. Az Úr Jézus szentséges Szíve iránt érzett határtalan bizalmunk megerősitése s az Ő segitségének alázatos kieszközlése céljából a nm. magyar püspöki kar elhatározta, hogy szenvedő hazánk és vérző nemzetünk felajánlását állandósitja.

Ehez képest elrendelem tehát, hogy egyházmegyém összes templomaiban 1917. január 1-én, s utána is minden ujév napján, a felajánlás ünnepélyesen megujittassék. Ugyanezt lehetőleg szent beszéd előzze meg, mely a felajánlás jelentőségét, hasznát s kegyelmeit méltóan kifejti. Az

ünnepélyre a hatóságok is meghivandók. A felajánlás módjára nézve az 1914. évi XXV. körlevélben közölt utasitás marad irányadó.

Az isteni igéretben bizva a szentséges Szív fokozottabb tiszteletétől a háboru győzelmes befejezésén kivül a béke áldásait reméljük és kérjük.

4414
1916

Egyházi kezelésre szánt alapitványok létesitéséhez kormányhatósági jóváhagyás nem szükséges.

A hagyatéki biróságok az utóbbi években a közalapitványi ügyigazgatóság megkeresése alapján az egyházi kezelésre szánt szegény-, ösztöndíj-, iskolai stb. (u. n. piae causae) hagyományok kiutalását *kormányhatóságilag előzetesen jóváhagyott* alapítólevél bemutatasától tették ismételten függővé.

Ezzel szemben a magyar királyi Kuria, mint legfőbb biróság, a hozzájutott felebbezések alkalmával — igy legutóbb I. b. Kucsera József hagyatéka ügyében P. k. I. 6311/19. 1916. számu itéletében — kimondotta, hogy az alapitványokról szóló 1715: LXXIV., 1723: LXX., 1791: XXIII. és XXVI. törvénycikkek félreérthetetlen tartalma szerint ilyen természetü alapitványok *kormányhatósági jóváhagyás nélkül* létesülhetnek és hogy törvényeinkben ezen alapitványokról a kormányhatóság révén csak a *főfelügyeleti jog* van fenntartva, miként ezt a m. kir. Kuria 5856/1909. számu elvi jelentőségü határozatában is kimondotta és állandó joggyakorlatot képez. Ezen főfelügyeleti jog az előzetes jóváhagyás jogát nemcsak nem foglalja magában, hanem egyenesen kizárja azt, miután a magyar alapitványi jognak hosszu történelmi fejlődés folyamán kialakult rendszerében a „piae causae“ fogalmi körébe eső alapítványokra nézve garanciális természetü elv az, hogy a főfelügyeleti jog csak a már létrejött és illetékes testületek kezébe jutott alapítványok felett gyakorolható.

Mivel tehát a vonatkozó vitás kérdésekben *idejében* előterjesztett ilyen irányu felszólalás legtöbbször azt eredményezi, hogy a hagyatéki biróság az alapitvány kiutalását nem teszi függővé a kormányhatóságilag előzetesen jóváhagyott alapitólevél bemutatásától, s igy maga az alapitvány sem kerül birói letéti kezelés alá, s nem kell az alapítványra hátrányos hagyatékátadó végzés ellen jogorvoslással élni, felhivom egyházmegyém tiszt. lelkészeit, hogy valahányszor egyházi kezelésre szánt és fentjelzett természetü hagyományok hagyatéki tárgyalásán az egyházmegyei hatóság képviseletében eljárnak, a közalapítványi ügyigazgatóság azon netáni előterjesztéséhez, hogy a hagyománynak a hagyatéki tömegből való kiutalása

kormányhatóságilag előzetesen jóváhagyott alapítólevél bemutatásának feltételéhez köttessék, ne járuljanak hozzá, hanem hivatkozással a m. kir. Kuria vonatkozó itéleteire, illetve az alapitványokról intézkedő fenthivatolt törvénycikkekre, a kérdéses hagyományoknak feltételhez nem kötött kiutalása mellett emeljenek szót.

4415
1916

Hadi célokra leszerelt harangok térítési összegeiről a nyugták beküldendők.

A hadi célokra elvitt harangok téritési összegeiről a megfelelően kiállitott nyugták haladéktalanul az egyházmegyei hatósághoz küldendők. Azon lelkészek, akik nyugtáikat az illetékes katonai parancsnoksághoz már beküldték, ezen körülményt is tartoznak haladéktalanul bejelenteni. A nyugták ellenértékének felvétele s az egyes templomokat illető összegek beutalása iránt magam kívánok intézkedni.

4416
1916

Óvónők szabadságideje.

4676/1914. sz. rendeletemet, mely az óvódák állandó nyitvatartásáról szól, a következőkkel egészítem ki:

1. Az óvódák nyitvatartása továbbra is közszükséget képezvén, 4676/1914. sz. rendeletem változatlanul érvényben marad.

2. Mégis, hogy az óvónők is megpihenhessenek s fárasztó munkájukhoz új erőt gyüjthessenek, részükre az alábbi módozatok szerint a vallás- és közokt. nm. miniszterium 147024/VII. a. 1916. sz. rend. kapcsán szünetet engedélyezek:

a) ahol a helyi viszonyok megengedik, a két év óta elmaradt rendes egy havi szünidő helyett 1917. év jan. és febr. havában 6 heti szünetet engedélyezek.

b) Ahol azonban a helyi viszonyok kivánatossá vagy szükségessé teszik, hogy a kisdedóvó intézetek állandó működésben maradjanak, a szünetadás, illetőleg az óvónők szabadságolása a következőkép módosul:

I. Oly helyeken, ahol 2 vagy több óvónő müködik, azok felváltva 4—4 heti szabadságban részesülhetnek s a szabadságon levő óvónőt az állomáshelyükön maradók kötelesek helyettesíteni.

II. Oly helyeken, ahol csak egy óvónő müködik, az óvónőnek 2 heti szabadság engedélyezhető oly kikötéssel, hogy az óvóda a dajka vezetése mellett, ha a felügyelőbizottság azt arra képesnek találja, tovább müködjék

s az óvódát a felügyelőbizottság egy tagja, vagy a tanító (tanítónő) naponkint meglátogatni tartozik.

A szabadságot esetről-esetre az egyházmegyei főtanfelügyelő engedélyezi, miért is utasítom az óvódai bizottságok elnökségeit, hogy e tárgyban indokolt javaslataikat terjesszék az egyházmegyei főtanfelügyelő elé. Általában pedig jelen rendeletem mikénti végrehajtásáról 1917. március havában az egyházmegyei főtanfelügyelőnek jelentés teendő.

4417
1916

A magyar Hadsegélyző Hivatal IV. Károly királyunk Ő Felségének arcképét többféle kivitelben magyar művészek eredetije után a legrövidebb időn belül forgalomba kívánja hozni azzal a szándékkal, hogy ezek a minden igényt kielégitő képek hivatalos kiadványoknak tekintessenek. Felhivom tehát egyházmegyém tiszt. papságát és hiveit, hogy a kizárólag külföldi eredetü királyképek bevásárlásától tartózkodni és a Hadsegélyző Hivatal kiadványait felkarolni és terjeszteni sziveskedjék. Ezekben ugyanis nemcsak müvészi és magyar képekhez jutnak, hanem beszerzésük által a hadiözvegy- és árva alapot is gyámolitják. Új királyunk képei.

4418
1916

A pápai kérvénykönyvek magyar vonatkozásu okmányai igen becses történeti anyagot képviselnek. Az avignoni korszakba eső ezen okmányokat „Regesta Supplicationum“ cimmel Bossányi Árpád dr. pápai t. kamarás, magyarkereszturi plebános egy hatalmas kötetben feldolgozta és kiadta. A munkában a pécsi egyházmegyét közelebbről érdeklő részek is vannak, miért is a becses munkát — főleg könyvtárak részére leendő beszerzés céljából — a tiszt. egyházmegyei papság figyelmébe ajánlom. A mű ára 30 korona, megrendelhető a kiadónál. Dr. Bossányi Á.: Regesta...

4419
1916

A folyó évben a következő nagylelkü adományok folytak be a Pius-internátus céljaira: Adományok és alapitványok a Pius-internátus céljaira.

I. Ambach Mihály nagynyárádi esperes plébános egy drb. 6 %-os hadikölcsönkötvényben . . . . . 100 K.

Dr. Frey János himesházai esperes-plebános . . . . . 50 K.
Hardy Ernő hittanár . . . . . 50 „
Dr. Kővágó Péter dunaföldvári plebános . . . . . 30 „
N. N. (egy mellékoltár költségeihez) . . . . . 100 „
Francsics Pál pinczehelyi plebános . . . . . 25 „
N. N. . . . . 20 „
A szekszárdi főgimn. ifjuság működvelő előadásának tiszta jövedelméből . . . . . 30 „
Dr. Sipos István theol. tanár . . . . . 30 „
N. N. . . . . 100 „
N. N. . . . . 100 „
Magyar Zsigmond koppányszántói esperes-plebános . . 25 „
Ugyanő egy drb. 6 %-os magyar hadi kölcsönkötvényben 1000 „
Magyar Béla szakcsi káplán . . . . . 10 „
Fent Gyula püspökszentlászlói h. plebános (a Pius-internátussal kapcsolatban emelendő Jézus Szive templomának épitési költségeire) . . . . . , 100 „

II.: 1. Horacsek Endre görcsönyi esperes-plebános a Pius-internátussal kapcsolatban emelendő Jézus Szive templomának öröklámpaolaj szükségletére 2 drb. 500—500 K. n. é. 4%-os koronajáradék kötvényt és 2 drb. 200 -200 korona n. é. Dunántul részvényt tett le alapitványul.

2. N. N. egy a Pius-internátusban nevelendő jó tanuló és jó magaviseletü növendék ellátásdijának biztositására 14250 korona névértékü 6%-os magyar hadikölcsönkötvényekből álló alapitványt létesitett.

3. Rézbányay József dr. c. kanonok, theol. tanár a Jézus Sz. Szive templomában felállitandó orgona költségeire 20000 koronát fizetett le.

Deus retribuat!

Datum Quinque-Ecclesiis, 22. Decembris a. 1916.

† Julius m. p.
episcopus.

CONSIGNATIO OBOLORUM PETRI

DE ANNO DOMINI 1916.

I. E fundationibus perpetuis:

1.	Census fundationis parochi Spiltiner	1340	c 49	f.
2.	Census fundationis Illmi Francisci Troll	1000	„ —	„
3.	Census fundationis parochi Huimann	21	„ 64	„
4.	Census fundationis parochi Mike	5	„ —	„
5.	Census fundationis parochi Gregorii Andrin	120	„ —	„
6.	Census fundationis parochi Francisci Krecht	10	„ —	„
7.	Census fundationis parochi Joannis Németh	10	„ —	„
8.	Census fundationis parochi Josephi Magyar	5	„ —	„
9.	Census fundationis parochi Henrici Dobos	10	„ –	„
10.	Census fundationis parochi Pancratii Gombárovics . .	12	„ 50	„
	Universim:	2534	c 63	f.

II. Ex oblatis Cleri gremialis non curati:

Illmus Dominus Episcopus		5100
Venerabile Capitulum Ecclesiae Cathedralis		2000
Ecclesia Cathedralis		200
RSS. D. Joannes Rézbányay		10
„ „ Ignatius Glatt		20
„ „ Josephus Rézbányay		10
A. R. D. Sigismundus Pártos		2
„ Joannes Kulcsár		5
R. D. Colomannus Békefy		1
„ Christophorus Péhm		4
„ Rudolphus Kiss		3
A. R. D. Stephanus Késmárky		10
„ Sigismundus Gyömörey		10
„ Alexander Mándoky		10
R. D. Sigismundus Kápolnai		1
A. R. D. Stephanus Szentkirályi		5
„ Stephanus Komócsy		10
	Lat.:	7401

	Translata :	7401	
A. R. D.	Dionysius Mosonyi	20	
„	Stephanus Sipos	5	
„	Otto Szőnyi	5	
R. D.	Georgius Gábor	5	
A. R. D.	Adalbertus Jakab	10	
R. D.	Julius Lajos	4	
„	Alexander Gedeon	2	
A. R. D.	Josephus Mérő	5	
R. D.	Ernestus Hardy	2	
„	Gabriel Gere	2	
„	Joannes Rumsauer	3	
„	Joannes Scharfenberger	3	
„	Josephus Györkös	1	
„	Georgius Hajós	2	
„	Victor Perr	2	
„	Emericus Vucskits	15	
N. N.	. . . . .	411	94
	Summa :	7898	94

III. Ex Oblatis Cleri Curati et fidelium.

Parochiae :	E fiscis Ecclesiar.		A Parocho				A Cooperat.				A fidelibus				Summa	
	Semestri															
	I.		II.		I.		II.		I.		II.		I.		II.			
	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.
Abaliget	2		2		5	62	14	35			1		2	38	12	65	40	
Alsómocsolád	1		1		2		2						2	80	6	20	15	
Apar	1	50	1	50	3		2						2	30	2	40	12	70
Babarcz	6		2		5		5		1		1		3		3	64	26	64
Bakonya	4		4		2		2						5	36	9	90	27	26
Bár	3		3		2		2						2		3		15	
Baranyabán	5		5		5		5		2		1		30		32		85	
Baranyakisfalud	1		1		1		1						7		4		15	
Baranyaszentistván	2		2		2		2						3		4		15	
Baranyaszentgyörgy	4		6		2		2						2		2		18	
Baranyavár	5		5		3	22	4	73					3	78	9	27	31	
Báta	2		2		2		2						8	05	6	06	22	11
															Lat. :		322	71

Parochiae:	E fiscis Ecclesiar.				A Parocho				A Cooperat.				A fidelibus				Summa	
	Semestri																	
	I.		II.		I.		II.		I.		II.		I.		II.			
	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.
Translata :																	322	71
Bátaszék	6		6		4		4	59	1		1		6		26	41	55	
Bedeg	2		2		2		2						4	20	4	50	16	70
Bellye	1		1		1		2						3		5		13	
Beremend	7		7		2		3		1				10		15		45	
Berkesd	11		10		5		5		2		5		33		70		141	
Bikal	2		2		2		2						1		3		12	
Bizovac	10		6		2		4						8		10		40	
Bogdása	9	50	6		2		2		1		1		4	30	5	70	31	50
Bonyhád	2		2		2		2		1		2		2	45	1	45	14	90
Bonyhádvarasd	5		5		2		3						17	40	18	40	50	80
Bölcske	4		4		2		2						4		5		21	
Brodjanci	7		7		5		5						28	60	31	50	84	10
Bükkösd	4		8		4		5						2	57	8	32	31	89
Čepin	3		3		2	08	2	18					77	92	39	82	128	
Czikó	2		5		1		5		1		1		4	73	7	66	27	39
Darázs	4		4		5	66	6	20					10	34	9	80	40	
Dályok	8		5		5		5						5		10		38	
Dárda	2		4		2		4						4		9		25	
Diósberény	2		2		2	44	1	75					4	56	5	25	18	
Donji-Miholjac	4	50	4	50	1		5		3		2		28		40	50	88	50
Dombóvár	2		2		2		2		1		2		50	50	44		105	50
Döbrőköz	5		5		2		2		1		1		14	10	17	30	47	40
Dunaföldvár	10		10		10		5		2		1		23		27	04	88	04
Dunakömlőd	4		4		4		4						21	76	18	84	56	60
Dunaszekcső	5		5		3		3		1		1		4	33	3	03	25	36
Egerág	4		4		3		3		1		1		6	95	10	34	33	29
Értény	2		2		2		2						5	90	6	47	20	37
Fadd	2		4		2		2		1				2	40	7	02	20	42
Feked	2		2		2		2						2	72	5	40	16	12
Felsőireg	3		3		3		3						10	70	14		36	70
Felsőmindszent	1		4		1		2	37			2		12		17	63	40	
Felsőnyék	1		2		1		2						6	04	4	59	16	63
Felsőszentmárton	2		2		2	70	3	75					3	30	4	25	18	
Garé	2		2		1		1						2		4	40	12	40
																Lat.:	1781	32

Parochiae:	E fiscis Ecclesiar.				A Parocho				A Cooperat.				A fidelibus				Summa	
	Semestri																	
	I.		II.		I.		II.		I.		II.		I.		II.			
	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.
Translata:																	1781	32
Gödre	6		4		1		2			50	2		7	50	10		33	
Görcsöny	2		5		10		10						6		8		41	
Grábócz	1		2		1		1						1	71	2		8	71
Gyulaj	3		3		3		3		1		1		7	40	8	63	30	03
Gyűd	4		3		2		2						16	60	23	40	51	
Harcz	1		1		1		1						3	03	3		10	03
Harkanovci	6		7		4		4						11		8		40	
Herczegszőllős	6		6		14	20	10				1		25		25	40	87	60
Hetvehely	2		3		2		2						2		2	67	13	67
Himesháza	8		4		4		5		1		3		6		23	66	54	66
Hird	2		2		2		2						3		6		17	
Hosszuhetény	6		6		5		8		1		2		33		34		95	
Hőgyész	4		6		2		2				1		2	43	75		92	43
Ibafa	2		2		2		3	41					5	87	11	59	26	87
Izsép	5		5		3		3						2	56	4		22	56
Kajdacs	3		2		1		1					50	8		10	50	26	
Kakasd	6		6		3		9	11					21		14	89	60	
Kánya	2		2		5		2						10	54	9	46	31	
Kárász	2		8		2	30	7						5	70	5		30	
Keszü	5		5		5		5						11		10	41	41	41
Kisasszonyfa	2		2		3		5						3		12	73	27	73
Kisdorog	2		2		2		3						6	72	15	50	31	22
Kiskőszeg	3		3		2		3						8		5		24	
Kisszékely	2		1		2		2						4		3		14	
Kistengelicz	2		2		2		4						9	65	4		23	65
Kisvaszar	1		1		1		1						4	50	4	50	13	
Kocsola	2		2		2		2						5	64	4	90	18	54
Koppányszántó	5		10		17		50		3		2		25		38		150	
Köblény	4		4		4		4						1	61	1	62	19	23
Kővágószőllős	6		6		3		3						16	77	21	23	56	
Kurd	4		8		5		10		1		1		8	48	8		45	48
Lakócsa	5		5		5	42	5		1				2	58	6		30	
Lánycsók	2		2		5		5						4		5	42	23	42
Lapáncsa	1		1		1		2						5	46	4	86	15	32
																Lat.:	3084	88

Parochiae:	E fiscis Ecclesiar.				A Parocho				A Cooperat.				A fidelibus				Summa	
	Semestri																	
	I.		II.		I.		II.		I.		II.		I.		II.			
	c.	f.	c	f.	c	f	c.	f.	c.	f.	c.	f	c.	f.	c	f	c.	f.
Translata:																	3084	88
Laskafalu	9		6		3		2				1		18		21		60	
Lengyel	6		6		2		2						5		5		26	
Lippó	4		4		2		2						4		4		20	
Lovászhetény	1		1		2		2						2	50	4	05	12	55
Lőcs	8	40	12		5	60	8						108		80		222	
Mágocs	4		4		5		3		1				7	50	8	50	33	
Magyarhertelend	2		2		2		2	72					5		9	28	23	
Magyarkeszi	2		6		2		2		1				14		14		41	
Magyarszék	4		6		2		2		1		1		3	12	2	25	21	37
Magyarszentiván	2	50	5		2		2						2	50	3	22	17	22
Majs	3		5		5		5						47		24		89	
Máriakéménd	2		6		5		10						4	23	4	30	31	53
Marijanci	2		2		3		2						4	20	11		24	20
Mecsekjánosi	2		2		5		3						2	25	2		16	25
Mecsekszabolcs	3		3		4		5		1		1		5	40	5	20	27	60
Miszla	1	50	1	50	1		1						3	60	3	40	12	
Mohács-belváros	20		20		10	19	20		2		3		19		37	80	131	
Mohács-külváros	4		6		4		5		2				27	40	13	46	61	86
Mozsgó	6		9		3		4						1		2		25	
Mözs	2		5		3	50	5						6	50	6		28	
Mucsi	4		5		2		2						5	17	6	83	25	
Nagybicsérd	4		3		2		3						2		2		16	
Nagykónyi	4		4		10		10		2		2		9	50	8	40	49	90
Nagymányok	3		3		2		2						5		3		18	
Nagynyárád	2		2		2	70	2						11	30	27		47	
Nagyvejke	2		2		3		2						3		6	02	18	02
Nak	3		3		5		5						8	15	18	64	42	79
Németbóly	4		4		2		2		1		1		16		35	34	65	34
Németi	2		2		5	72	10						7	28	4		31	
Németkér	2		3		2		2						3	60	11	93	24	53
Németmárok	4		4		2		2						8	50	20		40	50
Olasz	6		6		2		4	70	1		1		4	50	4	50	29	70
Ozora	6		6		2		2		3		1		8	34	38	18	66	52
Pári	5		3		5		4						5		3		25	
																Lat.:	4506	76

Parochiae:	E fiscis Ecclesiar.				A Parocho				A Cooperat.				A fidelibus				Summa	
	Semestri																	
	I.		II.		I.		II.		I.		II.		I.		II.			
	c.	f.	c.	f	c	f.	c.	f	c.	f.	c	f.	c	f.	c	f	c.	f.
Translata:																	4506	76
Paks	5		5		3		3		2		4		27	85	28		77	85
Pálfa	2		2		1		3						2		5		15	
Palotabozsok	4		2		2		5		2				4	35	12	53	31	88
Pécsvárad	4		4		5		5		2		2		15	92	13		50	92
Pécs székesegyház	6		4						2		4		67	81	125	02	208	83
„ belváros	2		2		2	50	2		4		2		43	50	44	40	102	40
„ budai külv.	5		10		4		3		4		4		35		36	80	101	80
„ szigeti külv.	10		10		10		10						160		12[illegible]		326	
„ bányatelep	3		3		3	10	3	06	1		1		5	90	9	94	30	
Pélmonostor	2		5		8	11	6	11					16		26		63	22
Pellérd	10		10		20	38	5	58					29	62	19	42	95	
Petrijevci	8		8		10		10		2		2		15		20		75	
Pinczehely	3		3		2		2						4	22	8	48	22	70
Podgajci	7		6		2		4		1				12		22		54	
Püspökbogád	35		30		25		25		2	50	3		61	94	24	12	206	56
Püspöklak	4		4		2		2						4		4		20	
Püspöknádasd	5		5		5		5						6	23	5		31	23
Püspökpuszta	4		2		2		4						6	74	4		22	74
Püspökszenterzsébet	4		4		2		2						10		6	58	28	58
Püspökszentlászló	2		2		20		25						30		30		109	
Radikovci	5	50	7		3		5						2	50	7		30	
Ráczmecske	2	50	2	50	1		1						1	50	2		10	50
Ráczpetre	5		17		2		2		1		1		24	86	17	04	69	90
Rácztőttős	2		2		2		2						11	68	7	12	26	80
Ráczváros	4		4		2		5						10	60	9	20	34	80
Regöly	2		2		5		5						10		8	45	32	45
Sásd	3		3		2		2						10	60	8	70	29	30
Siklós	4	61	5	14	5		2	70	2				14	79	37	30	71	54
Siklósbodony	2		2		3		5						2		5		19	
Simontornya	1		1		1		1		1		1		2		8	60	16	60
Sióagárd	4		4		5	08	5	20					10	92	7	80	37	
Šljivoševci	4		4		5		3						26		17		59	
Somberek	8		15		4		6						8		14		55	
Sumony	1		1		2		1	96					3	48	3	04	12	48
																Lat.:	6683	84

Parohiae :	E fiscis Ecclesiar.				A Parocho				A Cooperat.				A fidelibus				Summa	
	Semestri																	
	I.		II.		I.		II.		I.		II.		I.		II.			
	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.	c.	f.
Translata :																	6683	84
Szabadszentkirály	5		10		2		2		1		1		3	65	12	54	37	19
Szajk	2		2		2		2		1		1		2		3		15	
Szakadát	1		3		1		1						1		1		8	
Szakály	3		3		3		3						4	21	4	46	20	67
Szakcs	4		4		4		4		1		2		8	78	11	16	38	94
Szalatnak	1		2		2		2						4	62	3	58	15	20
Szálka	2		2		1		5						2		3		15	
Szászvár	12		12		8		10	50	2		2		10		15	50	72	
Szebény	2		2		2		2						8		9	77	25	77
Szekszárd-belváros	5		5		5	14	5	32	3		3		26	86	73	68	127	
Szekszárd-ujváros	3		3		25		9						14		8		62	
Szentdienes	3		3		6	74	4	27					11	26	6	73	35	
Szentlászló	3		3		1		2						1	68	5		15	68
Szentlőrincz	4		4		2		4						8	30	27	96	50	26
Szigetvár	20		20		5		6		5		4		29		34		123	
Tamási	3		3		3		3		1		2		12	40	13	30	40	70
Tengőd	2		2		2		2						7	80	13		28	80
Tevel	2		2		2	19	2						10	81	8		27	
Tolna	10		10		10		10		4		4		91	10	94		233	10
Vajszló	4		4		1		1				1		4		4		19	
Valpovo	10		8		3		2		2		2		15		12		54	
Várdomb	2		2		2		2						2	40	1	40	11	80
Vásárosdombó	8		8		5		5		1		1		9	36	18	80	56	16
Veliškovci	3		3		2		2						11	20	20		41	20
Véménd	2		2		2		2						6		8		22	
Viljevo	2		2		6	20	5	64					7	80	8	86	32	50
Villány	3		3		2		2		1		1		8		24		44	
Vókány	2		2		1		1						5		5	60	16	60
Vörösmart	3		2		3		2						9		12		31	
Závod	3		3		2		2						5		10		25	
Zomba	3		3		3		3		2		1		3		3	50	21	50
															Lat.:		8048	91

IV. E censibus intercalaribus:

Census intercalares	2070 cor. 80 f.

Recapitulatio:

I. E fundationibus perpetuis	2534 cor. 63 f.
II. Ex oblatis Cleri gremialis non curati	7898 „ 94 „
III. Ex oblatis Cleri curati et fidelium	8048 „ 91 „
IV. E censibus intercalaribus	2070 „ 80 „
Summa totalis:	20553 cor. 28 f.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 31-a Decembris 1916.

Cancellaria Episcopalis.

Dunántúl nyomda r.-t. Pécs

CONSIGNATIO

Symbolarum per dioecesim in emolumentum S. Missionis Africanae, Custodum S. Sepulchri, Societatis S. Ladislai, Instituti „József Kir. Herceg Szanatórium“ et „Pro Transsylvania“ a. 1916. conflatarum.

Ex oblatis Ven. Cleri gremialis	Pro Miss. cor.	f.	Ex oblatis Ven. Cleri gremialis	Pro miss. cor.	f.
			Translata:	286	—
Illmus D. Steph. Szeifricz	40	—	A.R.D. Stephanus Komócsy	5	—
„ Gabriel Hanny	30	—	„ Dionysius Mosonyi	5	—
Rssmus D. Josephus Pozsgay	20	—	„ Stephanus Sipos	5	—
Illmus D. Josephus Wurster	20	—	„ Otto Szőnyi	5	—
„ Julius Wajdits	30	—	R. D. Georg. Gábor	5	—
Rssmus D. Aloysius Döbrőssy	20	—	A.R.D. Adalbertus Jakab	5	—
„ Ludovicus Szilvek	20	—	R. D. Julius Lajos	4	—
„ Adalbertus Igaz	20	—	A.R.D. Josephus Mérő	5	—
„ Josephus Streicher	20	—	R. D. Steph. Cserti	2	—
„ Joannes Rézbányay	10	—	„ Andr. Czindery	2	—
„ Ignatius Glatt	10	—	„ Ernestus Hardy	2	—
„ Josephus Rézbányay	10	—	„ Barth. Tolnai	2	—
„ Josephus Magenheim	5	—	„ Gabriel Gere	3	—
A. R. D. Sigismundus Pártos	2	—	„ Ladislaus Bencze	3	—
„ Joannes Kulcsár	5	—	„ Colom. Galambos	2	—
R. D. Cristoph. Péhm	1	—	„ Joan. Rumsauer	3	—
„ Rudolphus Kiss	1	—	„ Joan. Scharfenberger	3	—
A. R. D. Jos. Czernohorszky	4	—	„ Josephus Györkös	1	—
„ Sigism. Gyömörey	10	—	„ Joan. Sperai	10	—
„ Alex. Mándoky	2	—	„ Georgius Hajós	2	—
„ R. D. Sigismundus Kápolnai	1	—	„ Victor Perr	2	—
A. R. D. Stephanus Szentkirályi	5	—			
Lat.:	286	—	Summa:	362	—

Ex oblatis parochiarum	Pro Miss.		Pro Custod.	
	cor.	f.	cor.	f.
Abaliget	14	20	5	—
Alsómocsolád	5	—	4	50
Apar	12	—	4	50
Babarcz	10	05	3	—
Bakonya	3	40	2	—
Bár	7	40	8	—
Baranyabán	30	—	10	—
Baranyakisfalud	3	60	4	—
Baranyaszentgyörgy	3	82	2	—
Baranyaszentistván	6	51	5	—
Baranyavár	10	—	10	—
Báta	6	69	5	—
Bátaszék	23	—	8	85
Bedeg	5	76	5	—
Bellye	6	—	3	—
Beremend	10	50	9	50
Berkesd	35	—	21	—
Bikal	5	—	1	50
Bizovac	16	—	10	—
Bogdása	8	36	2	—
Bonyhád	4	20	3	—
Bonyhádvarasd	50	52	3	—
Bölcske	5	—	5	—
Brodjanci	16	—	15	—
Bükkösd	2	16	4	—
Čepin	12	—	10	—
Czikó	7	52	2	50
Darázs	15	—	12	—
Dályok	5	—	10	—
Dárda	30	—	2	—
Diósberény	6	50	10	—
Donji-Miholjac	17	—	8	—
Dombóvár	59	35	6	50
Döbrőköz	16	—	10	—
Dunaföldvár	15	—	28	—
Dunakömlőd	5	72	10	46
Lat.:	489	26	263	31

Ex oblatis parochiarum	Pro Miss.		Pro Custod.	
	cor.	f.	cor.	f.
Translata:	489	26	263	31
Dunaszekcső	7	14	12	35
Egerág	5	94	5	—
Értény	8	—	6	—
Fadd	6	50	5	—
Feked	4	—	3	—
Felsőireg	15	—	3	—
Felsőmindszent	20	—	2	—
Felsőnyék	6	20	4	—
Felsőszentmárton	5	—	3	—
Garé	3	—	2	—
Gödre	7	—	5	—
Görcsöny	10	—	5	—
Grábócz	2	21	2	—
Gyulaj	10	33	12	—
Gyűd	3	30	22	—
Harcz	4	89	5	—
Harkanovci	9	—	10	—
Herczegszőllős	39	24	25	—
Hetvehely	5	—	8	—
Himesháza	17	74	10	—
Hird	2	—	2	—
Hosszuhetény	20	—	5	—
Hőgyész	36	—	2	—
Ibafa	8	85	5	—
Izsép	5	—	6	—
Kajdacs	4	—	3	—
Kakasd	30	—	10	—
Kánya	5	85	4	—
Kárász	5	—	10	—
Keszü	7	42	10	—
Kisasszonyfa	10	—	3	—
Kisdorog	9	—	3	—
Kiskőszeg	7	—	5	—
Kisszékely	3	—	4	—
Kistengelicz	1	92	8	53
Lat.:	833	79	493	19

Ex oblatis parochiarum	Pro Miss.		Pro Custod.	
	cor.	f.	cor.	f.
Translata :	833	79	493	19
Kisvaszar	3	—	2	—
Kocsola	6	—	3	—
Koppányszántó	25	39	6	—
Köblény	12	16	5	—
Kővágószőllős	16	23	20	—
Kurd	15	70	3	—
Lakócsa	14	—	5	—
Lánycsók	8	68	5	—
Lapáncsa	4	16	4	—
Laskafalu	30	—	10	—
Lengyel	5	—	3	—
Lippó	5	—	5	—
Lovászhetény	5	—	4	—
Lőcs	10	24	12	—
Magyarhertelend	21	—	7	—
Magyarkeszi	9	50	5	—
Magyarszék	11	41	14	—
Magyarszentiván	10	—	15	—
Majs	21	52	15	—
Mágocs	18	—	20	—
Máriakéménd	19	34	6	—
Marijanci	5	58	5	—
Mecsekjánosi	10	—	4	—
Mecsekszabolcs	13	70	5	04
Miszla	4	50	1	90
Mohács belv.	32	—	100	—
Mohács külv.	26	66	16	—
Mozsgó	5	—	3	—
Mözs	10	15	10	—
Mucsi	4	75	10	—
Nagybicsérd	31	70	5	—
Nagykónyi	6	—	8	—
Nagymányok	6	—	6	—
Nagynyárád	10	—	8	—
Lat.:	1271	16	844	13

Ex oblatis parochiarum	Pro Miss.		Pro Custod.	
	cor.	f.	cor.	f.
Translata :	1271	16	844	13
Nagyvejke	6	—	3	—
Nak	10	—	5	—
Németbóly	70	—	20	—
Németi	10	—	3	—
Németkér	13	50	10	—
Németmárok	11	50	5	—
Olasz	12	90	8	—
Ozora	13	71	10	—
Pári	4	—	5	—
Paks	37	92	18	08
Pálfa	3	20	2	—
Palotabozsok	14	58	8	58
Pécs székesegyház	24	10	38	60
„ belváros	33	—	10	80
„ budai külv.	12	70	20	—
„ szigeti külv.	30	—	50	—
„ bányatelep	2	40	3	—
Pécsvárad	15	—	8	—
Pellérd	30	—	3	—
Pélmonostor	14	—	5	—
Petrijevci	40	—	12	—
Pinczehely	12	20	10	—
Podgajci	4	—	13	—
Püspökbogád	30	—	6	50
Püspöklak	14	—	5	—
Püspöknádasd	8	—	3	—
Püspökpuszta	4	61	5	—
Püspökszenterzsébet	6	—	8	—
Püspökszentlászló	10	—	25	—
Radikovci	8	—	10	—
Ráczmecske	3	68	1	50
Ráczpetre	15	55	9	90
Rácztőttős	9	32	4	20
Ráczváros	14	25	5	—
Lat.:	1819	28	1198	29

Ex oblatis parochiarum	Pro Miss. cor.	f.	Pro Custod. cor.	f.
Translata:	1819	28	1198	29
Regöly	10	—	15	—
Sásd	6	56	10	—
Siklós	21	22	72	81
Siklósbodony	5	—	3	—
Simontornya	6	50	10	—
Sióagárd	10	—	6	—
Šljivoševci	15	—	10	—
Somberek	5	—	4	—
Sumony	8	—	5	—
Szabadszentkirály	9	—	4	—
Szajk	10	—	2	—
Szakadát	3	—	5	—
Szakály	27	82	18	81
Szakcs	14	42	8	16
Szalatnak	6	—	3	—
Szálka	2	—	1	—
Szászvár	12	—	10	—
Szebény	5	—	5	—
Szekszárd-ujváros	15	—	16	—
Szekszárd-belváros	26	—	20	—
Szentdienes	10	—	4	—
Szentlászló	3	82	5	80
Szentlőrincz	5	—	5	—
Szigetvár	12	50	18	—
Tamási	16	60	2	—
Lat.:	2084	72	1461	87

Ex oblatis parochiarum	Pro Miss. cor.	f.	Pro Custod. cor.	f
Translata:	2084	72	1461	87
Tengőd	2	50	2	—
Tevel	8	—	10	—
Tolna	11	—	10	—
Vajszló	3	15	3	88
Valpovo	20	—	20	—
Várdomb	2	70	2	—
Vásárosdombó	22	09	15	—
Veliškovci	20	—	6	—
Véménd	25	—	10	—
Viljevo	12	—	20	
Villány	50	—	36	—
Vókány	4	50	3	50
Vörösmart	10	—	3	—
Závod	8	—	3	—
Zomba	9	75	3	—
Summa:	2293	41	1609	25
N. N.	—	—	14	—
Distr. Qu.-Eccl.	—	23	—	—
,, Gödre	14	—	—	—
,, Dunaföldvár	17	—	—	—
Ex obl. Cleri grem.	362	—	—	—
E censibus intercal.	337	39	48	11
Summa totalis:	3024	03	1671	36

Pro Societate S. Ladislai: *In Districtu Qu.-Eccles. — II. Distr. Németi*: Paulus Németh 2 cor., Arthur Stefan 2 cor., Adalbertus Horváth 2 cor., Emericus Buzsáky 2 cor., Josephus Dióssy 2 cor., Andreas Horacsek 2 cor., Franciscus Varga 2 cor., univ.: 14 cor., — *III. Distr. Szentlőrincz*: Franc. Krecht 2 cor.. Steph. Ábrahám 2 cor., Gabr. Nunkovich 2 cor., Franciscus Fehér 2 cor., Alexander Marton 2 cor., Abel Káin 2 cor., Ludovicus Beck 2 cor., Adalbertus Csurda 2 cor., Geysa Ujváry 2 cor., univ.: 18 cor. — *IV. Distr. Siklós*: Carolus Schultz 2 cor., Antonius Pataki 2 cor., Eduardus Koch 2 cor., Paulus Perényi 2 cor., Siklós 2 cor., Gyűd 2 cor., Josephus Reif 2 cor, univ.: 14 cor., — *V. Distr. Dárda*: Carolus Erőss 12 cor., Stephanus Glück 1 cor., univ.: 13 cor., — *VI. Distr. Baranyavár*: Aloysius Zádor 2 cor., Geysa Fridrik 2 cor., Michael Zsivkó 2 cor., Edm. Kirschanek 2 cor., Steph. Krisztánics 2 cor., Theodorus Klein 2 cor., Desiderius C. Ujlaki 2 cor., Emericus Moyzis 2 cor., univ.: 16 cor., — *VII. Distr. Mohács*: — *VIII. Distr. Máriakéménd*: Joannes Frey 2 cor., Michael Takács 2 cor., Simon Nyári 2 cor., Ludovicus Liebbald 2 cor., Ant. Reisz 2 cor., Georgius Reinhardt 2 cor., Aloysius Schmeller 2 cor., Josephus Balog 2 cor., univ.: 16 cor., — *IX. Distr. Németbóly*: Camillus Plank 1.44 cor., Conradus Heckenberger 1.44 cor, univ.: 2 cor. 88 f., — *X. Distr. Pécsvárad*: Adalbertus Schmidt 12 cor., — *XI. Distr. Mágocs*: — *XII. Distr. Gödre*: Balth. Kemény 2 cor., Ludov. Fájth 2 cor., Ludov. Horváth 2 cor., Joannes Tihanyi 2 cor., Stephanus Fülöp 2 cor., Josephus Szücs 2 cor., Joannes Cselenkó 2 cor., Joannes Polgár 2 cor., univ.: 16 cor., — *XIII. Distr. Szigetvár*: Franciscus Hofmeister 2 cor., Josephus Pál 2 cor., Henricus Dobos 2 cor., Ferdin. Hirling 2 cor., Eugen. Gosztonyi 1 cor., Josephus Herger 2 cor., Franciscus Schlachter 2 cor., Carolus Hofman 1 cor., Fr. Tillinger 1 cor., Carolus Sebestyén 2 cor., Emericus Vucskics 1 cor., univ.: 18 cor., — *XIV. Distr. Valpovo:* Pancratius Gombárovics 2 cor., Josephus Zserdin 2 cor., Ladislaus Charvát 2 cor., Michael Horváth 2 cor., St. Deutschbauer 2 cor., Antonius Evetović 2 cor., univ.: 12 cor., — *XV. Distr. Miholjac*: Josephus Kuzmics 1 cor., Carolus Erdélyi 2 cor., Georg. Moransch 1 cor., Alexander Gadó 2 cor., Antonius Mátay 2 cor., Joannes Horváth iun. 2 cor., Ludovicus Iselstőger 2 cor., St. Csizmadia 2 cor., Fr. Márovics 1 cor., Eug. Kubesa 1 cor., univ.: 16 cor., — *XVI. Distr. Bonyhád*: Josephus Klein 2 cor., Joannes Jozgits 2 cor., Stephanus Braun 1 cor., Emmanuel Varga 2 cor., Julius Szommer 1 cor., univ.: 8 cor., — *XVII. Distr. Dombóvár*: Geysa Frühwirth 2 cor., Carolus Hradek 2 cor., Aladarus Nyárády 2 cor., Josephus Kristóf 2 cor., Josephus Fodor 2 cor., Antonius Kovács 2 cor., Francisc. Vitkovits 2 cor., Sig. Offenmüller 2 cor., univ.: 16 cor., — *XVIII. Distr. Értény*: Julius Fetter 2 cor., Joannes Kövesdy 2 cor., Stephanus Kiss 2 cor., Ladisl. Dubniczky 2 cor., Sigism. Magyar 2 cor., Christoph. Vörös 2 cor., Colomannus Varga 2 cor., Andreas Kemény 2 cor., Josephus Hortobágyi 2 cor., univ.: 18 cor., — *XIX. Distr. Simontornya*: Paulus Francsics 2 cor., Steph. Palkó 2 cor., Guil. Fuchs 2 cor., Steph. Mozolányi 5 cor., Carolus Pintér 2 cor., Fr. Schunk 2 cor., Ignatius Szánthó 2 cor., Julius Koch 2 cor., Simontornya 2 cor., univ.: 18 cor., — *XX. Distr. Dunaföldvár:* Josephus Loncsár 4 cor., Petrus Kővágó 4 cor., Dionys. Horváth 4 cor., Arnoldus Dréher 3 cor., Georg. Reinhardt 1 cor., Paulus Hal 2 cor., Petrus Frost 2 cor., Ant. Fényes 1 cor., univ.: 21 cor., — *XXI. Distr. Szekszárd*: — *XXII. Distr. Völgység*: Guilelmus Pévald 2 cor., Carol. Major 2 cor., Jesephus Schäfer 2 cor., Conr. Gestettner

2 cor., Josephus Palkó 2 cor., Adamus Faludi 2 cor., Steph. Lerch 2 cor., Arpadus Pelz 2 cor., Ludovicus Razgha 2 cor., Josephus Kuhl 2 cor., Antonius Faust 2 cor., univ. : 22 cor. — **Summa gen.:** 270. 88 cor.

Pro instituto „József Kir. Herceg Szanatórium“: Abaliget 5, Alsómocsolád 12.28, Apar 10, Babarcz 16.40, Bakonya 3, Baranyabán 12, Baranyakisfalud 8.30, Baranyaszentgyörgy 10, Bár 4, Báta 10, Bátaszék 10, Bedeg 10, Bellye 5, Beremend 15, Berkesd 56, Bikal 3, Bizovac 5, Bogdása 30, Bonyhád 6, Bölcske 16, Brodjanci 10, Bükkösd 7.60, Čepin 6, Czikó 3.27, Dályok 10, Dárda 15, Diósberény 7, Donji-Miholjac 12, Dombóvár 11.25, Döbrököz 40, Dunaföldvár 56.33, Dunakömlőd 4.47, Dunaszekcső 45.30, Egerág 12.62, Értény 6 58, Fadd 25.26, Feked 5, Felsőireg 5, Felsőmindszent 4, Felsőnyék 5.02, Felsőszentmárton 5, Garé 4.70, Gödre 10, Görcsöny 20, Grábócz 3.20, Gyulaj 16.36, Gyűd 12.20, Harkanovci 6, Herczegszőllős 1, Hetvehely 2, Himesháza 12 02, Hird 2, Hosszuhetény 15, Ibafa 16.61, Izsép 6, Kajdacs 2.20, Kánya 13.68, Kárász 4, Keszü 20.50, Kisasszonyfa 5, Kisdorog 7.40, Kiskőszeg 10, Kisszékely 4.57, Kistengelicz 2, Kisvaszar 6, Kocsola 1.50, Koppányszántó 20, Köblény 8·54, Kővágószőllős 26.21, Kurd 14, Lakócsa 10, Lapáncsa 4.50, Laskafalu 10, Lánycsók 23.03, Lengyel 3, Lippó 3, Lovászhetény 11, Lőcs 12.36, Magyarhertelend 9, Magyarkeszi 40, Magyarszentiván 5.60, Magyarszék 4.05, Majs 10, Marijanci 7.42, Mágocs 17, Máriakéménd 8 06, Mecsekjánosi 7, Mecsekszabolcs 20, Miszla 2.50, Mohács belv. 110, Mohács külv. 14.46, Mozsgó 6, Mözs 5, Mucsi 10, Nagykónyi 28, Nagyvejke 3, Nak 19, Németbóly 83, Németi 15, Németkér 38.41, Németmárok 4, Olasz 11.50, Ozora 52.49, Paks 37, Palotabozsok 80.44, Pálfa 3, Pári 6, Pellérd 5, Petrijevci 5, Pécs-székesegyház 15, Pécs-belváros 22, Pécs-szigetikülváros 20, Pécsbányatelep 5, Pécsvárad 14.30, Pélmonostor 20, Pinczehely 64, Podgajci 8, Püspökbogád 7.20, Püspöklak 6, Püspöknádasd 10, Püspökpuszta 10, Püspökszenterzsébet 10, Püspökszentlászló 25, Radikovci 12, Ráczmecske 6, Ráczpetre 40.80, Rácztöttös 2.72, Regöly 62.82, Sásd 14.23, Siklós 21.90, Siklósbodony 3, Simontornya 9.20, Sióagárd 15, Šljivoševci 40, Somberek 5, Szabadszentkirály 2.03, Szajk 42.76, Szakadát 25, Szakály 10.74, Szakcs 76.17, Szalatnak 10, Szálka 2.40, Szászvár 80, Szebény 35.23, Szekszárd-belváros 35, Szekszárd-ujváros 13, Szentdienes 4, Szentlászló 7.28, Szentlőrincz 6, Szigetvár 4.79, Tamási 20.90, Tengőd 15, Tevel 19, Tolna 107, Vajszló 10, Valpovo 6, Várdomb 2.70, Vásárosdombó 29.31, Veliškovci 8.20, Véménd 60, Viljevo 20, Villány 30, Vókány 4.20, Vörösmart 5, Závod 10, Zomba 10, N. N. 8.93. **Universim:** 2750 cor.

„Pro Transsylvania.“: Abaliget 30, Alsómocsolád 62.55, Apar 57. Babarcz 46.42, Bakonya 2.40, Baranyabán 132, Baranyakisfalud 26.30, Baranyaszentgyörgy 10, Baranyaszentistván 80, Baranyavár 20, Bár 5.50, Báta 30, Bátaszék 16, Bedeg 30, Bellye 9, Beremend 25, Berkesd 200, Bikal 5, Bizovac 10, Bogdása 30, Bonyhád 133.50, Bonyhádvarasd 62.27, Bölcske 50. Brodjanci 10, Bükkösd 13.45, Čepin 35.71, Czikó 36.50, Darázs 10, Dályok 10, Dárda 92.60, Diósberény 50, Donji-Miholjac 10, Dombóvár 62.20, Döbrököz 44, Dunaföldvár 23, Dunakömlőd 6.13, Dunaszekcső 72.21, Egerág 10.93, Értény 18, Fadd 7.50, Feked 7, Felsőireg 10, Felsőmindszent 12, Felsőnyék 10, Felsőszentmárton 13, Garé 10, Gödre 5, Görcsöny 60, Grábócz 15, Gyulaj 57.96, Gyűd 5, Harcz 6, Harkanovci 5, Herczegszőllős 2, Hetvehely 2, Himesháza 16, Hird 2, Hosszuhetény 50, Hőgyész 165, Ibafa 28, Izsép 5, Kajdacs 2.40, Kakasd 60, Kánya

27.60, Kárász 35, Keszü 14.09, Kisasszonyfa 7, Kisdorog 40.58, Kiskőszeg 25, Kisszékely 2, Kistengelicz 7, Kisvaszar 20, Kocsola 39.26, Koppányszántó 25, Köblény 30, Kővágószőllős 10, Kurd 50, Lakócsa 30, Lapáncsa 34.32, Lánycsók 35.86, Lengyel 18.40, Lippó 72.58, Lovászhetény 5, Lőcs 22.23, Magyarhertelend 16, Magyarkeszi 30, Magyarszentiván 57, Magyarszék 28, Majs 5, Marijanci 5, Mágocs 20, Máriakéménd 118.40, Mecsekjánosi 25, Mecsekszabolcs 32.40, Miszla 3, Mohács belv. 100, Mohács külv. 36.17, Mozsgó 10, Mözs 90, Mucsi 35, Nagybicsérd 28 74, Nagykónyi 115.30, Nagynyárád 22, Nagyvejke 7, Nak 10, Németbóly 198 13 Németi 10, Németkér 12·68, Németmárok 2, Olasz 60, Ozora 10, Paks 171, Palotabozsok 36.11, Pálfa 4, Pári 20, Pellérd 64, Petrijevci 15, Pécs-székesegyház 26, Pécs-belváros 23, Pécsbudaikülváros 17, Pécs-szigetikülváros 50, Pécsbányatelep 4, Pécsvárad 22, Pélmonostor 50, Pinczehely 46, Podgajci 20, Püspökbogád 15.50, Püspöklak 25, Püspöknádasd 50.12, Püspökpuszta 11.38, Püspökszenterzsébet 14, Püspökszentlászló 51, Radikovci 10, Ráczmecske 25.70, Ráczpetre 67.17, Ráczváros 10.05, Regöly 395, Sásd 16, Siklósbodony 2., Simontornya 77.20, Sióagárd 34, Šljivoševci 12, Somberek 8, Sumony 29, Szabadszentkirály 5, Szakadát 70, Szakály 52·94, Szakcs 56.10, Szalatnak 13, Szálka 12, Szászvár 140, Szebény 32.20, Szekszárd-belváros 120, Szekszárd-ujváros 55, Szentdienes 10, Szentlászló 5, Szentlőrincz 21·89, Szigetvár 22, Tamási 33.78, Tengőd 40, Tevel 12, Tolna 170, Vajszló 4, Valpovo 15, Várdomb 3.40, Vásárosdombó 263 11, Veliškovci 16.40, Véménd 110. Viljevo 30, Villány 80, Vókány 31, Vörösmart 13, Závod 15, Zomba 50, Zichy Lujza grófnő 20, N. N. 2.68,

Universim: 6730 cor.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 31. Dec. a. 1916.

Cancellaria Episcopalis.

Dunántúl nyomda r.-t. Pécs.

CONSIGNATIO OBOLORUM PRO PRELO CATHOLICO.

Parochiae:	E fiscis Eccl.	A parocho		A cooperat.		A fidelibus		Summa	
	C.	C.	f.	C.	f.	C.	f.	C.	f.
Abaliget	2	3	91	1	–	3	09	10	—
Alsómocsolád	—	—	—	—	–	5	16	5	16
Apar	—	2	70	—	—	7	30	10	—
Babarcz	18	5	—	1	—	5	46	29	46
Bakonya	—	—	—	—	—	55	60	55	60
Bár	3	4	—	—	—	13	—	20	—
Baranyabán	20	10	—	—	—	191	50	221	50
Baranyakisfalud	—	—	—	—	—	15	76	15	76
Baranyaszentistván	10	—	—	—	—	25	—	35	—
Baranyaszentgyörgy	—	—	—	—	—	20	—	20	—
Baranyavár	—	10	62	—	—	19	38	30	—
Báta	10	5	—	—	—	5	12	20	12
Bátaszék	10	3	97	1	—	27	03	42	—
Bedeg	10	4	—	—	—	16	—	30	—
Bellye	5	—	—	—	—	27	64	32	64
Beremend	20	8	—	—	—	22	—	50	—
Berkesd	16	10	—	6	—	28	—	60	—
Bikal	—	—	—	—	—	50	—	50	—
Bogdása	10	—	—	—	—	70	—	80	—
Bonyhád	20	—	—	—	—	20	—	40	—
Bonyhádvarasd	4	3	—	—	—	29	45	36	45
Bölcske	10	2	—	—	—	4	—	16	—
Bükkösd	8	2	—	—	—	1	74	11	74
Czikó	—	—	—	—	—	8	56	8	56
Darázs	—	—	—	—	—	15	—	15	—
Dályok	15	5	—	—	—	15	—	35	—
Dárda	—	—	—	—	—	35	—	35	—
Diósberény	10	—	—	—	—	22	—	32	—
						Lat.:		1046	99

Parochiae:	E fiscis Eccl.	A parocho		A cooperat.		A fidelibus		Summa	
	C.	C.	f.	C.	f.	C.	f.	C.	f.
Translata:								1046	99
Dombóvár	10	4	—	2	—	48	72	64	72
Döbrököz	10	2	—	1	—	10	91	23	91
Dunaföldvár	—	—	—	—	—	102	06	102	06
Dunakömlőd	—	—	—	—	—	12	21	12	21
Dunaszekcső	10	—	—	—	—	29	16	39	16
Egerág	10	3	—	—	—	5	26	18	26
Értény	10	2	—	—	—	19	—	31	—
Fadd	10	2	—	—	—	10	19	22	19
Feked	—	—	—	—	—	14	—	14	—
Felsőireg	—	—	—	—	—	35	—	35	—
Felsőmindszent	20	7	76	2	—	30	24	60	—
Felsőnyék	5	—	—	—	—	45	04	50	04
Felsőszentmárton	—	—	—	—	—	11	—	11	—
Garé	5	6	—	—	—	12	10	23	10
Gödre	—	—	—	—	—	42	—	42	—
Görcsöny	10	25	—	—	—	15	—	50	—
Grábócz	2	1	—	—	—	3	—	6	—
Gyulaj	10	3	—	1	—	40	13	54	13
Gyűd	—	—	—	—	—	20	—	20	—
Harcz	5	2	—	—	—	10	21	17	21
Herczegszőllős	30	10	—	—	—	114	40	154	40
Hetvehely	—	—	—	—	—	8	—	8	—
Himesháza	—	—	—	—	—	39	09	39	09
Hird	5	5	—	—	—	6	70	16	70
Hosszuhetény	10	20	—	3	—	48	48	81	48
Hőgyész	10	2	49	1	—	70	51	84	—
Ibafa	5	3	67	—	—	53	23	62	—
Izsép	10	3	20	—	—	6	80	20	—
Kajdacs	—	—	—	—	—	10	—	10	—
Kakasd	—	8	92	—	—	91	08	100	—
Kánya	2	—	—	—	—	14	20	16	20
Kárász	10	4	15	—	—	7	85	22	—
Keszü	5	5	—	—	—	26	53	36	53
						Lat.:		2393	38

Parochiae:	E fiscis Eccl.	A parocho		A cooperat.		A fidelibus		Summa	
	C.	C.	f.	C.	f.	C.	f.	C.	f.
Translata:								2393	38
Kisasszonyfa	10	5	—	—	—	15	71	30	71
Kisdorog	—	—	—	—	—	10	—	10	—
Kiskőszeg	—	—	—	—	—	15	—	15	—
Kisszékely	—	—	—	—	—	6	—	6	—
Kistengelicz	—	—	—	—	—	3	80	3	80
Kisvaszar	10	2	—	—	—	8	—	20	—
Kocsola	10	—	—	—	—	5	—	15	—
Koppányszántó	10	50	—	3	—	37	—	100	—
Köblény	20	10	—	—	—	12	—	42	—
Kővágószőllős	20	—	—	—	—	102	—	122	—
Kurd	—	—	—	—	—	34	—	34	—
Lakócsa	5	10	—	—	—	3	90	18	90
Lánycsók	10	20	—	—	—	27	29	57	29
Lapáncsa	—	2	—	—	—	55	40	57	40
Laskafalu	13	3	—	1	—	43	—	60	—
Lengyel	10	5	—	—	—	71	—	86	—
Lippó	15	5	—	—	—	10	—	30	—
Lovászhetény	13	5	—	—	—	18	60	36	60
Lőcs	10	—	—	—	—	26	—	36	—
Mágocs	10	10	—	1	—	10	—	31	—
Magyarhertelend	—	—	—	—	—	15	—	15	—
Magyarkeszi	20	—	—	—	—	20	—	40	—
Magyarszék	—	—	—	—	—	18	42	18	42
Magyarszentiván	10	—	—	—	—	8	24	18	24
Majs	5	4	54	—	—	215	46	225	—
Máriakéménd	—	—	—	—	—	19	20	19	20
Mecsekjánosi	—	3	—	—	—	2	—	5	—
Mecsekszabolcs	12	15	—	1	—	10	50	38	50
Miszla	4	1	—	—	—	2	—	7	—
Mohács külváros	—	—	—	—	—	180	—	180	—
Mohács belváros	25	50	50	2	—	205	50	283	—
Mozsgó	15	6	—	—	—	9	12	30	12
Mözs	10	5	—	—	—	25	—	40	—
Mucsi	15	2	—	—	—	14	13	31	13
Nagybicsérd	10	10	—	—	—	6	—	26	—
Nagykónyi	10	10	—	2	—	8	—	30	—
						Lat.:		4211	69

Parochiae:	E fiscis Eccl.	A parocho		A cooperat.		A fidelibus		Summa	
	C.	C.	f.	C.	f.	C.	f.	C.	f.
Translata:								4211	69
Nagymányok	—	—	—	—	—	11	66	11	66
Nagynyárád	10	—	—	—	—	74	60	84	60
Nagyvejke	—	—	—	—	—	9	64	9	64
Nak	15	30	—	—	—	12	40	57	40
Németbóly	—	20	—	—	—	184	23	204	23
Németi	—	—	—	—	—	67	—	67	—
Németkér	5	—	—	—	—	43	67	48	67
Németmárok	—	—	—	—	—	33	—	33	—
Olasz	15	10	—	2	—	33	—	60	—
Ozora	—	1	20	2	—	18	26	21	46
Pári	—	5	—	—	—	5	—	10	—
Paks	10	—	—	—	—	100	—	110	—
Pálfa	—	—	—	—	—	10	—	10	—
Palotabozsok	10	30	—	—	—	39	02	79	02
Pécsvárad	20	5	—	2	—	77	34	104	34
Pécs székesegyház	20	—	—	3	13	56	87	80	—
„ belváros	—	—	—	—	—	143	—	143	—
„ budai külv.	10	—	—	—	—	167	80	177	80
„ szigeti külv.	20	20	—	—	—	150	—	190	—
„ bányatelep	10	5	93	5	—	4	07	25	—
Pélmonostor	10	5	—	—	—	154	50	169	50
Pellérd	10	12	49	—	—	57	51	80	—
Pinczehely	10	4	—	—	—	43	42	57	42
Püspökbogád	50	25	—	3	—	12	—	90	—
Püspöklak	20	4	—	—	—	6	—	30	—
Püspöknádasd	5	5	96	2	—	11	04	24	—
Püspökpuszta	—	5	—	—	—	7	37	12	37
Püspökszenterzsébet	12	3	72	—	—	14	28	30	—
Püspökszentlászló	20	50	—	—	—	60	—	130	—
Ráczmecske	5	—	—	—	—	17	81	22	81
Ráczpetre	40	—	—	—	—	20	70	60	70
Rácztőttős	—	—	—	—	—	4	17	4	17
Ráczváros	—	15	—	—	—	28	05	43	05
Regöly	10	20	—	—	—	193	86	223	86
						Lat.:		6716	39

Parochiae:	E fiscis Eccl.	A parocho		A cooperat.		A fidelibus		Summa	
	C.	C.	f.	C.	f.	C.	f.	C.	f.
Translata:								6716	39
Sásd	10	—	—	—	—	8	60	18	60
Siklós	—	2	10	—	—	34	40	36	50
Siklósbodony	—	—	—	—	—	10	—	10	—
Simontornya	—	—	—	—	—	35	20	35	20
Sióagárd	10	5	73	—	—	5	27	21	—
Somberek	—	—	—	—	—	24	—	24	—
Sumony	10	5	52	—	—	8	48	24	—
Szabadszentkirály	—	4	—	2	—	8	06	14	06
Szajk	—	—	—	—	—	12	—	12	—
Szakadát	5	—	—	—	—	25	—	30	—
Szakály	10	3	—	—	—	29	16	42	16
Szakcs	10	5	—	2	—	11	03	28	03
Szalatnak	5	3	24	—	—	5	76	14	—
Szálka	—	—	—	—	—	3	40	3	40
Szászvár	20	48	—	4	—	28	—	100	—
Szebény	10	—	—	—	—	17	10	27	10
Szekszárd belváros	—	—	—	—	—	80	—	80	—
Szekszárd ujváros	—	1	58	—	—	23	42	25	—
Szentdienes	10	5	64	—	—	4	36	20	—
Szentlászló	10	3	—	—	—	2	50	15	50
Szentlőrincz	—	—	—	—	—	16	69	16	69
Szigetvár	20	10	—	6	40	25	38	61	78
Tamási	—	5	—	2	—	17	50	24	50
Tengőd	10	4	08	—	—	5	92	20	—
Tevel	5	4	—	—	—	16	—	25	—
Tolna	10	—	—	—	—	40	—	50	—
Vajszló	10	—	—	—	—	6	—	16	—
Valpovo	—	—	—	—	—	27	—	27	—
Várdomb	—	—	—	—	—	5	30	5	30
Vásárosdombó	10	20	—	1	—	17	05	48	05
Véménd	10	3	17	—	—	41	83	55	—
Villány	—	—	—	—	—	40	—	40	—
Vókány	—	—	—	—	—	5	40	5	40
Vörösmart	—	—	—	—	—	22	50	22	50
Závod	10	—	—	—	—	20	—	30	—
Zomba	5	5	—	2	—	10	06	22	06
						Lat.:		7766	22

Offerentes.	Summa C.	Summa f.
Translata :	7766	22
Illmus ac Rssmus D. Episcopus	5000	—
Districtus V.-A.-D. Valpovo	29	—
N. N.	4	78
	12800	00

Datum Quinque-Ecclesiis, die 30. Nov. 1916.

Cancellaria Episcopalis.

1267. DUNÁNTÚL NYOMDA R. T. PÉCS.

KIVONAT

A PÉCSEGYHÁZMEGYEI ALAPITVÁNYI HIVATAL

1916.

ÉVI ZÁRSZÁMADÁSÁBÓL.

A FŐTISZTELENDŐ

EGYHÁZMEGYEI PAPSÁGOT ÉRDEKLŐ PÉNZTÁRAKRÓL

Kelet		Tárgy	Tőke korona	Tőke fillér	Kamat korona	Kamat fillér
Január	1	1915. évi maradvány	211198	93	—	—
„	„	1916. évi kamatok	—	—	9064	95
Decemb.	31	Értékpapirok kamatja	—	—	1233	20
„	„	Adományok	25	—	—	65
		Bevétel:	211223	93	10298	80
		Kiadás:	—	—	10298	80
		Maradvány:	211223	93	—	—

A 211223 kor. 93 fill. tőke fedezete:

1. Telekkönyvileg biztositott kölcsönök	181323	93
2. 4%-os Magyar koronajáradék kötvény	11300	—
3. 4 2/10%-os egyes. államadóss. kötvény	18600	—
Összesen:	211223	93

pénztár 1916.

KIADÁS.

Kelet		Tárgy	Tőke		Kamat	
			korona	fillér	korona	fillér
Decemb.	31	Nyugdijakra: bevételezve a papi nyugdijalap számadás 9-ik tétele alatt	—	—	10298	80
		Összesen:	—	—	10298	80

Papi nyugdij-

Tételszám	Kelet		Tárgy	Tőke korona	Tőke fill.	Kamat korona	Kamat fill.
1	Január	1	1915. évi maradvány	1043550	—	15689	66
2	„	„	Kamat 430.923 51 K után 5%			21546	18
3	„	„	„ 32.176·49 „ „ 4 1/10%			1319	25
4	Novemb.	29	Szeifricz István alapitvány részére vásárolt 6% hadikölcsön kötvények	100000	—		
5	„	„	1916-ban vásárolt 6% hadikölcsön kötvények	100000	—		
6	Decemb.	31	Walter Antal 1915. évi adománya	2000	—		
7	„	„	† Dulánszky Nándor püspök ala-				
8	„	„	pitványából	2500	—		
			Adományok és hagyományok . .	11552	—	108	34
9	„	„	Aggpapi pénztár kamatai . . .			10298	80
10	„	„	Járulékok			22352	76
11	„	„	Értékpapir kamatok			34262	—
12	„	„	Székeskáptalan adománya, hábo-				
13	„	„	rus segély cimén			2300	—
			Lelkészi korpótlékok			297	50
14	„	„	Valpói plebánia befizetése . . .			416	67
15	„	„	Büntetés pénzek			40	—
16	„	„	Tőkésitett kamatok	5648	—		
			Átvitel:	1265250	—	108631	16

alap 1916.

KIADÁS

Tételszám	Tárgy	Illetmény korona	fill.	Kiadás korona	fill.	Kifizetendő hátralék korona	fill.
	A) Nyugdijak:						
1	Szalczer Sándor	3300	—	3300	—	—	—
2	† Szalay Alajos	1500	—	1500	—	—	—
3	Biščan Vitus	2966	66	2966	66	—	—
4	Haragó József	2800	—	2800	—	—	—
5	Kovács József	3300	—	3300	—	—	—
6	Gianone Gyula	3300	—	3300	—	—	—
7	† dr. Onczay Géza	999	98	999	98	—	—
8	Szabó Imre	2800	—	2600	—	200	—
9	Medgyesi Ede	2800	—	2800	—	—	—
10	† Körmendy Károly	1000	—	1000	—	—	—
11	† Károly Ignác	1366	65	1366	65	—	—
12	Bubreg Béla	2800	—	2800	—	—	—
13	Bundalla Béla	2800	—	2800	—	—	—
14	Holndonner Ferenc	2800	—	2800	—	—	—
15	Péhm Kristóf	2800	—	2800	—	—	—
16	Kulcsár János	2800	—	2800	—	—	—
17	Csonka Nándor	2800	—	2800	—	—	—
18	Pártos Zsigmond	2566	66	1966	66	600	—
19	Kőmives Gyula	3300	—	3100	—	200	—
20	Fekete Sándor	2800	—	2800	—	—	—
21	Sipos Imre	3300	—	2700	—	600	—
22	Tóth Gyula	2766	66	2566	66	200	—
23	Kuzmics József	1200	—	1200	—	—	—
24	Molnár Márton	1200	—	1000	—	200	—
25	Józich József	1200	—	1200	—	—	—
26	Rézbányay János	800	—	800	—	—	—
27	Zányi György	600	—	600	—	—	—
		62666	61	60666	61	2000	—
	B) Segélyek:						
1	Svercsics Domonkos	1000	—	1000	—	—	—
2	Paulay Ferenc	2450	—	2450	—	—	—
3	Hetényi Alajos	133	32	66	66	66	66
4	Szalczer Sándor	100	—	100	—	—	—
5	Biščan Vitus	100	—	—	—	100	—
6	Haragó József	100	—	100	—	—	—
7	Kovács József	100	—	100	—	—	—
8	Gianone Gyula	100	—	100	—	—	—
9	Szabó Imre	100	—	100	—	—	—
10	Medgyesi Ede	100	—	100	—	—	—
11	Bubreg Béla	100	—	100	—	—	—
12	Bundalla Béla	100	—	100	—	—	—
13	Holndonner Ferenc	100	—	100	—	—	—
14	Péhm Kristóf	100	—	100	—	—	—
15	Kulcsár János	100	—	100	—	—	—
16	Csonka Nándor	100	—	—	—	100	—
17	Pártos Zsigmond	100	—	100	—	—	—
18	Kőmives Gyula	100	—	100	—	—	—
19	Fekete Sándor	100	—	100	—	—	—
20	Sipos Imre	100	—	100	—	—	—
21	Tóth Gyula	100	—	—	—	100	—
22	Kuzmics József	100	—	100	—	—	—
23	Molnár Márton	100	—	100	—	—	—
24	Józich József	100	—	100	—	—	—
25	Rézbányay János	100	—	100	—	—	—
26	Zányi György	100	—	100	—	—	—
	Átvitel:	68549	93	66177	27	2366	66

Papi nyugdij-

Tételszám	Kelet	Tárgy	Tőke korona	Tőke fillér	Kamat korona	Kamat fill.
		Bevételek áthozata:	1.265.250	—	108.631	16
		Kiadás:				
1		100.000 K 6% hadikölcsön jegyzésére	97700	—		
2		Szeifricz István alapból 100.000 K 6% hadikölcsön jegyzésére . .	97200	—		
		Kiadási rész szerint			96873	49
		Maradvány:	1070350	—	11757	67
		A tőke fedezete:				
1		Telekkönyvileg biztositott tőkék	255723	51		
2		Értékpapirokban fekvő tőkék	32176	49		
3		Hadikölcsön kötvények	750000	—		
4		Magyar koronajáradék kötvények	17500	—		
5		Pécsi katholikus köri részvény	100	—		
6		Tisza szabályozási sorsjegy	600	—		
7		Pesti Hazai I. Takarékpénztár 4% záloglevél	4000	—		
8		Mágocsvidéki Takarékpénztári részvény . .	200	—		
9		Dunántul nyomda r. t. részvény	50	—		
10		Pesti Hazai I. Takarékpénztár 4½% záloglevél	6000	—		
11		Magyar leszámitoló és pénzváltó bank 4½% záloglevél	2000	—		
12		Hungária-bank r. t. részvény	2000	—		
		Összesen:	1070350	—		

alap 1916.

KIADÁS

Tételszám	Tárgy	Illetmény korona	Illetmény fill.	Kiadás korona	Kiadás fill.	Kifizetendő hátralék korona	Kifizetendő hátralék fill.
	Áthozat:	68549	93	66177	27	2366	66
	C) Kikötött kamatok:						
1	Szeifricz István 307.900·— K.	21892	50	21892	50	—	—
2	Glacz Mária 10.000·— K.	615	—	410	—	205	—
3	László Teréz 5.289·28 K.	216	86	216	86	—	—
4	Némedi Emma 10.000·— K.	450	—	450	—	—	—
5	Szabó Julianna 2.487·21 K.	101	98	50	99	50	99
6	Lieber Anna 22.850·— K.	947	50	947	50	—	—
	D) Költségek:						
1	Szalay Alajos temetési költség	218	—	218	—	—	—
2	Értékpapiroknál felmerült költség	30	72	30	72	—	—
	E) Kamatok:						
1	100.000·— K. hadi kölcs. jegyzés után	420	65	420	65	—	—
2	100.000·— K. Szeifricz István alapitv. hadikölcsön jegyzése után	405	—	405	—	—	—
3	Tőkésitett kamatok	5648	—	5648	—	—	—
	Összesen:	99496	14	96873	49	2622	65

BEVÉTEL.

Tanitói

Kelet		Tárgy	Tőke korona	Tőke fill.	Kamat korona	Kamat fill.
Január	1	1915. évi maradvány	64000	—	1066	05
„	„	1916. évi kamatok	—	—	3200	—
Decemb.	31	Tőkésitett kamatok	2000	—	—	—
		Bevétel:	66000	—	4266	05
		Kiadás:	—	—	2825	—
		Maradvány:	66000	—	1441	05
		A tőke fedezete:				
		Telekkönyvileg biztositott tőke	66000	—		
		Összesen:	66000	—		

A tisztelt Plébánia-hivatalokat fölkéri a Pécsegyházmegyei alapitványi hivatal: ha netán a nyugdijasok közül elhal, azt a hivatallal közölni sziveskedjenek.

nyugdij alap

KIADÁS.

Kelet		Tárgy	Tőke		Kamat	
			korona	fill.	korona	fill.
decemb.	31	Nyugdijakra	—	—	825	—
„	„	Tőkésitett kamatok	—	—	2000	—
		Összesen :	—	—	2825	—

Névjegyzéke

a tanitói nyugdijalap illetményeseinek

Sorszám	Név	Évi illetmény		Kifizetendő hátralék	
		korona	fill.	korona	fill.
	I. osztály.				
1	özv. Csizmadia Alajosné	100	—	—	—
2	Petz András	100	—	—	—
3	Fuchs Simon	33	30	—	—
4	Heyer István	100	—	—	—
5	özv. Szekeres Ágostonné	100	—	—	—
6	özv. Kapossy Györgyné	100	—	—	—
	II. osztály.				
		70	—	35	—
7	Schmeller József 105·—	11	70	—	—
8	özv. Mezey Józsefné	70	—	—	—
9	özv. Moszbacher Antalné	70	—	—	—
10	özv. Goszmann Ádámné	70	—	—	—
11	Szondy Alajos				
	Összesen :	825	—	35	—

Pécsi magyar kath. egyetem 1916.

Kelet		Tárgy	Tőke		Kamat	
			korona	fillér	korona	fillér
Január	1	1915. évi mavadvány	87886	65	—	—
„	„	1916. évi kamatok	—	—	4381	80
Novemb.	8	Bonyhádi esp. ker. adománya .	12	—	—	08
Decemb.	31	Értékpapir kamatok	—	—	7	50
			87898	65	4389	38
		Tőkésitett kamatok	4389	38	—	—
„	„					
		Összesen:	92288	03	—	—
		A tőke fedezete:				
		Telekkönyvileg biztositott tőke .	92038	03	—	—
		Pécsi katholikus köri kötvény .	250	—	—	—
		Összesen:	92288	03	—	—

Pécs, 1916. december 31-én.

Auguszt Ferenc,
igazgató.

Ezen számadásokat átvizsgáltuk s a főkönyvekkel és naplókkal egyezőknek és helyeseknek találtuk.

Pécs, 1916. évi december hó 31-én.

Dr. Igaz Béla,
számvizsg. kanonok.

Dr. Szilvek Lajos,
számvizsg. kanonok.

PEL